SAN-ANTONIO

DACÁ TANTI LE AVEA...

Editura FORUM

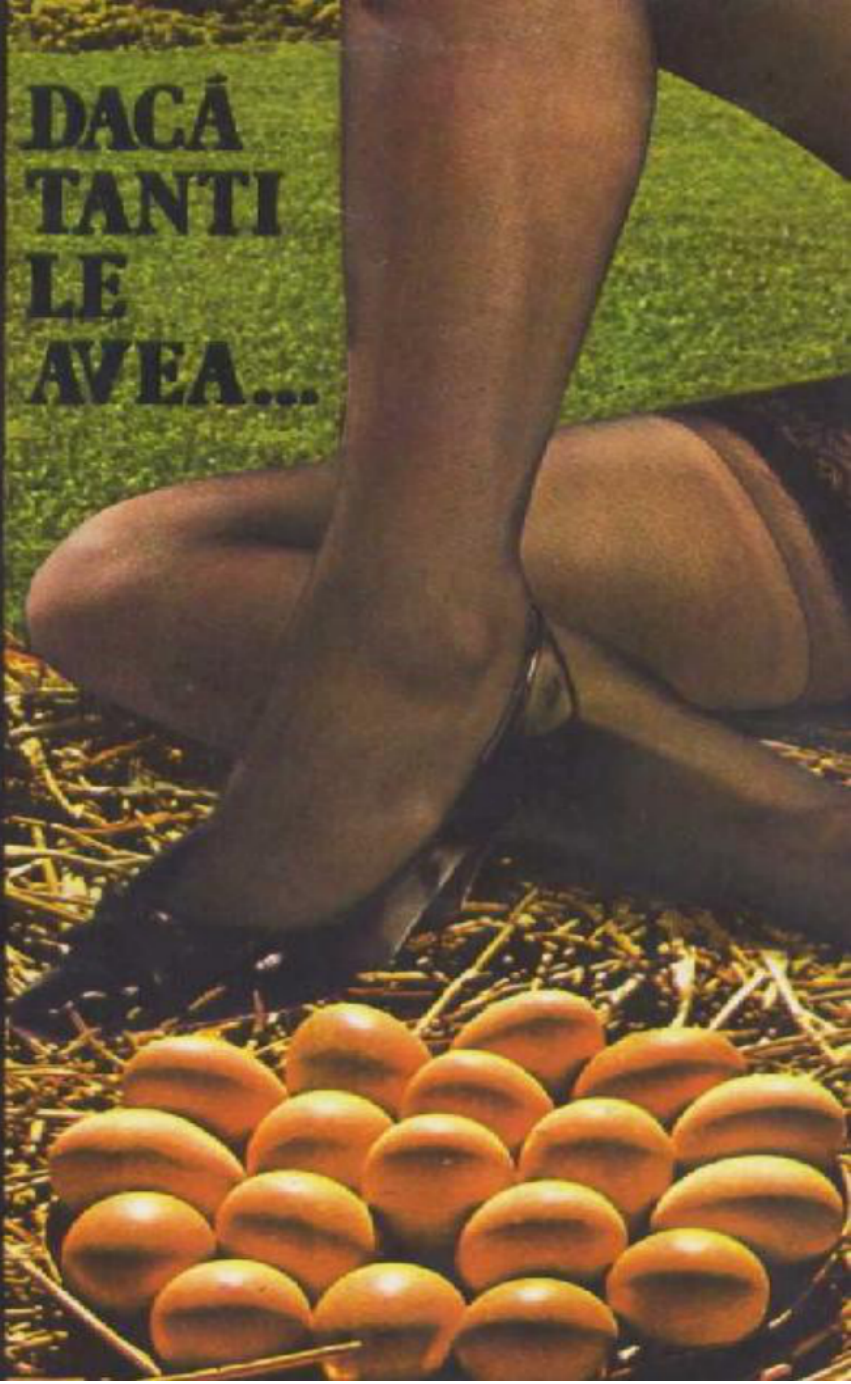

San-Antonio
Dacă tanti le avea

Traducere de George Anania

Editura Forum, 1996

ISBN 973-9065-92-9

C UNU
De genul coşmar

Mă uit cum plouă.

Mai exact, mă uit la şiroitul ploii de-a lungul faţadelor de granit. O chestie de toată frumuseţea. Plicticoasă în draci, dar nobilă. Granitul, pe legea mea, nimic nu e mai grozav pentru vederile în alb-negru. Evident, dacă preferi să turnezi color, cea mai potrivită e o coridă.

Valurile de apă fac băşici peste pietrele inegale ale pavajului. De la Cafeneaua Marinei a ieşit un marinar să se picure pe morcovul cu inel de fier care slujea odinioară la priponirea mârţoagelor. O fată bătrână, cu mitene, şi care dă fuga, în linie dreaptă, la slujba bisericească de la ora 8 şi 15, cu umbrela aplecată în faţă, cu fusta lungă înfăşurată în jurul furculiţei cu doi dinţi care îi serveşte drept umblători, strigă spre matelot că e respingător. N-o aud, dar ghicesc, fiindcă ştiu citi după mişcarea gurii fecioarelor. Împricinatul face stânga-împrejur pentru a-i arăta damicelei cheia lui tubulară transoceanică. La fel de îmbăţoşat tipul, pe cât de cornut e un caşalot. Baborniţa îşi preface parapliul în voal aşezându-l în faţa ochilor şi îşi grăbeşte trapul prin vârtejurile atlantice. Clopotniţa bisericii slobozeşte un bălăngănit sonor, nu se ştie pentru ce, nici pentru cine. Marinari pierduţi pe mare, cum cânta bătrânul meu pe când mandea era un mucos şi-l credeam pe tata nemuritor. Şi pe urmă el s-a dus, iar de atunci sumedenie de marinari s-au pierdut pe mare, fiindcă degeaba te dai rotund, frumoasă doamnă, viaţa aşa funcţionează şi nu altminteri.

În spatele meu, ofiţerul de poliţie Le Guennec înregistrează depoziţia unui puştan care a şterpelit de la vânzătorul de discuri din Piaţa Mare albumul lui King Elvis. La drept vorbind, n-am niciun motiv să-mi înfig pene de struţ în târtiţă ca să dansez french cacanul. În dimineaţa asta viaţa mi-ţi are aşa o mutră!…

— Şi de ce, mă rog, ai furat discurile astea, mă, nenorocitule? se strofoacă Le Guennec. De-ar fi fost Mozart, mai treacă-meargă. Dar Alviţă Prâslea – zău că nu pricep. Ce-o fi în tărtăcuţa aia amărâtă a ta?

Abandonez fereastra mohorâtă şi toate tristeţurile bretonante pe care mi le dezvăluie. După ştiinţa ta, când vrei să te lichidezi, care-i metoda a mai brava? Un chiştoc în osul temporal? Pe bune? Ies din cameră, după o privire frăţească spre mucea care e înţolit într-un bluzon din piele de drac, cu guler din poliester şi cu nasturi de plastic. Fără derivatele petrolului, băieţică ar umbla despuiat. Are o moacă palidă şi nişte ochi de pescar breton cu năvoadele goale. Cobor trei trepte ale scării de piatră, apoi revin în birou. Mă apropii de maşina de scris a lui Le Guennec. Cu un gest nebunesc smulg raportul de pe

carul instrumentului.

— Hai, tembelule, valea! îi zic băiatului.

Le Guennec e turbat. Maxilarul i se crispează de-ai zice că o să arunce scântei. Puştiul se ridică şi mă priveşte fără să-şi creadă ochilor. Îi administrez o castană care-l aruncă în perete.

— Dacă într-o zi mai eşti târât aici, te rup în bucăţi! îi zic.

Se uşcheşte. Îmi frec de cracul pantalonilor laba care mă frige. Ofiţerul de poliţie Le Guennec se întrebă ce m-a apucat.

— Nu ştiu ce m-a apucat, îi spun de-a dreptul. Voi n-aveţi niciodată pandalii?

Îmi răspunde că da, însă ştiu bine că nu-i adevărat. Viaţa lui e impecabilă, magistrală de regularitate.

Un prost!

— Ştii, Le Guennec, îi şoptesc, e greu să-ţi asumi inteligenţa. Asta dă naştere la servituţi.

Râde hăpleşte. Şovăie. Băiat bun, adevărat poliţist. Slujbă, familie, patrie. Va povesti peste tot că sunt într-o ureche. Şi chiar aşa e. De câtva timp, materia mea cenuşie dă rateuri. Comisarul de dinainte era un grăsan nepăsător, care ardea gazul în aşteptarea pensiei. Pensionarea i-a venit. Cultivă muşcate, în aşteptarea cancerului: pentru o balegă de cal ca dumnealui nu există altceva mai potrivit. Numai că trebuie să fie atent să nu se taie, din cauză de tetanos.

— Auzi, Le Guennec, presupun că în ţinutul ăsta sunt şi ceva paraşute? Simt nevoia să mă duc să pun un număr, ca să-mi mai curăţ cerebelul.

Nu-şi mai revine din surpriză. Văd cum îi ies din nări şi din urechi balonaşe de săpun.

— Dar eu…

— A, nu! explodez. Să nu-mi faci pe mironosiţa, bătrâne. Pretutindeni unde se operează o concentrare urbană există boarfe. Aşa că spune-mi unde s-au aciuat cele din Ploumanac'h Vermoh.

Din nou râde prosteşte. Notează, cititorule, că fiind prost, tot ceea ce spune şi face e prostesc, dar, colac peste pupăză, mai şi „hotărăşte" să facă pe prostul, şi atunci câştigă în intensitate prostovănească, pricepi?

— Cele mai bune, bâiguie, sunt alea de pe strada Adăpătorii.

— Numărul?

— N-are număr, e casa cu obloane roşii.

— Mersi. Vii şi dumneata să pui suzeta la bătaie? Fac cinste.

— Ăă… Nu, mulţumesc, domnule comisar.

De data asta mă fac căruţă.

Jos, pe banca de lemn de la intrare, bag de seamă un găozar de ziarist, înarmat cu un Nikon. La apariţia mea se ridică şi bălmăjeşte:

— Félix Guingande, de la Phare din Ploumanac'h Vermoh. Sunteţi noul comisar, nu-i aşa? Faimosul comisar San Antonio, din Paris? Aş vrea să vă rog să-mi acordaţi un mic interviu şi permisiunea de a vă fotografia ca să vă prezint cititorilor noştri.

— Pregăteşte-ţi aparatul, zic.

Se agită. În vremea asta, eu îmi desfac cureaua şi totodată şalvarii. În clipa când el se aşază în baterie, mandea face la fel; băiatul obţine un clişeu fabulos al ariergărzii subsemnatului.

— Pune-o pe prima pagină, îl sfătuiesc, are să vă crească tirajul.

Şi cu aceste cuvinte tari pornesc în căutarea străzii Adăpătorii.

CA DOI
Evocarea sacerdotală

Toate seamănă cu nişte naufragiate de pe o plută, atâta sunt de meduzate de spaimă artistele ţaţei Lapieleagoală. Trei monotone pârţochine de fund (!) de provincie, sugătoare de ferometalişti şi regulatoare de notari. Irma Abataj, Albă ca Zăpada negroteica şi Barbara, vaca blondă, plină de buci şi ugere. Şi-au instalat tabăra în salonul cu obloanele închise. Irma cântă, la pianul cu un sfert de coadă (în ciuda reputaţiei locului) şi în plin dezacord cu el însuşi, „Scrisoare către Elise". Albă ca Zăpada tricotează o infamie roz-murdar care, după ce va fi încheiată, va deveni fular. Gâtul pe care va urma să-l înfăşoare trebuie să fie voluminos very, dacă e să judecăm după cei şaisprezece metri lungime cât măsoară de pe acum învelitoarea. Barbara citeşte o revistă necunoscută batalionului de chioşcuri, tipărită într-o culoare scârboase şi a cărei copertă înfăţişează un ucenic italian de frizerie dezmierdând cu îndârjire o subretă (gratis).

Tanti Lapieleagoală seamănă atât de mult cu o patroană de bordel, încât şi dacă ar fi travestită în călugăriţă şi s-ar afla în mijlocul catedralei Sfântul Petru din Roma, tot ai aborda-o ca să-i ceri numele celei mai bune fumătoare de trabuce din trupa ei. Poartă o fustă din velur negru, foarte lungă, un chemisier din satin violat (pardon – violet) şi cercei reprezentând fiecare câte un papagal de jad, pe un suport de aur, agăţat de o creangă de palmier tăiat într-un smarald de la Manufrance. Rujul ei e aproape alb, albastrul de la ochi verde sadea, iar pudra mirosind a pârţ închis într-un flacon de parfum de violete se desprinde în plăci de zece centimetri pătraţi de câte ori purtătoarea zâmbeşte.

Distinsa îşi îndreaptă spre mine strălucirea ochişorilor, care bate spre o mie de waţi. Îmi încalţ ochelarii de soare, ca să-mi apăr pupilele cuprinse de durere, şi-i întorc cvadruplat zâmbetul.

— Încă n-am avut plăcerea să vă cunosc, îmi ciripeşte mistress Cacatoes întinzând o mână sinceră şi masivă, înmănuşată cu tot soiul

de inele.

O iau, îi apreciez în minte taraua şi i-o restitui, hotărât să n-o cumpăr.

— Sunt noul comisar din Ploumanac'h Vermoh, zic.

Surâsul de gazdă i se transformă în reclamă de laxativ.

— O! A! Perfect! Foarte bine! Încântată! Fermecată! Prea onorată! Fericită!

— Pe loc repaus! îi arunc cu asprime, înainte să-mi fiarbă ouşoarele.

Peştoaica-şefă o lasă mai moale. Nehotărârea ei îţi smulge lacrimi.

— Veniţi pentru… În sfârşit, comisarul Létron v-a pus, cred, la curent? cutează bătrâna vacă înmătăsată.

— La curent cu ce? o iau din scurt. Cu pliculeţul lunar?

Gângureşte, uşurată.

— Din moment ce v-a vorbit…

O bag în sperieţi ridicându-mi bicicleta pe frunte.

— Nu prea văd cum ai putea urmări un meci de tenis cu nişte cercei de calibrul ăsta, remarc. Ar însemna să pui în pericol viaţa vecinilor dumitale de tribună. — Comisarul Létron era o javră bătrână, de modă veche, doamnă Lapieleagoală, continui eu. Un fazan putrezit care puţea mai abitir decât şlepurile venite din Terranova. Presupun că rădea o sticloanţă de şampanie când venea să umfle mălaiul, nu? Şi, probabil, îşi dădea chewing-gum-ul la mestecat domnişoarele dumitale, dacă tot venea încoace. Sau mai degrabă… stai puţin… Pe dumneata te cotrobăia, este? Regim de favoare. Fetiţele matale nu miroseau destul a rânced ca să fie pe placul acestui ostaş al poliţiei. El şi-o oferea pe maica mare, ca să-şi menţină prestigiul. Era un ierarhic. L-am văzut la predarea postului. Îţi întorcea maţele pe dos.

Baba amuţeşte cu toată viteza. Aud cum îi crapă tencuiala. Plesneşte de peste tot vânzătoarea de găurici.

— Gata cu plicurile! îi zic. Epoca dumitale bizantină începe, scumpă prietenă. Ciorapul cu firfirici ţi se va umfla precum slipul clienţilor. Vei investi în Napoleon, nimic nu e mai sigur decât aurul.

Toate astea stând în picioare, în uşă.

Mă impun cu o lovitură de şold şi mă îndrept spre salonul de unde e pusă la poştă „Scrisoare către Elise". Cele trei greţuri sunt aici, ocupate cu ce v-a fost semnalat mai înainte în lucrare. Văzându-mă, se întrerup. Se grăbesc să mă servească, înflăcărate ca trei glasoane într-un pahar cu apă.

— Domnişoarelor, vi-l prezint pe domnul noul comisar! parfumează ţaţa.

Chestia nu le congestionează peste măsură pe domnişoarele

insectare. Comisar au ba, sunt un nene care va trebui, fără îndoială, muls de lapţi, un ştromeleac care trebuie pus la macerat în zeamă de scoică. Aşa că, mie-mi spui – tânăr sau babalâc, ţeapăn sau fleştenog, toţi le-au ajuns până-n gât, în gât de tot! Înseninată, hoaşca se apropie de messire mandea, bălăbănindu-şi hemiciclurile.

— Ce v-ar face plăcere, domnule comisar? Tinerele de faţă se vor face luntre şi punte pentru a vă fi agreabile.

— Mai cu seamă să rămână aşa cum sunt, răspund eu. Singurul lucru pe care am să ţi-l cer, amabilă submetresă a casei, e îngăduinţa de a petrece un sfert de ceas ca un Rabelais în fotoliile dumitale. Iar aceste drăgălaşe fetişcane să-şi vadă de treburile lor. Ador „Scrisoare către Elise", încasând-o de nenumărate ori din plin în timpane. Mă dau în vânt să privesc pe cineva care tricotează, şi dacă domnişoara, frumoasa blondă de colo, ar binevoi să-mi împrumute minunata ei revistă, bucuria mea s-ar învecina cu delirul.

Bătrâna nu-şi mai revine. Posacele ei creaturi se întorc la îndeletnicirile de adineauri. Eu aleg un fotoliu adânc, din piele saturată. Mă încrustez în el până la umeri şi mă las să plutesc pe valurile cu gust infect ale noului cotidian picat în labă. În situaţiile dificile e recomandabil să faci pluta.

— O cupă de şampanie pentru domnul comi…

— Mucles, papacioaco!

O mâlceşte rapid.

Ti lali lali lali lali lala face juna Irma pe dinţii de cămilă ai pianului. Cling cling îi răspund andrelele negroteicii. Închid ochii. Mă revăd la *Paris Detective Agency,* în dimineaţa aceea de tot rahatul.

Acum cinci zile. Acum cinci sute de ani!

***

Tocmai îi telefonam unei gagici şucare agăţate de curând în palmaresul meu: Rosine. Ca în Musset. Dar în afară de asta era o veritabilă fată modernă, dezgheţată şi rea de muscă. Când am întâlnit-o, pilota o Yamamoto de 550 cmc. Mai exact, ea m-a întâlnit pe mine, fiindcă la un stop mi-a înfundat spatele rablei frumoasa amazoană. Atunci, pe moment, am reacţionat ca orice automobilist.

— Auzi, măi, mototolule, când nu ştii să mergi cu motocicleta, îţi cumperi tricicletă.

Mototolul şi-a scos casca prevăzută cu vizieră, gen Richard Inimă de Leu, şi o niagară de plete aurii i-a căzut pe umeri. Era o mototoală. De altfel bluzonul de piele foarte strâns pe corp aducea în acest sens două argumente cât nişte pepeni. Luând cunoştinţă de întregul ansamblu, am uitat de japiţa de mecanic auto care avea să se ghiftuiască de pe urma droaştei mele. Rosine posedă una dintre privirile alea de-ţi plesneşte o mie de kilowaţi în corcoduşe. Şi pe

urmă, văzând-o de-a-ncălarelea pe bolidul ei, cu poponeaţa bine profilată în pantalonii de piele ca de delfin, îţi simţeai glandele fripte la proţap. Aşa că accidentul a fost aranjat.

Am întrebat-o dacă îi rămăsese o rochie de la ultimul bal mascat unde fusese, fiindcă în caz afirmativ eram gata s-o invit la masă la *Maxim's,* în chiar seara aceea. M-a asigurat că se deghizează în marţian doar ca să înfunde tăblăria Jaguarilor pe uliţele Parisului şi că, lăsând deoparte treaba asta, nu făcea mofturi să-şi îmbrace trenţele specifice sexului său. Aşa că, bine, am tras o mică orgie vreme de o bună parte din noapte, şi totul s-a terminat cu nişte eroice aruncături până-n tavan, în luxosul apartament de trei camere pe care sărăntoaca asta îl posedă în strada Passy. Şi ce mai dezbateri, dragul meu! Ce nu ştie fetiţa în materie de amor zace scris în bucoavnele tibetane; restul îl cunoaşte pe dinafară (şi pe dinăuntru).

De acord cu tine că o asemenea damicelă, atât de experimentată, nu simţi nevoia s-o iei de nevastă, fiindcă îţi dai prea bine seama că n-a dobândit frumoasa ei ştiinţă de carte din vechiturile lui Guy Descartes şi că a trebuit să-i treacă printre umblători câţiva kilometri de cale ferată până să-şi constituie un astfel de capital de experienţă. Pentru o farfuză de calibrul ăsta tu nu reprezinţi decât un episod pe parcursul traiectoriei. Dar ce vrei, sunt al naibii de pasionante schimburile de substanţe, energie şi informaţie cu o lustragioaică de o asemenea anvergură, frumoasă de-ţi vine să urli, pătimaşă, nebună după profesionalism şi care ghiceşte tot ce vrei, încearcă, reuşeşte, mai vrea, se înfruptă iar şi iar, oferă la discreţie, ţi-o dă, ţi-o înşfacă, se ocupă, se consacră.

După trei zile şi pe deasupra şi trei nopţi, nu mă mai duceam la culcare, iar catargul mi se ridicase către toate direcţiile vântului, pe când sectorul aprovizionare ajunsese cu rezervele la zero, din pricina forţei cu care mă îmboldea forţa împrejurărilor; pentru că oricât s-ar îndopa omul cu sosuri tartar şi oricât s-ar ghiftui cu tot soiul de chestii piperate, îi trebuie şi oleacă de răgaz, să-şi refacă moştenitorii, că doar, ce mama dracului, nu suntem tauri! Mă temeam de clipa când mă va lua cu fedinguri pe la tranzistori, fiindcă deşucheata asta a mea nu era genul pe care s-o poţi rindelui cu o proteză, nici vorbă, merita s-o vezi: toată rumegătoare, transpiratoare, aspiratoare, refulatoare desigur, dar mult mai puţin, incandescentă la extrem Rosine a mea. Lubrifiantă, edificantă, consumabilă, admirabilă; totuşi destul de patetică, dacă tot veni vorba. Cu fofoloaca grandilocventă; sublimă prin găselniţele ei ingenioase, de te minunai cum de nu avuseseşi şi tu până acuma ideea să făcăluieşti aşa.

În nenorocita de dimineaţă, de care îţi vorbesc, tocmai îi telefonam din somptuosul meu birou, recapitulând performanţele noastre de peste noapte şi evocându-le pe cele din după-amiaza ce se

apropia.

Când uşa zboară, oprindu-se taman în perete. Şi apar patru tipi: nişte hojmalăi dizgraţioşi, cu impermeabile de culoarea masticului şi părul tuns numărul zero, ca ofiţerii de spahii. Chiar când îi ziceam cumetrei Rosine că, numai auzindu-i glasul, îmi şi venise o încoţopenire monstruoasă şi că puteam să i-o aduc la cunoştinţă ciocănind cu problema în microfon. Moacele celor patru moftangii îmi aduceau aminte de ceva; îi văzusem, cu siguranţă, într-o împrejurare, dar unde? Şi când? Ah, dacă i-ai fi văzut! Nişte monştri năpustiţi precum tot atâţia Terra-Novi din *Mon Frère Ivre*. Erau Cei Patru care au Speriat Mahalaua. Cu nişte feţe de contencios reclamând rezolvarea.

Spectacolul mă face marţ. Fără să se prindă de nimic, Rosine îmi explica precum că are parcă vitriol în piţilică. Îi răspund că să n-o lase să se stingă şi că pe curând, scuză-mă e cineva la mine. În urma frumosului grup omogen venea Claudette, palidă, cu privirile atârnând ca două etriere prost reglate.

— Cine sunteţi? îi chestionez scurt, agăţându-mă de self-controlul meu.

— Ăia noii.

— Care ăia noii?

— Noii animatori ai agenţiei, replică acelaşi.

„Animatori”. Cuvântul e graţios. Mă umflă râsul.

— Zău, chiar aşa?

— Cât se poate de chiar aşa.

Mi-a pus în faţă o foaie de hârtie, pe suprafaţa luxoasă a biroului. Antetul Ministerului de Interne îţi lua ochii în marginea de sus a documentului. Cât despre partea de jos a acestuia, ea era împestriţată de ştampile, de la albastru de brebenel la violet episcopal. Între cele două chestii se spunea că trebuie să evacuez mintenaş stabilimentul, luându-mi şi colaboratorii, şi că să ne punem toţi la dispoziţia Direcţiei. Am crezut că mă ia dracul. Atât de mult semăna povestea cu un coşmar, încât mi se părea că mă aud sforăind.

Am apăsat pe butonul de apel al Bătrânului. Nimic. Am acţionat ecranul video care ne punea în legătură, pe Achille şi pe mine. A rămas gol ca o bucată de sticlă ce era, cenuşiu ca flanela ta de corp, opac precum inteligenţa cui citeşte. Legătura cu Marea Prăvălie fusese întreruptă. Atunci am ridicat telefonul, dar linia plecase la pescuit. Iar în vreme ce eu procedam la cele de mai sus, cei patru îmi explorau biroul, ca pe un teritoriu proaspăt cucerit, cum ai lua tu în posesie o cameră de hotel şi o cercetezi înainte de a-ţi instala tabăra.

— E impermeabilul dumitale? m-a întrebat o gorilă.

— Da.

L-a împăturit grijuliu, cu dublura spre exterior, luând seama să

nu-i şifoneze reverele, şi mi l-a pus pe braţ. Un altul a cules poza Féliciei aşezată pe birou şi mi-a vârât-o în buzunar. Ideea unui masacru mi se cocoţa în minaret. Cum de m-am stăpânit să intru în grămadă şi să plec la cules de premolari? N-o să ştiu niciodată.

Béru avea angină. Moş Pinaud fila o gagică de umpluse, în câteva zile, cartierul Champs-Elysées cu bumăşti false de zece mangoţi. Mathias îşi oferea un stagiu în Germania Federală pentru a studia dansul nupţial al veveriţelor sau poate ceva mai puţin important. Rămăsese la agenţie doar biata Claudette, speriată, îndoindu-se, pentru prima oară, de mine. Tărtăcuţa îmi vâjâia ca un reactor atomic. Îmi ziceam: „Dar ce-am făcut ca să mă pască o asemenea sancţiune?" Nu pricepeam. Degeaba mă sondam, nu găseam nimic în purtările mele trecute ori recente.

Cei patru cucuieţi şi-au înfundat mâinile în buzunare şi s-au proptit care de perete, care de colţul biroului meu, care de tocul uşii. Aşteptau să mă duc învârtindu-mă. M-am ridicat binişor. În anticameră, Claudette s-a pornit pe tânguieli.

— Pot să ştiu cum vă cheamă? le-am cerut hotentoţilor.

— Nu merită, că n-o să ne mai vezi, mi-a răspuns acela dintre ei care ştia să vorbească.

Mă mâncau din cale afară degetele să-i repartizez o castană la acoperiş, doar ca să-i văd lampioanele pâlpâind.

— Îmi şopteşte o viorea că munte cu munte se întâlneşte, darmite om cu om, am mormăit ca să pot ieşi din scenă ceva mai puţin feştelit.

Am aşteptat până Claudette şi-a strâns flaconul de ojă, scrisorile de la admiratori, cutiile de Tampax şi mantoul de leopard acrilic, cu guler de iepure famelic. În ascensor, nu-şi mai revenea din smiorcăit.

— Dar ce s-a întâmplat, ce s-a întâmplat? a prins glas odată ajunşi în hol.

— O să vedem, i-am răspuns.

Îmi ardeau urechile de ruşine. Fiindcă hodoroaga mea era la atelier pentru schimbarea uleiului, am luat un taxi. Mandriverul era un arab trist, care la Paris se simţea lipsit de soare. A pornit fără o vorbă. La acea oră a dimineţii, circulaţia era încă posibilă. Claudette s-a oprit din plâns. La destinaţie, am sfătuit-o pe cutezătoarea mea secretară să se ducă să mă aştepte la Café du Palais, unde o voi întâlni după întrevederea cu Bătrânul.

Pe semne că toţi cei de la Casa Inimilor Sfărâmătoare erau la curent cu starea mea de dizgraţie, fiindcă se întorceau după mine să mă privească. Atunci când i-am cerut brigadierului Poilala să mă anunţe, acesta a scos un oftat de rău augur şi a ridicat cu regret receptorul.

— Se poate să-l informaţi pe domnul director că e aici

comisarul San-Antonio, care îi cere o audienţă?

Se încăpăţâna să privească numai la suportul negru al telefonului. Se temea să nu-i vorbesc despre problemele mele. Meandrele carierei mele înlocuiseră cu o urticarie nedisimulată simpatia pe care omul mi-o dovedise totdeauna.

— Puteţi urca.

Am folosit scara. Uşierul m-a introdus, ceea ce nu e un mod de exprimare potrivit, având în vedere că tipul e un poponist necruţător. Iar ceea ce a urmat, trebuie să-ţi spun asta, n-am uitat nici după o mie de ani de la decesul meu. Intrând în bârlogul lui Achille, am înţeles de la prima ocheadă că Tăgârţă nu mai încurca locul pe acolo. Fusese înlocuit de un alt director. Un blond solid cu mult mai tânăr, cu mutră impunătoare, cu privirea unui peşte prins în urmă cu opt zile: Frank Morticol, un nenorocit de scormonitor în rahat, intrigant reputat, şobolan de ministere şi sugător de miniştri. La curcănărie fusese numit „Domnişoara", deşi era însurat cu fata unui fost ambasador. Se vârâse într-o grămadă de comploturi de curte şi degaja mirosurile unor alcovuri celebre.

M-a privit, cu un aer glacial, intrând; cu un nu-ştiu-ce ostil, foarte rău, în întreagă persoana lui. Purta un Lapidus gri-perlă, cămaşă din mătase sălbatică şi o cravată albastru cu roşu, care îţi scuipa în ochi. Fiindcă mă sticleam la el fără să pricep, mi-a aruncat:

— Bonjur, comisare. — Ochii lui fezandaţi aveau culoarea urinei. Pielea ca de mort îţi întorcea maţele pe dos. — Pari surprins; nu ştiai că am fost numit director? Va să zică, în dimineaţa asta n-ai ascultat radio şi nici n-ai citit ziarele?

Ca şi cum tu ai putea face toate astea după ce ai răşpăluit-o pe gagica Rosine vreme de şase ceasuri încheiate!

— Nu ştiam.

Nu mă poftea să iau loc. Dimpotrivă, se răsturnase pe spate, pentru a avea asupra mea o perspectivă ascendentă şi a se afla într-o postură adecvată scaunului drag al dragului de Bătrânul.

— Vezi dumneata, comisare, publicitatea făcută anchetei dumitale cu privire la ultima afacere n-a fost apreciată. Ambasada sovietică a protestat energic şi a reclamat nişte sancţiuni pe care guvernul a fost silit să le aplice. Ca urmare a lor, predecesorul meu a devenit… predecesorul meu, iar dumneata ai fost mutat, împreună cu echipa dumitale, la comisariatul din *Ploumanac'h Vermoh,* în departamentul *Côtes d'Amor*. Eşti invitat să-ţi preiei noua funcţie în douăzeci şi patru de ore.

Scurtă pauză.

— Îţi urez succes.

Am rămas nemişcat, împietrit. Nemernicul de Morticol spera o izbucnire din parte-mi.

— Nu ai nimic împotriva Bretaniei, nădăjduiesc? Fiindcă în acest caz ar fi, evident, de dorit să demisionezi.

Mă îndemna cu vorba, şi din pricina grabei lui am rămas. Nu aştepta decât asta: demisia mea. Eram exact genul de nene pe care îl ura din instinct. Cei asemeni mie îl împiedicau să doarmă. Nu trebuia să-i ofer o astfel de fericire. Am găsit puterea să-i trântesc un zâmbet larg, deschis şi masiv.

— Ador Bretania, domnule director, şi nicio altă numire nu mi-ar fi putut fi mai agreabilă.

Surâsul i-a dispărut. Am ieşit fără să-l salut, fluierând cât mă ţineau plămânii vechiul şi dragul refren al bunului Tino: „O, ce frumoasă-i a mea Bretagne”.

***

— Faceţi-mi plăcerea să acceptaţi un deget de porto, domnule nou comisar, face maica Lapieleagoală, venind cu o tavă; e bătrân de patruzeci de ani.

Îi privesc vitrina obosită. În fond, e înduioşătoare bătrâna mârţoagă. Îi poţi urmări, pe trăsăturile prost cârpite, întreaga valoroasă carieră. Treizeci de ani de suscrăceală pe ici pe colo: la Paris, desigur, în stabilimentele cu muncă grea, la câte o sută de clienţi pe zi, pe urmă un oarecare domn Léon dispus ca, o dată cu vârsta retragerii, s-o instaleze în locanta lui, în ţinutul Armorului natal. Nu mai face ronduri de noapte decât cu anumiţi clienţi de vază, cărora le rezervă extazuri rarisime: acadeaua cu ceai de Ceylon, blana de oaie electrică – totul ca o favoare cu totul deosebită, bună de însemnat cu o piatră albă. Îşi dirijează cele trei salteluţe cu o bunătate prefăcută, matern şi energic: o mână de fier într-un slip de catifea. Perioada din prag de pensie… Peste cinci ani, zece cel mult, o vei vedea într-o vilişoară, cu un motan castrat, un mormânt de îngrijit şi ceaiul de Ceylon pe care, în loc să-l scuipe, îl va bea în compania altor câteva văduve. Asta-i viaţa, ce mai!

— Cu dragă inimă, scumpă doamnă.

Mulţumită, umple două pahare cu un lichid de culoarea ambrei.

— Pentru cariera dumneavoastră, domnule comisar!

Mersi pentru formulare! Cariera mea e pe brânci. Şi nu doar oleacă. Peste nu multă vreme, va fi ca odiseea Titanicului.

— Acest porto e sublim, declar cu sinceritate.

— Nu vă spuneam eu?

Din ce în ce mai radioasă, îmi arată, cu o circulară mişcare de bărbie, spre cele trei pensionare.

— Chiar nu vă tentează deloc micile mele drăgălaşe?

În loc de răspuns, izbucnesc în râs. Ştii de ce? Tocmai mi-am amintit că nu m-am dus s-o recuperez pe Claudette, în dimineaţa

aceea, de la Cafeneaua Palatului. În uluiala mea, am uitat-o cu desăvârşire. Şi te pomeneşti că zace încă în faţa unei cafele cu frişcă?

— Tentaţia e o chestie, datoria o alta, mă eschivez; va trebui să plec. Mersi pentru Porto, doamnă Lapieleagoală!

Cele trei demoazele se ridică, precum la şcoală atunci când domnul inspector vine pe nepusă masă să bage lumea în sperieţi.

Plouă din ce în ce mai vârtos.

Hotărât lucru, Bretagne e frumoasă dar tristă. Când ajung la comisariat, Le Guennec, înţepat, îmi aminteşte că am întâlnire, pe strada Marele Calvar, cu maestrul Goménolé, portărelul, pentru a scoate afară o familie de portughezi care nu şi-a plătit chiria.

CAP TREI

Nişte curcani ca nişte curci plouate

Maestrul Goménolé este un omuleţ sadic, cu mustăţi de focă, chelie palidă, nas ascuţit, ochi urduroşi, bărbie plină de coşuri şi tot aşa. Parlamentează cu proprietarul apartamentului, un domn înstărit sub toate aspectele şi ticălos până în vârful degetelor. Susnumitul, după ce îmi efuzionează mâna, îmi mărturiseşte cu o splendidă neruşinare că e fericit să aibă un pretext pentru a-i expulza pe portughezi, având în vedere că vrea să-şi făţuiască imobilul, clasificat drept monument de artă, şi să confecţioneze din el o reşedinţă particulară.

Ne căţărăm până la ultimul apartament ocupat, celelalte fiind eliberate prin viclenie şi mârşăvie.

Portugheza are trei mucoşi agăţaţi de poale, un al patrulea în maţe şi alţi doisprezece, pe lista de aşteptare, în biluţele lui Vasco da Gama. E genul obez-păros, cu labele pline de varice. Plânge, cere amânări, povesteşte restul în limba ei maternă, în vreme ce micuţii săi famelici scot ţipete aidoma celor de goelanzi atunci când bucătarul de pe marele pachebot termină de spălat vasele.

Maestrul Goménolé, citeşte, cuprins de greaţă, o hotărâre judecătorească precum că trebuie să spele putina fiindcă datorează două mii o sută douăzeci şi patru de franci şi şaizeci de centime. Nefericita invocă pe maică-sa, ţara ei, pe rătăcitul de Salazar, portoul, sardelele, mizeria. Ceilalţi gustă toate astea, lingându-se pe buze. Între timp, eu îmi scot carnetul de cecuri, întocmesc pe numele portughezei un cec în valoare de două mii o sută douăzeci şi patru de franci şi şaizeci de centime, scriu pe verso: *a se plăti la ordinul maestrului Goménolé* şi-i poruncesc grasei să-l semneze, ceea ce ea şi face. Apoi depun cecul pe servieta, ponosită ca o limbă de vacă, a portărelului.

— Iată, bunule al meu maestru, şi acum o s-o lăsăm pe această demnă persoană să-şi potolească ţâncii.

Goménolé se face roşu ca un morman de spanac.

— Dar, comisare, ce te-a apucat?

— Ador Portugalia! mă eschivez eu. Am onoarea, domnilor!

Îi abandonez pe cioflingari. Vor da fuga prin tot ţinutul, strigând că sunt într-o ureche, şi e adevărat că, uneori, n-am toate minţile acasă. Dar viaţa n-ar mai avea niciun haz dacă n-ai presăra-o cu puţină nebunie.

Îmi simt inima niţeluş mai uşoară.

Cu atât mai mult cu cât ploaia a încetat, şi micul orăşel Ploumanac'h Vermoh nu arată deloc rău, la urma urmelor, cu granitul lui, cu ardezia, monumentele gotice, piaţa plină de flori, gara proaspăt zugrăvită, chioşcul de muzică şi portul lui duhnind a peşte.

De data asta, Béru, care m-a urmat în exil, a ajuns la comisariat. Vorbeşte încă răguşit, ca urmare a recentei angine şi, grijuliu să aplice terapeutica de maximă eficienţă, şi-a înfăşurat în jurul gâtului o şosetă, fixând-o cu un ac (evident) de siguranţă.

— Sunt mulţumit, îmi zice, Berthe tocmai şi-a găsit de lucru, se plictisea prea mult în orăşelul ăsta de rahat, înţelegi?

— Şi ce va face? mă interesez politicos.

— Şi-a reluat vechea meserie de pe vremea când mi ţi-am cunoscut-o: chelneriţă. Va lucra la Cafeneaua Marinei, taman aproape de noi. Grozav, nu?

— Minunat, grasule. Şi Marie-Marie?

— Ea s-a înscris la facultatea din Quimper, o să-i cumpăr o motoretă, şi când are să fie vreme rea o să ia autobuzul. Dar doamna mama ta o duce bine? Îi place în noua casă?

— O, ei îi e de ajuns că se află lângă mine, indiferent că suntem în Bretagne sau în Ţara de Foc, ştii. Deocamdată se instalează.

Grasul încuviinţează cu o înclinare a capului.

— Şi pe urmă aici e plin de hortensii, murmură străduindu-se să fie optimist.

Un moment de tăcere.

— Nu vii să halim câteva stridii? sugerează fidelul meu.

— Nu, nu simt nevoia.

Îmi pune o mână pe umăr.

— O să ne ia dracu de plictiseală, nu, tipule?

— A şi început, convin eu.

— Măcar să fi venit şi încurcă-lume ăla de Pinuche cu noi, în loc să profite ca să iasă la pensie.

— Am fi fost trei în loc de doi să batem din buze.

— Dacă am lăsa-o baltă, băiete? Şi am înfiinţa o altă agenţie? Una adevărată de data asta? Numai a noastră?

Îi zâmbesc.

— Într-adevăr, ne-am putea gândi la asta, grasule. Dar nu e nicio grabă; să aşteptăm timpuri mai bune.

Lăsăm să treacă mai multe secunde. Timpul pe care îl abandonezi, pe care refuzi să-l foloseşti, e ca un dar făcut destinului tău atât de grăbit.

— Ai avut vreo ştire de la Bătrânul?

— Niciuna. Am încercat să-i telefonez acasă, mi s-a răspuns că e plecat într-o călătorie. Fără îndoială că s-a dus undeva, la capătul lumii, să-şi înece amarul.

— Să nu ne plângem, murmură Alexandre-Benoât, e mult mai trist pentru el decât pentru noi care suntem tineri.

La care (sau la carele, dacă preferi) telezbanţul (pardon – telefonul; unele cuvinte argotice nu ţi le permiţi în Bretagne) sună. Bérurier ridică receptorul.

— Aici comisariatul. Ascult.

Şi aruncat găina pe ceafă. Garnitura de piele i-a imprimat pe ţeastă o coroană de baron. Talpa şosetei care îi slujeşte drept fular îi iese în chip bizar prin deschizătura cămăşii. Va rămâne totdeauna singular acest artist, indiferent unde se află sau ce i se întâmplă. Fruntea i se încreţeşte de efortul de a pricepe. Mormăie:

— A, mda. Ce numeşti dumneata porno? Sunt făcăleţe? Poftim? A, mda… Bun, venim să vedem, ai grijă să nu plece. Strada Jean-Bart? Numărul 69… Păi cu un număr ca ăsta, cucoană dragă, trebuia să te aştepţi…

Închide.

— Hai să ne râdem niţel, îmi zice, o babă care suferă de vedenii zbiară după ajutor pe bază că un amărât scârbavnic îi propune la domiciliu nişte chestii porno. — Îmi rade o carabă peste spinare: Vezi că provincia are şi părţile ei bune?

***

E o vilă din granit, ca toate casele din cătunul ăsta nenorocit. Pe poartă poţi citi o placă emailată, împodobită la un colţ cu un buchet de pansele şi pe care scrie: *„Domnişoara Lamadoué, profesoară de clavecin”*.

Sunăm.

Domnişoara vine să ne deschidă. E o persoană care bate în cincizeci, mai curând grăsuţă, îmbrăcată de Dames de France din anii ’20. Roşie de indignare şi tremurând din temelii până la pieptenele care îi menţine cocul.

— Mulţumesc, mulţumesc că aţi venit atât de repede, domnilor, şopteşte; individul e tot aici.

Ne arată spre un salon micuţ, cu mobilier breton, îţi dai seama: vârtelniţă-lustră, vârtelniţă-tavă, vârtelniţă-vârtelniţă, toate în culori armoricane. Un tip îmbrăcat într-un impermeabil prea lung şi purtând o pălărie prea largă stă cu spatele la noi. Pe masa din faţa lui este

etalat un morman de materiale: reviste ticsite de măciuchiţe, vibratoare pentru văduve în suferinţă, ştromeleacuri de plastic (protezează-ne, Doamne, asta-i curată asigurare pe faţă).

— Poliţia! tună Enormul.

Şi iată-l pe Pinaud că se întoarce plin de trac, plin de încetineală, plin de griji, cu frumosul lui aer autumnal, dezolarea lui congenitală, ochii lui apoşi, mustaţa lui năpârlită şi roşcovană, nasul lui deşelat, smocurile lui de păr sur. Şi cu toate că e iremediabil dărâmat, privirea i se rotunjeşte de surprindere. Cu toate că e stins ca un vulcan auvergnat, se luminează de mulţumire. Cu toate că se macerează dintotdeauna în moleşeli encefalice, se repede la noi precum pilitura de fier în cele doua braţe ale unui magnet.

— Voi! O, voi sunteţi! A, voi doi! A, noi trei!

Apoi plânge… Cu hohote mugitoare. Şi îi auzim rumoarea emoţiei în pieptul găunos, născător de emfizem.

Ne îmbrăţişăm.

Ne strângem.

Ne constrângem.

Ne explicăm.

Dornic să-şi amelioreze pensia, Tăgârţuche a acceptat un post de reprezentant al sexeriilor în contul unei mari case daneze exportatoare de scârboşenii de toate soiurile, din care Pinaud (numit şi Puţică, să nu uităm nicio clipă asta) deţine un prea frumos eşantion. Ar fi dorit ca întreprinderea să-i rezerve sectorul Pigalle, dar vai, nu rămăseseră disponibile decât Côtes d'Armor. Căzătura se plânge. Cu excepţia unui preot, nimeni n-a răspuns ofertei lui de bătrâna globe-trotter. E respins, sunt asmuţiţi câinii pe dânsul, primeşte ameninţări cu poliţia. Un castelan de la ţară a mers până acolo încât şi-a luat puşca din cui. În sfârşit, a dat peste noi, Domnul fie lăudat.

Domnişoara Lamadoué, clavecinista jignită, nu-şi mai revine după îmbrăţişările noastre. Poliţia în braţe cu viciul! În plină Bretanie, la dracu! Aşa că şi-a scos şiragul de mătănii de luptă, s-a aruncat la grămadă pe o perniţă de rugăciune şi iat-o pe cale să ne tatălnostrizeze din toate puterile.

Revenindu-şi din emoţia regăsirii, Bérurier se apropie de muziciana căzută în transă.

— Auzi, coceanul meu, murmură, nu cumva ai câtuşi de cât niţeluş de ceva ca să stropim evenimentul alături de acest scump şi vechi camarad? Pe bună dreptate te rogi; într-adevăr, numai bunul Dumnezeu te-a îndemnat să anunţi comisariatul. Hai, dă-mi mătăniile, să-ţi ţin locul câtă vreme dumneata te duci să scoţi la iveală sticloanţa aia. Eşti gata? Bingo, am început!

Şi, cu frumosul lui glas hodorogit de angină, omul cu şoseta în jurul gâtului intonează:

„Babacul nostru carele te strofoci pentru noi, carulat fie buletinul tău de identitate…”

Pierdută, nemaiştiind în faţa cărui sfânt sau pe ce piept să se declare învinsă, profesoara se duce şi scoate din bufetul ei, arhibreton o carafă plină cu un lichid smărăldiu, în mijlocul căruia macerează o crenguţă de verbină. În fond, ca să-i cunoşti bine pe oameni, se cuvine să mergi la ei acasă şi să nu te văicăreşti că ai necazuri. De pildă miss Lamadoué: mironosiţă la prima vedere, fecioară pentru eternitate – dar după ce a ras trei păhărele de verbină, face precum ciuperca de stejar, se catifelează[1]. Alcoolul îi dă culoare – şi pe urmă noi creăm o ambianţă atât de cordială!

Şi fiindcă verbina aspreşte mucoasele, domnişoara ne dezvăluie că are în pivniţă muscadet. Béru o însoţeşte. Auzim gângureli şi mieunături. Cei doi se întorc, îngreunaţi cu sticloanţe interesante, cocul clavecinistei s-a răsucit ca un tirbuşon (asta din cauza sticlelor).

Îi explic lui Pinuche că suntem pe cale să ne deghizăm dizgraţia în vacanţă Béru şi cu mine. Facem o escapadă golănească. Vom umple cu rahat acest ţinut paşnic. După trecerea noastră, oamenii din Ploumanac’h Vermoh vor afla ce este aceea o deliradă.

Puţică e fermecat. Cât ai zice peşte a şi luat achiul. Muscadetul a fost dintotdeauna slăbiciunea cea mare a lui moş Tăgârţă. Aşa că n-a mai numărat paharele. Iar domnişoara Lamadoué dă fuga la clavecin ca să interpreteze „Pielea de pe ouă”, căreia Béru îi fredonează melodia. Întâlnirea noastră se transformă într-o mare surprise-party. César Pinaud îşi laudă frumuseţea de marfă şi ne cere să-i răsfoim revistele cu scârboşenii, unde se văd damicele scandinave burduşinduşi de din dosul, fără niciun apetit. Sau cucoane posomorâte dând pe gât paraipane de vikingi cu mutre de contabili. Dar totul e lipsit de vlagă, în ciuda pozelor savante, a sexelor enorme sau căscate. Eu unul găsesc că se ajunge la ceva clinic. Un adevărat remediu împotriva încoţopenitului. Tristeţea infinită a tăvălelii la comandă, a păsăricilor de export.

Pentru a-i face plăcere, îl asigurăm că literatura lui ilustrată e de-a dreptul irezistibilă. Atunci el ne arată toate noutăţile în materie de vibratoare. Alimentate de la priză sau baterii de mare capacitate. Orgasm garantat. Unisex. Doamne şi domni. Îi spune domnişoarei Lamadoué că este exact articolul potrivit pentru dânsa care a rămas fată. Făcăleţul, în cazul ei de ofilire, e un articol prea masiv – un berbece brutal, destinat doamnelor care l-au simţit la lucru şi care cunosc viaţa. N-o sfătuieşte să se oprească la aşa ceva. Chiar dacă apelează la vaselină, riscă să nu-i nimerească folosirea adecvată şi, la figurat, să-l ia în dos. Nu, ceea ce este superindicat, fără putinţă de greşeală, pentru Annik (aşa se prenumeşte gazda), e vibratorul cu vârf rotitor. Dă-mi mâna, te rog, vei înţelege mai bine… Da, clavecinista s-

a prins. L-a transpus din palmă în păsărică. La naiba, nici nu e greu – îţi dai seama că principiul e pe înţelesul tuturor. Şi cât costă acest amant de buzunar? O sută douăzeci de franci? Iisuse! De cei noi? Păi asta-i nebunie de miliardară! Suntem în Bretagne, nu în California. Pinuche insistă cu obstinaţia-i obişnuită. Dacă domnişoara vrea să-şi dea osteneala să socotească, micuţa scumpă, să zicem la o medie de douăzeci de servicii pe lună, asta reduce, la nivelul unui an, fiecare serviciu la zero franci cincizeci. Şi pe urmă nu-ţi mai rămâne decât să împrospătezi bateriile – vă daţi seama ce repede se amortizează? A ajuns la o vârstă când arătătorul şi încheietura mâinii obosesc repede. Or, surmenajul muscular dă naştere la reumatism. Şi e bun oare pentru clavecin reumatismul? Hm?

De fapt însăşi meseria ei se află în pericol. Şi nimeni nu are dreptul să-şi batjocorească meseria: profesia e ceva sfânt. Îndeplinind-o, te pui în slujba lui Dumnezeu, cum s-ar zice. Mai cu seamă când eşti clavecinistă. Daţi-mi încă o dată mâna… Simţiţi frisonul acesta? Acest uşor vibratto? Dacă vreţi să ştiţi, există mame de familie care se convertesc la acest obiect. Unele care s-au săturat să se mai lase încălecate de indivizi care miros a prăştină şi care le înşurubează pe jumătate sforăind. În curând, preţul pentru vibratorul cu vârf rotitor va fi rambursat de securitatea socială şi vei putea fi aprovizionată gratuit cu baterii, prezice Pinuche. Se spun vrute şi nevrute despre danezi, dar să ştiţi că ăştia nu sunt deloc proşti pe cât se crede. De multă vreme au înţeles confortul sexului.

Bătrâna domnişoară ezită. Mângâie aparatul. Visează.

Béru vine în ajutorul camaradului său.

— Dacă aş fi în locul tău, Pinuchet, aş lăsa-o pe Annik să-l probeze. Drăgălaşa de ea, înainte de a se angaja ferm, trebuie să cunoască bine împrejurimile, să ştie la ce se poate aştepta ca senzaţii. Ia dă încoace ciocanul ăla de lipit, băiete! Hai, micuţo, i se adresează apoi profesoarei, o să-ţi dau ultimele sfaturi, ca să nu păţeşti vreun bucluc. Am experimentat deja maşinării de acest tip pe nişte iepe mai dihai decât matale. Sper că ai încredere în mine, doar sunt de la poliţie, nu?

Argumentul îşi face efectul.

Păstorul îşi conduce mieluşica.

Totul e perfect în cea mai bună dintre lumi. Acum simt că o să râdem pe rupte la Ploumanc'h Vermoh. Îi dau lui moş Fleşcăială adresa noastră de acasă şi mă abat pe la comisariat.

Ofiţerul de poliţie Le Guennec se învârteşte în urs ca un de colo-colo în cuşcă sau în de colo-colo ca o cuşcă în urs sau şi altminteri, dacă ai darul inversiunilor, tu, care eşti de pe acum invertit.

— Iute, iute, iute, îmi aruncă el, subprefectul vă vrea, a sunat

până acum de două ori.

Strâmb din nas. Existenţa e totdeauna o tavă de tartine cu rahat. Abia ai terminat să înfuleci una, că ţi se şi serveşte o alta. Subprefectul! Mi-l închipui de pe acum pe nătărăul ăla. Un micuţ bese-n cizme arogant, care se crede preşedintele Republicii. Din fericire, nu am mult de mers, deoarece subprefectura se află la trei sute de metri de comisariat. Avantajul oraşelor mici e câştigul de timp pe parcursul deplasărilor. Totul e grupat şi, cu excepţia cimitirului, se află în inima aglomerării.

Renunţ la maşină şi pornesc pe picioare. Un pic de mers pe jos îmi va decongestiona foalele.

Un funcţionar în jiletcă şi purtând guler de celuloid, parcă un portret al lui Pierre Larquey din *Messieurs les Ronds de Cuir,* mă primeşte cu grăbire. Cărare pe mijlocul capului, glas de eunuc. Are pe revere pete de cerneală albastră şi merge atât de des la biserică, încât pantalonii îi rămân îngenunchiaţi chiar şi când tipul care se află înăuntrul lor stă drept.

Nu trebuie să mă prezint: el mă şi ştie. Aici zidurile au ochi. Provincia e poroasă, funcţionează prin capilaritate. Nu e cazul să spui nimic, nici măcar să te clinteşti din loc – şi imediat se ştie despre tine totul. Oamenii pe care îi găseşti aici te cunosc mai bine decât cei pe care i-ai părăsit.

Scribălăul mă poartă pe o scară de piatră, care miroase a salpetru şi a hârtie îngălbenită. La primul etaj, un tablou mare şi admirabil, întunecat ca un sex-party de senegalezi, reprezintă o formidabilă bătălie navală între francezi şi englezi – tăntălăii ăia –, pe care flota franceză o va câştiga în maniera în care numai ea ştie să-şi scoată la iveală puşcoacele împotriva barcazelor britanice. E semnat pe o plăcuţă de aramă „Xavier Moudu”. Curată capodoperă, pe care tare ţi-ar plăcea s-o vopseşti în roşu, cu pistolul, pentru a o învioara puţin. La stânga şi la dreapta pânzei, două uşi duble, capitonate, cu clanţe de aramă groase ca plăseaua mea.

Şobolanul mâncat de molii deschide un batant. Bate la dublura dinăuntru a uşii. Îşi vâră mutra, printr-o crăpătură pe unde tu n-ai putea strecura nici măcar cartea de vizită a unui calcan scos sub un rulou-compresor, şi mă anunţă.

Apoi se dă la o parte.

Apoi eu avansez.

Apoi deschid larg uşa.

Apoi intru stăpânindu-mi emoţia, fiindcă aceste uşi duble şi capitonate mi le evocă pe acelea ale Bătrânului, de la Marea Prăvălie.

Şi apoi nu ştiu, nu mai ştiu.

Văd un birou mare şi trist. Lambriuri, ciubucării aurite, covoare destrămate, lustre, ferestre mari, Louis XIV.

Iar în spatele biroului, în bust, în carne şi oase, Bătrânul.

Rămân, riguros, în atitudinea boarfei de madam Loth preschimbate în bulgăre de sare. Fostul director se ridică.

— Dumneata eşti noul comisar, şi eu sunt noul subprefect, tună el. Încântat să fac cunoştinţă.

Vine spre mine, îşi deschide braţele. Ne îmbrăţişăm. Miroase frumos, a Paris.

***

Stăm faţă în faţă, de o parte şi de alta a marelui birou sinistru (sau ministru, nu mai ştiu exact). Facem amândoi haz de necaz. Ne dăm la iveală. Eu îi povestesc despre instalarea mea la Ploumanac'h Vermoh şi despre cea a grasului. Despre moş Pinuche prins în flagrant delict de răspândire a materialelor obscene. El râde, râde la toate astea. Niciodată nu l-am văzut într-o formă atât de bună. Hotărât lucru, dizgraţia îi face bine. Un bărbat cu prestigiul lui, vanitos ca un păduche tricolor, aruncat într-o subprefectură de pe Côtes d'Armor după ce fusese unul dintre personajele cele mai puternice din Franţa, ar fi avut toate motivele să halească Valium cu pumnul. Ei bine, după cum vezi – nu. Râde de se strică la gluma asta bună. O declară de tot hazul.

— Cum de aţi putut accepta acest post nevoiaş, domnule director? mă mir.

El îşi mângâie cu palma craniul sclipitor.

— Fără îndoială, din curiozitate. Şi ca să nu le dau satisfacţia de a mă vedea demisionând. Şi dumneata tot de asta, pun pariu.

Şi câştigă.

— Dar de ce ne-au masacrat astfel onorabilele cariere?

Zâmbeşte:

— Haide, micuţul meu Sana (e o premieră: niciodată nu mă numise astfel), bănuiesc că nu aştepţi recunoştinţă din partea administraţiei? Administraţia e un concasor. Zdrobeşte, zdrobeşte, fără să-i pese de calitatea produselor. În realitate, administraţia nu administrează, micuţule, face pateuri.

— Totuşi nu ne-am expus riscului unor asemenea sancţiuni, domnule director.

— Spune-mi: domnule subprefect, mă corectează continuând să zâmbească. Totdeauna te supui riscului răzbunării din partea celor care te urăsc. Cu cât urci mai sus, cu atât eşti mai invidiat. Cu cât eşti mai invidiat, cu atât ai mai mulţi duşmani care lucrează ca să te piardă şi într-o bună zi obţin satisfacţie. Cei ce s-au unit ca să ne demoleze au câştigat, de acum înainte ne vor da pace. Spune-ţi că acum noi nu mai avem duşmani, Sana. În vreme ce ei au!

Aici zâmbetul lui s-a volatilizat. Privirea îi devine violentă ca

năvala unui cal. Citesc nişte preziceri pe faţa lui. Părerea mea e că Moşul nu şi-a spus ultimul cuvânt. Şi că în anumite anticamere se lucrează în favoarea lui. Se scotoceşte prin scârboşenii, se acumulează chestii nu prea catolice, se descalţă călcâie ale lui Achile (ce se potriveşte!). Nu e deloc pasiv veneratul meu Big Boss. Zâmbetul prea fericit îi vine de la fierea care se agită într-însul. Pregăteşte terenul ca să-şi ia revanşa. Mocneşte în ura tradiţională. Are motive de detestare – e ceva bun, ceva generos; supravoltează, dopează, conferă energii nebănuite.

Da, da, duşmanii noştri va trebui să se ţină bine. Şi chiar dacă se ţin rău, bumerangul oricum face cale întoarsă. I-am dat drumul, păzea la petele de pe conştiinţă!

Tataia visează la revanşă, continuând să-şi mângâie calviţia strălucitoare.

— A, da, trebuie să-ţi aduc la cunoştinţă şi discursurile de revoltă care mi se ţin în legătură cu dumneata, Antoine (o nouă mare premieră la Ciufulici: *first time* când mă serveşte cu Antoine); dovedeşti nişte maniere ce scandalizează această onorabilă provincie. Eliberezi golanii, achiţi cu lovelele dumitale locuinţele neplătite de către muncitorii emigranţi, te instalezi ca la dumneata în casele de toleranţă din ţinut – autohtonii nu-şi mai revin. Telefonul mi s-a închis. Sunt întrebat de unde debarcă acest comisar cu maniere lipsite de bun simţ.

— Ei bine, ştiţi ce să le răspundeţi, nu? obiectez eu.

Face o strâmbătură care aproape că seamănă cu un sărut.

— Ascultă, Sana, oare nu-mi complici îndatoririle?

— Cu siguranţă că nu, patroane. Acum, când îmi cunosc subprefectul, mă voi da pe brazdă, promit.

Încuviinţează, fermecat de supunerea mea. Apoi se ridică pentru a mă conduce până la scară; auzi? Până la scară, el, care în zilele bune abia dacă păşea până la colţul mesei de scris.

— Vrei să-ţi spun ceva, micuţule? Chestiile ca asta care ni s-au întâmplat nouă ajung să te trezească. Te smulg din moleşeala rutinei. Mă simt întinerind. Dumneata nu? Ce-i drept, la dumneata nici nu-i nevoie.

Nu, la mine nu-i nevoie. Nimic altceva, decât întinerirea nu te face să te simţi mai bătrân.

***

Conflictul se dezlănţuie când ajung în colţul Pieţei Mari.

Adică totul era paşnic, mohorât, aţipit. Totul stagna într-o amorţeală armoricană de cea mai solidă factură. Dincolo de oraş, grozama înflorea în ladă. Pietrele desfăcute ale pavajului luceau încă de pe urma ploii proaspete. O bătrână purtându-şi boneta pe deasupra

bigudiurilor trecea pe lângă ziduri târând o sacoşă, din pânză cerată, plină cu legume. Viaţa îşi vedea de ale ei.

Şi mai apoi, pe nepusă masă, chilomanul. Un scaun face zob vitrina de la Cafeneaua Marinei şi se dă de-a berbeleacul până la o bancă de piatră pe care începe s-o curteze. Perdelele în carouri ale bistroului îşi iau zborul din stabiliment şi plutesc în vântul de larg precum fustele reginei Angliei atunci când aceasta trece pe pasarela iahtului său pentru a se duce să le arate mocofanilor din Ominium în ce măsură este dânsa frumoasă şi regală absolut pe peste tot. Dar nu numai perdelele scapă din Cafeneaua Marinei. Nişte ţipete fac la fel. Ba chiar, fără exagerare, un adevărat talmeş-balmeş. Se aud urlete ca: „Nu, opriţi-vă!", „Despărţiţi-i, ce mama dracului!" şi alte recomandări mergând în acelaşi sens, dar cu variaţii.

Munca mea constând în a face să fie respectată legea, şi o încăierare constând în încălcarea celei din urmă, decid să le opun pe una alteia şi mă reped la faţa locului.

Ai văzut destule uesternuri, prostiile alea fără pereche, ca să-ţi dai seama că o chelfăneală are ceva comun cu incendiul sau rujeola – adică viteza de propagare. Doi haidamaci se păruiesc cu nădejde în cârciumă, răsturnând tot ce e răsturnabil, spărgând ce e casabil, maltratând sfântul nume al lui Dumnezeu. Iar alţii, cuprinşi de frenezie, încep să-şi rupă gura, într-o deplină reciprocitate, sub pretextul că-i despart. Arteziene de sânge şi grindini de dinţi izbucnesc ici şi colo. Zgomotul înfundat al pumnilor constituie un sălbatic răpăit de tam-tam. Căţărată pe tejghea, Berthe Bérurier îi exaltă pe combatanţi. Fusta smulsă nu i se mai ţine în talie decât într-o agrafă. E împodobită cu un elegant portjartier oranj cu floricele albastre brodate, cu un slip de culoarea languroasă a brebenocului, cu ciorapi negri şi cu vânătăi bătând în verde. Splendidele ei plete răvăşite îi alcătuiesc în jurul bostanului smocuri parcă scăpate dintr-o canapea.

Boncăluieşte către un tip care a dispărut sub mulţimea pumnilor încasaţi:

— Hai, omoară-l! Smulge-i boaşele gunoiului ăsta.

Dar interpelatul nu se duce nicăieri, nu emasculează pe nimeni, şi gunoiul păstrează întreaga iniţiativă.

În vremea asta, nişte gardieni publici vin dinspre comisariat în trap grăbit. Îşi scuipă plămânii fluierând ca să-şi semnaleze prezenţa şi şutează în grămadă până ce încăierarea ia sfârşit. Grijuliu să-mi asum funcţiunile, le cer oamenilor mei să-i care pe protagonişti la Casa târtiţelor sfărâmate, pentru verificarea identităţii. În timp ce aceştia îmi dau ascultare (ceea ce este cel mai nimerit fel, pentru un gardian public, de a se supune unui superior), îi întind mâna Berthei, pentru a o ajuta să se coboare.

I-a ieşit sufletul de tot sărmănica.

Patronul locului, un soi de bătrân aventurier debarcat, cu părul albit de vânturile largului şi faţa aidoma unei pipe de lut ars, se duce să-şi potolească jumătatea în pivniţa unde aceasta s-a refugiat în zorii luptei.

— Scumpă prietenă, mă adresez Bérurierei, ce s-a întâmplat aici?

Sufleţelul îşi aeriseşte bureţii înainte de a se pune pe turuit. Orice explicaţie necesită oxigen; conştientă că a ei va fi lungă. Balena se aprovizionează din belşug.

— O infamie! îmi aruncă pe post de preambul.

Şi-şi deşartă tot sacul. Tocmai aducea încă un rând de calvados la o masă de marinari-pescari. Bun, foarte bine. „Mă urmăreşti, comisare? Şeful marinarilor, un anume Katkarre, patron al şalupei *La Môme Crevette,* din simplă curiozitate, ca perfect gentelman care cunoaşte uzanţele, mi-a băgat mâna sub fustă în timp ce îl serveam. Şi nu apucă el să ajungă până la capăt, că de la masa vecină un fel de neam-prost îi strigă: «Ei, prietene, nu-i despacheta prostovolul, nu crezi că şi-aşa pute destul a peşte pe-aici?» Textual, dragul meu. Pe loc comandantul Katkarre i-o trânteşte: «Încearcă să nu fii grobian cu sexul frumos!» La care individul ăla îngrozitor ripostează: «A, tu numeşti chestia asta sexul frumos, prietene? Ei bine, se vede că n-ai mai ieşit din Terra Nova.» Textual, dragă Santantonio. Trebuie să înţelegi că un ofiţer de marină pescărească, apostrofat astfel în faţa oamenilor lui, nu putea să lase lucrurile aşa. Sunt nişte domni oamenii ăştia ai mării. Imediat mi-am dat seama de asta, numai după felul neglijent cum mi-a strecurat trei degete în fofează. Un amănunt pe care o tânără femeie îl apreciază la justa lui valoare. Ofiţerul meu îşi scoate mâna din, se ridică şi se apleacă peste masa calicului despre care îţi vorbesc. «Începi să mă calci pe bombeuri» îi zice. «Bag de seamă că de data asta ai pescuit o caracudă fără să ai nevoie de capişon!» rânjeşte odiosul de mojic. Textual, îţi jur. Comandantul pescar îi adresează un pumn peste moacă. Insul eschivează, răstoarnă masa şi trage un cap în fleanca bunului meu cavaler. Aşa că a început mardeala. Şi, ca să vezi ce nedreaptă e soarta: până la urmă bietul comandant atât de gentelman a luat-o peste bot.”

— Cauzele drepte se impun cel mai greu, răspund eu. Mă tem, scumpă Berthe, ca sex-appel-ul dumitale să nu scoată din fire paşnica populaţie a ţinutului. Nu uita nicio clipă că eşti soţia unui ofiţer de poliţie, că lucrul ăsta deja se ştie şi că reputaţia soţului dumitale e tributară celei a dumitale însăţi.

După această frază frumoasă, declamată cu răceală, mă car la comisariat. Béru s-a întors şi el aici, cu prohabul încă descheiat după vizita la clavecinistă. Tocmai îşi ţine dosul mâinii drepte sub robinetul de apă rece, date fiind cele câteva echimoze ce-i împodobesc degetele.

Într-un colţ, adversarul patronului pescar s-a prăbuşit cu maxilarul aidoma sertarului unei comode după trecerea pe acolo a borfaşilor. Nasul îi sângerează, şi bluzonul i s-a învârtit de un plastron de toată frumuseţea.

— A fost recalcitrant? mă informez.

— E un nene de-ăia care trebuie calmaţi, fiindcă-şi închipuie că totul le e permis, mă asigură Béru ştergându-şi mâna cu poala propriei cămăşi. Domnul a vrut să mă ia pe departe, precum că nu el a început halimaiul.

Alexandre-Benoât îl mişcă cu vârful piciorului, cum întorci o pisică strivită de maşină ca să te asiguri că a murit:

— Acum l-am luat eu ceva mai de aproape, nu-i aşa, Tango?

— Îl cunoşti? mă mir, deşi cu Bérurier nu trebuie să te miri de nimic.

— Mie-mi spui, e Tanguy Liauradéshome, zis Tango-la-Nitro, un vechi hăndrălău care-şi face iar apariţia. L-am săltat acum câţiva ani, în afacerea Curierului de Lyon.

Celălalt se ridică gemând.

— Credeam că sticleţii nu mai masacrează, bâiguie făcând balonase roşii la nas.

— La Paris, răspunde Bérurier, numai la Paris, bătrâne Tango; în provincie nu suntem constrânşi de asemenea măsuri jignitoare şi de doi bani.

Îi arăt furibundului un scaun.

— Ce învârteşti prin zonă, băiete?

Îşi vâră mâna sub bluzon şi-mi prezintă un buletin de identitate mozolit ca o hârtie scoasă dintr-o baligă.

— Aruncaţi un ochi aici, oftează de profil, fiindcă buza i se umflă mai dihai ca broasca dornică să ajungă buhai.

Documentul dezvăluie că Tanguy Liauradéshome e născut la Ploumanc'h Vermoh.

— Nu-mi spune că ai ieşit la pensie la patruzeci şi doi de ani; ar fi prematur, rânjesc eu. Sau poate ai venit să-ţi saluţi bătrânii părinţi?

Ca să-ţi spun drept, Tango ăsta e un tip mai degrabă simpatic, în ciuda faptului că Béru l-a deghizat în hecatombă. Nu prea înalt, dar îndesat. Ciutul scurt şi sârmos, de un blond cenuşiu, privirea limpede şi ştrengărească, pielea roz, pistruiată din cale-afară; băiatul dezgheţat din subprefectură, care îţi rade o castană mai uşor decât ţi-ar zice bună ziua. Un nene deloc răbdător şi tolerant, care merită să-i dai ocol, dar nu în sensul în care înţeleg treaba asta ghizii.

— M-am convertit la pescuit, declară.

— Trecutul revine la suprafaţă?

— Am stat şase luni la popreală, anul trecut, pentru un fleac de nimica şi, în timp ce împăiam scaune, nu făceam decât să mă gândesc

la vânturile şi valurile din larg.

— Aşa că ai venit să te angajezi pe un trauler?

— Exact.

— Pe care?

— Caut unul.

— Aşa, cauţi unul? Ei bine, sper să-l găseşti, mi-ar plăcea să văd asta – un peşte care merge la pescuit.

Ochii îi devin, brusc, precum doi bolovani.

— Hei, să nu facem confuzie. Pâinea câştigată de boarfe n-a fost niciodată specialitatea mea.

— El e mai mult exploziv, îmi explică Béru. Tratează cu nitroglicerină infarcturile caselor de bani. Dinamita îi slujeşte drept cheie.

— Pesemne că scoli tot cartierul când te întorci acasă târziu, glumesc eu.

În camera învecinată, patronul lui *La Môme Crevette* îşi repară faţada cu ajutorul unui pachet de kleenex pus la dispoziţie, cu solicitudine, de către La Guennec. Mă duc să-l caut.

— Hai, marinarule, îl strig, depui plângere împotriva guguştiucului care te-a aranjat?

Se încruntă – şi are meritul că o face cu două arcade mai devastate decât un exponat de la facultatea de medicină.

— Cum adică să depun plângere?

— Păi nea Tanguy te-a făcut să-ţi pierzi întrucâtva prospeţimea feciorelnică, nu?

Terra Nova îşi trage de pe nas câteva cheaguri de sânge, le expectorează după ce şi-a curăţat bine gâtlejul şi mă asigură:

— Nu e în firea mea să merg pe la judecăţi. O să-l prind şi eu, cât de curând, şi o să-mi iau revanşa. M-a doborât prin surprindere, înţelegeţi? Data viitoare voi şti ce-mi rămâne de făcut.

— Urările mele de succes te vor însoţi, domnule Katkarre.

Trauleristul pleacă. Eu mă întorc la Tango.

— Să ştii, băiete, că dacă îi deghizezi pe patronii de traulere în fripturi în sânge n-ai să te îmbarci prea curând, şi heringii din apele nordice pot horăi mult şi bine mai departe. Hai, ia-ţi tălpăşiţa şi evită cafturile, nu-ţi mai cotonogi compatrioţii tocmai când te întorci la vatră.

Tango râde.

— Nu vă faceţi griji, comisare, o să învăţ să joc domino.

Şi dispare la rândul lui.

Hai că imediat o să înceapă şi acţiunea poliţistă. Ţi-ai închipuit că o să-ţi servesc o cronichetă în formă de plăcintă bretonă, aşa-i? Ce ţi-ai zis: Antonio ăsta începe să se complacă în ale broderiei. Să facă

ce zice popa. Ei bine, ai să vezi că nici popa nu-i în stare să facă ce-o să urmeze. Marea aventură pe un fundal de granit. Dar mai înainte a trebuit să instalez decorul. Să-ţi explic pe îndelete noua situaţie: venirea noastră la Ploumanac'h Vermoh, cu purcel şi căţel… Cum e lumea pe-aici. Cum a fost mutat Bătrânul ca subprefect, cum a ajuns Pinuche puţarul danezilor, să ducă din uşă-n uşă: scule cu injecţie directă, rotopercutoare pentru o viaţă, reviste pentru cucoane care şi-au păstrat virginitatea, toroipane ejectabile… Şi despre un golan născut în regiune şi care demandibulează trauleriştii. Şi despre ţinutul ăsta scăldat în ploaie. Portul care pute a gudron şi a sardine. Le Guennec căruia îi iau faţa tipii paraşutaţi din Paris. Prăvălia lui madam Lapieleagoală şi cele trei iepe deştepte, sugace la nevoie şi mai ales de nevoie. Cafeneaua Marinei şi Bertha cea cu păsăroiul oferit mâinilor trăgătoare la edec. Am uitat ceva? Dacă da, cu atât mai bine: ţine-le pentru tine.

CAPI PATRU

Om la apă

Asta, de bună seamă, i se datorează mamei.

Oriunde ne-am duce, în doi timpi şi trei mişcări locul cu pricina devine „acasă". Cu aceeaşi ambianţă, aceleaşi miresme, aceeaşi calitate a liniştii ca la Saint-Cloud. Casa de la Ploumanac'h Vermoh nu e grozavă în cenuşiul ei, în ciuda hortensiilor care mişună pe-acolo; dar, ei bine, când pătrunzi în interior, e ca şi cum te-ai întoarce într-un pat familiar, unde recuperezi plăcerile unor tabieturi şi mirosurile lui subtile.

E nevoie de atât de puţin pentru a te regăsi, încât totul continuă ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Lustruiala Féliciei (îşi prepară singură materialele, din ceară virgină şi nu mai ştiu ce), fotografia tatei în rama ei de abanos. A fost făcută în urmă cu mult timp. El avea pe atunci vârsta mea de acum, ar trebui să semănăm, dar n-o facem. Uneori mă proptesc în faţa fotografiei pentru a-mi căuta ereditatea. Nu simt nimic. De altfel, tata a ajuns un fel de improbabilitate. A existat pentru mama şi doar foarte puţin pentru mine. Îl simt mai mult în evocările Féliciei mele. De-a lungul amintirilor mamei, pescuieşte ştiucă tatăl meu. Lipeşte tapet pe pereţi. Pune în atele laba fracturată a câinelui. Cântă un cântec de dinainte de război. Are nişte veri. Face recomandări cu privire la mine, ca şi cum ar şti că moartea e cu ochii pe el şi că nu va mai apuca să-l vadă pe Antonio al lui la volanul unei maşini sport.

Şi totuşi, chiar dacă nu-l învie în memoria mea, fotografia aceea are meritul inestimabil de a crea în casă ceva ce nu poate exista aiurea. O privesc ronţăindu-mi feliile de pâine prăjită, care miros atât de bine. Untul breton, sărat doar pe jumătate (absolut indicat pentru

un sticlete) e cu mult superior celui pe care îl cumpăram de la Paris. A păstrat gustul de vacă şi de păşune.

Micul Antoine a construit pe parchet, cu ajutorul cuburilor, un edificiu instabil. Aşteaptă clipa când totul se va prăbuşi. O fericire! O aud pe Félicie vorbind la capătul coridorului. Anunţă că da-sunt-aici, apoi Marie-Marie dă buzna, adorabilă într-un palton verde-închis. Poartă la gât un foarte lung fular galben, care în faţă şi în spate aproape îi ajunge până la tălpi; pe cap are o căciuliţă tricotată din aceeaşi lână. Sub braţ duce trei cărţi de şcoală, strânse laolaltă cu un elastic enorm. Vine la mine şi mă sărută. Miroase a proaspăt, a colonie, a fetişcană într-o dimineaţă luminoasă.

— Auzi, artistule, duci o viaţă de prinţ, sporovăie ca o coţofană. Ştii că e aproape ora nouă?

— Ca să mă duc să semnez câteva hârţoage nu merită să alerg în goana mare.

Îmi fură un rest de tartină şi-l haleşte.

— Simt că o să te alegi cu o concediere, mă asigură, cu gura plină. Ar fi păcat.

Ochii maliţioşi îi sunt plini de admiraţie. Îi mângâi obrazul cu dosul palmei. Vibrează Marie-Marie, ca o colivie plină cu păsări.

— Şi ai să mă iubeşti mai puţin când o să dau de dracu?

Ridică din umeri:

— Sărman nătărău! Ca să nu te mai iubesc, ar trebui să mor… Şi chiar şi atunci… Iar dacă există viaţă dincolo de moarte, îţi dai seama că nu arhanghelii ăia cu mutre de pederaşti m-ar face să nu mă mai gândesc la tine.

Îmi goleşte, fără ruşine, ceaşca de cafea.

— Dai vreo lovitură la şcoala din Bretania? o întreb.

Îşi scutură capul frumos, de drăcuşor necioplit.

— Ştii, de la est la vest şi de la nord la sud, Montaigne rămâne tot Montaigne, iar istoria Angliei tot aia care a fost.

— Drăguţ din partea ta că ai venit să mă vizitezi.

— Unchiul m-a trimis.

— Atunci e mai puţin drăguţ că n-ai venit din proprie iniţiativă.

Îmi zâmbeşte puţin trist, apoi îmi ia mâna. Ca majoritatea fetelor, are palmele reci; aceste palme atât de înfierbântătoare totuşi, care freamătă în jurul persoanelor noastre masculine, aşezându-se uneori pe ele şi alteori agăţându-se de ele. Zboară mâinile reci ale scumpelor dragi vindecătoare şi răpitoare. Mâini reci care ne ard, cu fierul înroşit, inima şi carnea.

— Ştii bine, Antoine, că dacă m-ai asculta aş locui aici, spune cu gravitate.

Îmi aşez caraba peste mânuţa ei, şi totul se preschimbă deodată într-o groasă compresă de carne peste carnea mea.

— Împingi lucrurile prea departe, puicuţo.

— La toţi dracii cu „puicuţa” ta. N-o să te lepezi niciodată de marota asta prostească? Puicuţo! N-are niciun haz. Niciodată n-o să fiu puicuţa ta, slavă Domnului. Şi las-o baltă cu împinsul prea departe. Am trecut de şaptesprezece ani, Antoine. Sunt la vârsta la care pot fi luată de nevastă, până şi de un tembel precum comisarul San-Nătăfleaţă.

O privesc până în fundul sufetului. Nici nu clipeşte.

— Până la urmă o să ajungi să mă târăşti, într-o zi, la primărie, îi răspund, o asemenea încăpăţânare trebuie, fatalmente, să dea roade. Nu simt nevoia să mă căsătoresc cu o damicelă care m-ar lăsa ca să se ducă să urmeze cursurile unei facultăţi pline de masculi bine. Află că atunci când ai pune gheara pe mine ai fi prizoniera mea.

Se ridică să mă sărute. Buzele ei au gustul cafelei mele.

— Ştii, Antoine, şuşoteşte, bineînţeles că între noi e o anumită diferenţă de vârstă…

— Vrei să spui o renumită diferenţă.

— Termină o dată cu calambururile tale de băcan! Lucrul de care sunt convinsă, artistule, e că, dintre noi doi, eu ştiu ce e aceea marea dragoste, în ciuda anumitei diferenţe de vârstă. O ştiu fiindcă te iubesc de când exist pe lume şi te voi iubi până la sfârşitul lumii. În vreme ce tu eşti prost şi zburdalnic ca un cocoş. Tu nu te uiţi cum trece timpul. Te urmezi ca propria ta umbră, fiindcă umbra ta eşti tu, iar nenea pe care tocmai l-am sărutat nu e decât umbra acestei umbre. Când voi fi soţia ta, nu va mai exista nicio umbră. Voi avea eu grijă să fim fericiţi. Viaţa e un clopot fără funie. Eu voi fi funia ta, clopotul vechi, şi te voi face să baţi din toate puterile.

— Aşa, fetiţo: tu o să fii funia, şi eu clopotul tău de alarmă.

Îşi aruncă spre ceas privirea ageră.

— Phii, o să întârzii cum mă vezi şi cum te văd, artistule. Ar trebui să profităm de exilul nostru ca să ne întâlnim mai des, nu? De ce nu organizaţi un prânz di granda tu şi mama ta? Sunt convinsă că ea ar fi de acord, iar celor doi căpcăuni ai mei le-ar face nespusă plăcere. Şi noi doi ne-am privi unul pe altul. Apoi tu ai pune un disc şi am dansa. Sau mai bine nu, am merge să luăm aer pe marginea plajei, în timp ce tanti şi unchiul şi-ar face digestia. Pariez că încă n-ai fost să admiri oceanul sub lumina lunii, recunoaşte.

Recunosc.

Apoi ea îşi ia tălpăşiţa, după ce l-a mângâiat în trecere pe micul Toinet şi a sărutat-o pe Félicie. Deschid fereastra şi strig după dânsa:

— Hei, ţânţarule! Nu mi-ai spus de ce ţi-a cerut unchiul tău să treci să mă vezi.

— Drace, aşa e! Trebuie să te duci imediat în port, au pescuit acolo un înecat.

***

Peştii vorbesc puţin. Cei care-i prind – tot aşa. Are dreptate Constaud-pălămidă: marea este lumea tăcerii. Merită să-i vezi, îmbrăcaţi toţi în albastru – un bleu atât de marin, încât trage spre negru – în jurul cadavrului lungit între două babale de toată frumuseţea. Nicio şoaptă. Nu fac zgomot cu gura decât când îşi sug pipele. O chestie dezagreabilă, oarecum vâscoasă.

Ofiţerul de poliţie Le Guennec se află aici, alături de Grasul. Discută între ei cu glas scăzut. Mă apropii de spinările lor, elocvente ca nişte panouri electorale şi ceva mai pătrăţoase. Îl aud pe Bérurier dând asigurări:

— 11 cu 8 şi cu 4 îs singurele brava. Dacă joci altceva, amice, e ca şi cum ai face o bărcuţă din actele tale şi ai pune-o să plutească pe marea în reflux.

— Pe ce pronostic te bazezi? obiectează Le Guennec, care e frământat de îndoieli.

Alexandre-Benoât nu-şi tăinuieşte sursele de informaţii.

— Mi-ai spus că eşti născut în 38, or 3 şi cu 8 fac 11. Şi pe 8 aprilie, a patra lună a anului. De unde concluzionez: 11, 8, 4 şi dacă nu te prinzi la asta, înseamnă că ai o tărtăcuţă mai grea decât babaua de colea.

Tonul lui Le Guennec se posomorăşte:

— Dumneata joci de obicei terţa, Bérurier?

— În general, niciodată, având în vedere că detest jocurile de noroc. Dar pentru o dată treacă de la mine, tipule.

— Şi vrei să joci 11, 8, 4?

Alexandre-Benoât scoate un oftat de umflă pânzele vaselor din port.

— Matahala asta nenorocită e astupată la găoază! Păi nu ţi-am explicat că trebuie să-ţi joci data de naştere, măi, tăntălăule?

— Dar a dumitale nu are nimic comun cu a mea! protestează Le Guennec. Deci dacă fiecare şi-o joacă pe a lui, în mod sigur unul dintre noi o să piardă!

Deocamdată vreme de o clipită, Grasul scăpă printr-o eschivă:

— Într-adevăr, nu e posibil să se discute cu tine, bretonule. Ai iarbă de mare în loc de creier.

Zărindu-mă la momentul potrivit, se repede la mine:

— Ah, iată-te în sfârşit domnule comisar de două parale, nu te grăbeşti deloc, tocmai îmi spuneam că nenea ăsta o să se zvânte până te hotărăşti şi tu să apari.

Uitând de numerele câştigătoare, împrăştie mulţimea tăcută a pescarilor:

— Vă rog. Să-i facem loc domnului comisar!

Oamenii se dau la o parte ca apa în faţa etravei unui vapor. Mă aplec asupra înecatului: e vorba de comandantul lui La Môme Crevette, numitul Jean-Yves Katkarre. Mutra lui poartă încă urmele lecţiei administrate în ajun de nea Tango. Le Guennec îmi explică precum că i s-a găsit cadavrul între două traulere, azi-dimineaţă. Barca menită să-l ducă la vasul lui amarat de o geamandură, departe de chei, plutea la întâmplare. Pescarii interogaţi cred că ar fi căzut în apă. Asemeni aproape tuturor marinarilor, Katkarre nu ştia să înoate. Şi cum, începând de la ora opt dimineaţa, ajunsese la al optulea calvados, răceala mării l-ar fi înţepenit şi ar fi murit hidrocutat.

— Duceţi-l la spital, le poruncesc subordonaţilor mei coordonaţi, şi puneţi să i se facă autopsia. După aceea porniţi în căutarea lui Tango şi aduceţi-mi-l la comisariat, tare aş vrea să cunosc felul în care şi-a petrecut timpul în primele ceasuri ale acestei dimineţi.

Sfârşind de împărţit ordinele, mă îndrept spre domiciliul lui Katkarre, pentru a o informa pe văduva lui că e văduvă şi a-i cere lămuriri despre felul cum hidrocutatul ei a început această zi nefastă.

***

O casă tipică pentru ilustraţiile din calendare, foarte joasă, foarte albă, cu acoperiş de ardezie şi un nu ştiu ce livid de jur împrejur. O bătrână acoperită cu boneta tradiţională dar şi oarbă, mută, surdă, paralizată şi altele e instalată lângă pragul uşii, într-un vechi fotoliu cu rotile. Are ochii mai plini de albeaţă decât burlanul scrobit al pitorescului său acoperământ. Gura deschisă îţi îngăduie să admiri cel mai formidabil ciot de dinte care a împodobit vreodată un maxilar de nonagenară. O chestie pe care al naibii ţi-ar plăcea s-o porţi la gât, legată de un şiret de piele, şi pe care s-o faci să treacă drept colţ de caşalot, de narval sau de babirusă. Au întors-o pe bătrână cu faţa spre marea pe care n-o mai poate vedea dansând de-a lungul golfurilor limpezi, dar pe care un al şaselea simţ, poate încă nu în întregime atrofiat, îi permite să o deceleze din adâncul beznei ce o înconjoară.

Pe deasupra scenei pune nişte pescăruşi zgomotoşi, care zborplanează neîncetat, ocărându-se, şi vei obţine un colţ de decor emoţionant, de care nimeni nu se îndoieşte că la venirea nopţii se umple de vârcolaci.

Uşa fiind deschisă, intru fără să mai fie nevoie s-o împing, cum zicea, cu atâta justeţe, academicianul Maurice Schumann în opusculul lui. Casa e plină de umbre şi simţi ceva care străbate acest crepuscul obscur – zicea amabilul meu înaintaş Victor Hugo, acest de Gaulle al literaturii. Plase de pescuit sunt atârnate de perete.

O frumoasă, blândă, tandră, nostalgică, blondă, palidă tânără

femeie, îmbrăcată într-o rochie cu imprimeuri, ştii ce face? Cârpeşte plasele. Nu plase de dat fraierilor, ci plase de pescuit. Şase sute de metri sunt îngrămădiţi în stânga ei, patru sute în dreapta şi cincizeci de metri pe genunchii ei. Şi ea îţi repară chestia asta, frumoasa, tandreţea, cu îndemânare; degetele ei agile înnoadă la loc ochiurile (descoperite de Bernard Palissy sub Catherina de Medicis) rupte de oribilii peşti-fierăstrău care nici măcar nu sunt comestibili nemernicii. După câteva uşoare mişcări de du-te-vino, acolo unde se afla gaură apare brusc plasă. Un spectacol absolut graţios.

Persoana întoarce capul în direcţia mea şi îmi zâmbeşte.

— Sunteţi doamna Jean-Yves Katkarre? mă informez.

Încuviinţează fără a se opri din lucru.

— Eu sunt comisar de poliţie, spun, şi vin să vă dau o foarte tristă veste.

Crezi că se grăbeşte să mă ajute? Cucu! Iată că-şi continuă treaba, fără să clipească măcar.

— Doamnă Katkarre, am părerea de rău să vă anunţ că azi-dimineaţă, în port, soţul dumneavoastră a avut un accident… Şi îi dă înainte cu însăilatul, iute, iute, cu degetele ei micuţe şi fusiforme. A, mă calcă pe nervi cucoana asta!

— S-a înecat, insist cât mai categoric cu putinţă. A murit.

În cursul drăgălaşei mele cariere am avut, vai, de mult ori penibila ocazie de a comunica asemenea veşti. În principiu, reacţia e instantanee: lacrimi, ţipete, gemete, crize de nervi. Dar la Katkarre nimic de felul ăsta. Tânăra frumoasă şi blondă, şi tânără, şi dulce, şi tandră, şi nostalgică, şi bretonă pe deasupra, şi nordică dacă vrei, se ridică, lăsând să-i cadă plasa de pe genunchi. Iese din cameră pentru a intra într-o alta. Camera ei. O urmez, sugrumat de teamă. O văd deschizând un mare dulap, atât de breton, încât găseşti unele asemănătoare la Galeries Barbès care servesc gratuit bufet cu specialităţi ţărăneşti. Scoate din el o rochie neagră, mai austeră decât un pater, o pune pe pat şi, fără o vorbă, începe s-o descheie pe aceea de pe dânsa. Nicio urmă de emoţie. Niciun strigăt, niciun suspin, nimic. Pasivitate, supunere totală, cap plecat, suflet încovoiat, tăcere. Numai că mi se pare ceva mai palidă. Fac un pas înainte:

— Credeţi-mă că sunt dezolat, doamnă Katkarre. Acest doliu neaşteptat care… pe care…

Mereu vechile formule universale. Durerea, ca şi dragostea, banca, sifilisul, are vocabularul ei, frazeologia proprie. Femeia lasă să-i cadă rochia de pe ea. Sânii îi sunt goi. Nu poartă decât un mic slip bleumarin, tivit cu dantelă albă din petrol prelucrat. Trupul, fraged, i l-ai servi de două ori, după brânza de la sfârşitul mesei, îţi jur. E cum îmi place mie. Are sânii în formă de pară; dar achtung! Nu-ţi vorbesc despre perele William, care sunt prea tipic pere, ci de cele beurrées

Hardy, cu volumul mai bine marcat. Ah, ticăloasa! Îi convine să fie văduvă cu asemenea galantare!

Şi pe mine mă cunoşti – sunt poreclit Imprevizibilul.

Logic, repet: lo-gic, ar trebui să ies din cameră sau măcar, în faţa acestor sâni splendizi, să mă întorc. Şi pe urmă – cu o văduvă de numai două ore… nu? Decentă, decentă! Îţi trebuie un minimum de bună purtare în viaţă pentru a fi tolerat.

Dar, în loc de toate astea, mă apropii de ea.

— Doamnă Katkarre…

Bâiguiala mea nu are nicio importanţă. Punctează doar o emoţie contagioasă. Dacă aş fi zis: „acţiunile Peugeot-Citröen au scăzut cu un punct” ar fi însemnat acelaşi lucru. Ea continuă să nu vorbească. Vrea să-şi pună rochia neagră. Dar, fatalmente, fermoarul acesteia s-a înţepenit. Aşa că doamna se întoarce în camera de zi pentru a lua foarfecă. O urmez. Aş urma-o până la capătul lumii, chiar până la capătul lumii dacă ar fi nevoie. O găsesc în mijlocul mormanului de plase, purtând doar slipul micuţ bine cunoscut. Se înverşunează asupra afurisitului de închizător care refuză s-o învăduvească.

— De mult aveţi rochia asta?

— De la căsătorie, răspunde încetişor. Noi, soţiile de marinari ştim bine că, într-o zi, furtuna ne va lua bărbaţii; aşa că suntem pregătite.

Îmi aşez pe umărul ei gol mâna fremătătoare.

— Sufleţel scump şi delicat, turuie San-Antonio, ce-ai să faci acum?

— O s-o expediez pe bătrână la ospiciul din Quimper şi o să mă distrez oleacă, îmi răspunde fără şovăire.

A spus-o, nu?

— De distrat poţi s-o faci şi-acuma, puştoaico, o asigur întorcând-o spre mine cu un gest sigur.

Şi gura mea, cum se spune în romanele poliţiste mai puţin bine întreţinute, o striveşte pe a ei.

Muafff!

N-am timp să-mi pregătesc cel de-al doilea timp al respiraţiei, că persoana îmi şi înfige în mestecătoare douăzeci de centimetri de limbă. Olelei! M-a luat pe stomacul gol. Uite o codobatură care duce lipsă de carburant lichid, şi încă de multă vreme, după cum trag nădejdea! I s-a sastisit de signor degetul mijlociu. Să juri că, din pricina abuzului de sine, a fost lovit de reumatism deformat. A rămas îndoit, model pagodă. Eu, grăbit dintr-o parte în alta, o răstorn pe grămada de plase. Slipul cel albastru nu face nicio cută în dextra mea expertă. Am cunoscut odinioară, la ţară, un măcelar care jupuia iepuri. Dacă ai fi văzut în ce fel îi dezbrăca! Îi smucea de jaret, şi totul

se petrecea cum scoţi combinezonul de noapte al unui bebeluş. Cu un zgomot lipicios. În aer se împrăştia un miros cald, de carne eliberată. Drăguţul de iepuraş roz-dungat, cu tente albăstrii şi dungi palide! Un piculeţ de sânge pe epidermă – şi atât. Biutiful natură moartă. Rembrandt! Nu era deloc scârbos. Dimpotrivă, aproape frumos. Şi iuţeala măcelarului! Mica lui lovitură scurtă pe diapazon. Frrut! Coborâţi, vă rog! Iepurii erau agăţaţi de labe de o serie de cuie mari bătute în peretele hangarului. Cinci, şase, ca amicii lui Villon de furcile din Montfaucon. Şi măcelarul, cu afurisitul lui de cuţit cu vârf, atât de ascuţit, folosit cu atâta iscusinţă. Cuţitele perfide sunt cele mici, cu lamă triunghiulară, neliniştitoare. Felul în care secţionează pântecele, îşi găsesc ticălosul lor de drum printre filamente, fac slalom pe lângă nervi, ocolesc în fugă oasele. Un vis! O adiere! Catifea! În materie de slip, am învăţat şi eu multe de-a lungul timpului. Ne-am fi putut lua la întrecere măcelarul şi mandea. El scotea pantalonaşii iepurilor, eu pe ai damicelelor. Cinci, şase – îi şi le vedeţi aici, agăţaţi, agăţate. Care sunt mai frumoşi, iepurii sau domnişoarele? Nu ne putem pronunţa, e chestie de interpretare. Rembrandt sau Casanova. Pulpe de iepure sau pulpe de femeie. Unele se înfulecă, altele se mănâncă. Oare cine stârneşte foame mai mare?

Fapt este că terra-novista nu ducea lipsă de apetit. Ea voia şi cerea în puţa mare. I se împopistra că omul navigant îi murise înecat. Ei îi trebuia ştromeleac – extremă urgenţă, imediat, pe loc. Şi unul ca lumea, nu evaziv; un berbece musculos, îndrăzneţ, care să n-aibă nevoie să-i spui poveşti pentru a-l face să se hotărască, să-i promiţi un munte (al lui Venus) de facilităţi. Era chestie de aterizare forţată. Bombonelul reanimator. Pompieristic, ce mai! Ţeapăn – ţeapăn. Gata de abordaj. Se dorea asaltată pe la toate sabordurile în acelaşi timp. Ocluzată de pretutindeni, ce mai! Să fie etanşeizată o dată pentru totdeauna, la dracu!

Ne-am aruncat unul peste altul, unul într-alta şi alte probleme, printre năvoadele care duhneau al naibii a maree întârziată. Maică, ce mai scotoceală sălbatică! Încasam în felinare solzi uscaţi. Nimeream cu nasometrul printre ochiurile plasei. Nasturii hainei mi se agăţau de masa aceea elastică. Ne-am rostogolit plini de frenezie. Ne-am zvârcolit ca nişte apucaţi, până ce am ajuns să semănăm cu salamurile italieneşti învelite în fileuri. Am descărcat din noi oceane de voluptate, aidoma unor peşti preistorici întorşi să se acupleze în nişte fose abisale. Am juisat în onoarea lui Neptun. O, valurilor, ce penibilă e povestea voastră! Valurilor cumplite, care le înspăimântaţi pe mamele aşezate în genunchi! La toţi dracii! Nu mă mai pot extrage din damicelă. Cu cât ne zbatem mai tare, cu atât suntem mai încătuşaţi, prinşi în năvod, încarceraţi a-ntâia. Nu te mai zbate atâta, nefericito! Încetează îţi zic, proasta naibii! Nu vezi că, tot frecându-ne aşa, o să

ne împletim de ne pierdem răsuflarea?

După ce s-a răcorit, văduva îşi pretinde libertatea. Se pune pe urlat sinistru, ca o geamandură de ceaţă. Firea ei marinărească o domină. Scoate nişte uahahuuu lamentabile, de steamer gata să se scufunde. Aruncă S.O.S.-uri către toate azimuturile.

Şi atunci reputaţia mea intră la apă. Fiindcă îşi face apariţia un grup întreg de indivizi: preotul, primarul, locotenentul de jandarmi – toţi în ţinută de condoleanţe. Vin în trap pentru a o gratula pe văduvă, a-i spune cât de supercutezător era omul ei. Erou al perfidului ocean. Triton învins de valurile pe care le sfida. Şi celelalte, bravo, mersi, ia toate astea de aici, patroano.

Ce mai moace fac văzându-ne încurcaţi în năvod! Pe damă goală, pe mine prins între balustradele ei ca un măgar între hulubele căruţului. Ne ajută să ne extragem, dacă pot vorbi aşa. Pastorul recită o chestie necunoscută, salutară împotriva demonului. Diavolul îi aude litaniile, îşi întoarce, pe loc, coarnele sub forma unui ghidon de bicicletă de curse şi spală putina. Tenentele ne descâlceşte. Primarul îmi rosteşte elogiul funebru, dându-i celui de mai sus o mână de ajutor. Precum că, în loc să fac să fie respectată legea, eu o dezonorez. Că am venit în acest ţinut ca să aduc scandalul. Şi că se va duce la subprefect ca să-i ceară plecarea mea imediată, revocarea mea şi, dacă tot e s-o spunem, pedeapsa cu închisoarea.

Eu, năucit, deloc fluşturatic, îl împachetez la loc pe Gogu. Ce să spun, ce să obiectez? Ce cauză să pledez?

Fireşte, putoarea cârtitoare, putoarea răvăşitoare anunţă că am violat-o. Că i-am sărit înăuntru, cu făcăleţul plin de premeditare, fără să-i cer permisiunea. Afacere în curs de desfăşurare! Nu vrea să depună plângere, din cauza marelui şi cumplitului necaz care a dat peste dânsa. Nu e momentul să păteze memoria dispărutului cu o poveste de viol şi efracţie. Nu, nu, îşi pune durerea şi ruşinea în mâinile Domnului. Binecuvântează-mă, domnule pastor, dă-mi bine mersi iertarea. Reclamă un bideu expiator. Un burete sub bucile sufletului. Preotul, un bătrân care mi-ţi crede în Dumnezeu la fel cum doi şi cu doi fac patru, acceptă să facă în gol semnul crucii prin aerul plin de păcat. O mică împunsătură generală cu degetele, atotcuprinzătoare, o alta mai discretă spre păsărică şi o a treia la nivelul pistoalelor. Primarul punctează pe urmele lui, dacă se poate spune aşa. E uimit din cale-afară să o vadă despuiată pe dama asta splendidă şi de acum încolo fără bărbat. Îşi spune că, ei bine, la urma urmei nu are decât 64 de ani, că nu i se mai încoţopeneşte chiar ca pe vremea lui Guy Mollet, dar că deţine încă nişte resturi demne de toată atenţia, cu atât mai mult cu cât mamaia lui nu-i bună, de aci înainte, decât să-i facă supa.

Aşa că o bate pe umerii goi pe impresionanta proaspăt

depresurizată, zicându-i că va veni s-o vadă pentru a sta de vorbă despre pensia ei. Să-i dea nişte sfaturi cu privire la vasul La Môme Crevette pe care va trebui să-l vândă. Are aripi de uriaş domnul primar – care, dacă îl împiedică să zboare, nu-l împiedică să spună prostii.

Eu plec, sub oprobiul general. Satisfăcut dar furios.

***

Bătrânul îmi ascultă, pufnind în râs, istorisirea. Exultă la ştirea că am fost prins în flagrant delict de viol de către primar, de către preot şi lo'entul de jandarmi.

— Trebuie să-mi fac imediat valizele, patroane? îl întreb.

Respiraţia lui produce în receptor un zgomot de plămân artificial.

— Glumeşti, micuţule! Dacă nici să râdem nu mai putem…

Poftim? El să fie oare Moşul? Venerabilul care foloseşte un termen atât de golănesc? Să râdem!

— Cel puţin e frumoasă această tânără văduvă?

— O minune, Bossule.

— Fesele?

— Tari ca pumnii mei.

— Fofeaza?

— Cărnoasă?

— Sânii?

— Ca perlele?

— Lâna?

— De aur.

— E cu adevărat blondă, San-Antonio? ciripeşte pofticiosul.

— Ca un fuior de in.

— Practică felaţiuni convenabile?

— Asta n-am avut ocazia s-o verific. Dar cred că ne aflăm în prezenţa unei supradotate.

— Perfect, mă voi duce la căderea nopţii să-i prezint condoleanţe. Sunt sigur că o cutie cu bomboane de ciocolată o va face să-şi uite văduvia. Dumneata ocupă-te de anchetă, San-Antonio.

— Aştept raportul doctorului, patroane. Dar să ştiţi că primarul e hotărât să-mi ceară capul.

— Să ia seama numai la al lui, mi-o taie subprefectul trântind receptorul, conform vechiului său obicei.

Bun, iată-mă ceva mai uşurat. Întremat. Bărbaţii îşi iartă repede porcăriile atunci când acestea rămân nepedepsite. Tocmai atunci Le Guennec intră în biroul meu, debordând de voie-bună. Mă priveşte plin de subînţelesuri cu ochii lui mari de breton, negri şi umezi.

— O veste importantă, domnule comisar.

— Va fi binevenită, îl asigur.

— Medicul-şef al spitalului[2] tocmai a terminat autopsia. Katkarre a murit chiar înecat. Cadavrul lui nu comportă nicio altă rană decât cele provocate în cursul încăierării de ieri.

— Şi unde-i marea veste, La Guennec, heruvimul meu roz?

— Apa conţinută în plămânii lui nu e apă de mare, ci apă dulce.

Afară e un bătrân scripcar care face un tărăboi tipic breton, îşi scârţâie instrumentul în vreme ce baba lui face cheta. Mă apropii de fereastră pentru a admira acest spectacol folcloric. Bătrânul e îmbrăcat în negru şi poartă pălărie cu boruri mari, băbătâia umblă în fuste foşnitoare şi are o bonetă în formă de gât de lebădă, de te miri ce le-o fi apucat pe femeile astea cumsecade să-şi trântească pe dovlecel un asemenea acoperământ – în ţinutul lor bântuit de vijelii.

— Cine-i? îl întrebă pe Le Guennec.

— Bardul Delar'r, domnule comisar. Cântă moartea lui Katkarre, aşa e obiceiul locului.

Îmi pândeşte reacţiile. Întrucât nu-l pot sonda; îl las cu nădejdile lui.

— Sunt nostime personajele astea două, zic de parcă povestea comandantului lui *Môme Crevette* m-ar interesa la fel de mult ca un discurs de-al lui Jules Canuet. Şi ce cântă?

Le Guennec îmi furnizează o traducere grăbită:

— Că el naviga pe marele ocean, în ceţurile nordului, că viaţa îşi întindea braţele spre dânsul, dar că moartea a fost mai tare iar căpitanul s-a dus în ţara sirenelor, să-i întâlnească pe marinarii din veacurile trecute.

— De toată frumuseţea, să juri că e un Maurice Druon din epoca londoneză. Foarte bine, îţi mulţumesc, Le Guennec.

Sticletele breton rămâne cu gura căscată.

— Dar nu ne…

— Poftim?

— În legătură cu vestea pe care v-am dat-o…

— O să am eu grijă.

Se retrage cu o mutră de merlan care şi-ar fi pierdut maioneza. Bérurier îi ia locul. Duhnind puternic a calvados. Răsuflarea lui te trimite cu gândul la o tăbăcărie, atât e de viguroasă, implicită şi trunchiată, cum ar scrie un poet contraceptic dintre fostele mele cunoştinţe. Râde de toate celea Grasul. Mai întâi de el şi apoi de ceilalţi, de viaţă, de timpul care trece.

— Pot să-ţi zic că nu susnumitul Tango l-a aruncat pe Katkarre în ciorbă.

— Pe ce te bazezi?

— S-a îmbarcat azi-dimineaţă foarte devreme pe o barcă-

automobil împrumutată de la un prieten.

— Ca să se ducă unde?

— Pe insula Nichemar'h, se pare, unde locuieşte unul dintre frăţiorii lui.

— Ce numeşti tu devreme, Alexandrovici?

— O, când iese tot omul prima dată la umblătoare: pe la ora patru. Or, comandantul Katkarre a fost văzut în port după aceea. Îşi dezlega barca.

Telefonul meu se pune pe ţârâit. Ridic receptorul. O voce joasă, aproape afonă, murmură:

— Comisariatul?

— Mai mult, comisarul în persoană, răspund.

— Aici un membru al O.E.B.

— E vreun club de fotbal?

— Nu, Organismul pentru Eliberarea Bretaniei.

— Îmi cer scuze. Şi?

— Am vrea doar să vă zicem să deschideţi ferestrele pentru a auzi mai bine.

— Ce să auzim?

— Explozia. Aveţi un geam care dă spre mare, nu?

— Evident. Cu excepţia privăţii de la Cafeneaua Marinei, mă întreb unde te-ai putea duce în cătunul ăsta fără să vezi marea.

— Atunci contemplaţi marea, comisare, în direcţia Pointe du Chaz. Va fi impresionant.

— Şi în cât timp se va produce?

— Dacă ceasul dumitale arată ora unsprezece şi douăzeci şi şase, ca al meu, peste patru minute.

Şi închide.

Rămân, o clipă, perplex. Hotărât lucru, orăşelul ăsta e mai puţin monoton decât credeam. Putem chiar admite că se petrec în el lucruri interesante.

— Ţi-a luat maul? se interesează Béru.

— Hai la fereastră, Grasule.

— Te-ai înfierbântat?

— Un corespondent aproape anonim îmi promite pe foarte curând un foc de artificii.

Bardul Delar'r şi scorpia lui s-au dus să cânte în cealaltă extremitate a pieţei. Nişte gură-cască cască gura în jurul lor, gravi şi reculeşi. În capătul pieţei e portul şi marea lui turmă de vase, amarate pântec la pântec. Apoi largul mării. Şi largul ăsta e al naibii de larg, crede-mă. În dreapta, Pointe du Chaz iese din valuri, foarte departe, cu recifurile lui ascuţite ca nişte dinţi de grefier şi în capătul lui, la mare distanţă, se ridică farul care veghează asupra litoralului.

— Dă încoace telefonul, Grasule!

Grasul îl. Formez pe cadran numărul jandarmeriei.

— Aici comisarul San-Antonio.

— A, deaa? replică tenentele, fiindcă el însuşi a răspuns.

— Mda; există un post telefonic la farul de la Pointe du Chaz, presupun?

— Evident.

— Sună imediat la paznicul sau paznicii de acolo. Spune-le că nu au decât trei minute şi jumătate pentru a se îndepărta cât mai mult de far.

— Nici să nu te gândeşti, sunt trei sute douăzeci şi patru de trepte de coborât.

— Ei bine, să-şi mişte fundul.

— Dar ce se întâmplă?

— Poate că nu se întâmplă nimic sau poate că se va întâmpla ceva oarecum cumplit, fă imediat ce-ţi spun.

Închid.

— Crezi că farul o să facă pârţ? întreabă Alexandre-Benoât, ca un ins care ştie să conchidă.

— Un anonim îmi promite o explozie şi-mi spune să privesc către mare, spre dreapta. Nu văd altceva acolo decât un far. Concluzia se impune. Dă-mi binoclul pe care l-am ochit în dulap când ne instalam aici.

Se supune din toată inima. Reglez binoclul, care e chiar unul de marină, şi mă benoclez intens către far. Dacă ţi-aş spune că inima mea rămâne cuminte ca pe o planşă anatomică, ar însemna să mint. O bombă e un spectacol de mare montare, după cum ţi-am explicat de nenumărate ori. Pocneşte la cutare oră. Nu mai poţi face nimic. Doar să aştepţi. Şi aştepţi. Iar tic-tacul lumii continuând să funcţioneze ţi se pare formidabil. Lumea întreagă e bomba. Tu însuţi eşti bomba. Totul e bomba, în afară de bomba propriu-zisă, pe care o aştepţi să explodeze fără să fii sigur că există. Tu eşti aici, cu alarma în tălpi, în ochi, paralizat de teamă.

Binoclul este excelent, fiindcă îmi îngăduie să văd cărămizile roşii ale farului; cupola lui de sticlă, fundaţia din piatră fasonată, cu deschiderea ogivală a uşii, patetică gaură de vizuină pe care valurile înalte ale Atlanticului vin îndrăzneţe s-o lingă.

Pândesc ieşirea paznicului de far. Sunt buimăcit. Nimic… Cât e ceasul? Nu îndrăznesc să mă uit la cadranul ticăitorului meu, de frică să nu ratez spectacolul promis. Pesemne că nu mai e mult. Dacă bomba nu se amuză pe parcurs, ar trebui să explodeze dintr-o clipă în alta. Lângă mine, Grasul se holbează de să-i sară ochii. Răsuflarea lui puternică, asemeni maşinilor unui vapor cu zbaturi urcând pe Mississippi, se amplifică la fiecare nouă gură de aer.

— Crezi că au trecut cele patru minute? şuşoteşte Rinocerul.

Tocmai atunci sună telefonul, făcându-ne să tresărim.

— Răspunde, Grasule!

— Risc să-mi scape bubuiala, obiectează Zăbăucul; lasă-l să ţârâie, or să revină mai târziu, ce dracu!

— Răspunde, pentru Dumnezeu!

Oftând, se urneşte şi ridică receptorul.

— Aici comisariatul, ascult. A, dumneavoastră sunteţi, domnule locotenent? Ce spuneţi? Vorbiţi mai tare, nu vă aud. Paznicul farului nu răspunde? Trebuie să insistaţi, poate că e la umblătoare, şi dacă aceasta se află la demisol…

Exact pe aceste puncte de suspensie se produce carambolul.. Şi mă ia pe ştii ce? Nepregătite. Pentru bunul motiv că propagarea sunetului e mai lentă decât aceea a imaginii. Deodată, în ochelarii mei de distanţă, farul se dislocă. Explodează de la mijloc. Într-o clipită, s-a despărţit în două. Partea inferioară, masivă, bine înfiptă în pământ. La mijloc a apărut un vulcan în erupţie, a cărui lavă e alcătuită din cărămizi. Şi, în sfârşit, partea superioară, ce pare să rămână în suspensie, în acest moment ajunge la mine şi sunetul – amplu, găunos, îndepărtat ca unele tunete. Dar se rostogoleşte şi se amplifică treptat, ca un bulgăre de zăpadă pe o pantă. Acolo, departe, o ploaie de materiale cade dintr-un nor negru. Văd răsturnându-se partea superioară a farului. Pare să sară la distanţă de bază, aidoma unui ştiulete de porumb a cărui tulpină a fost retezată cu secera.

Lentilele se întunecă. Privesc mai departe cu ochiul liber. Nu se mai zăreşte decât un soi de nor, mărginit de o ceaţă cenuşie, care coboară încetişor spre pământ. Din el ies treptat ruinele farului, turn echivoc, colţuros ca o coroană de marchiz. Aşadar corespondentul meu de la O.E.B. nu m-a tras pe sfoară. Am remarcat, de altfel, că bretonii sunt oameni de cuvânt. Minciuna e o chestie înflorită, ce nu se acomodează nici cu granitul, nici cu oceanul, nici cu puternicele vânturi mugitoare, nici cu landele erodade. Omul aspru dintr-un ţinut aspru nu ştie decât adevărurile rudimentare, nu poate inventa.

— Ştiam, bombăne furios Bérurier, o, ştiam: când e ceva de văzut, rămâne doar pentru ochii tăi.

CAPIT CINCI

şi tot ce mai urmează

Probabil că e surd ca o ciubotă bardul Delar'r, deoarece continuă să orăcăie de-a lungul străzilor, cu scripca în braţe, cu baba în spate, cu pălărie pe devlă. Gâjâie al naibii în timp ce cântă, apostolul. Poate din cauza asta n-a auzit explozia. Toată populaţia se scurge mintenaş în direcţia farului. Puştimea cocoţată pe bătrâne biciclete ruginite, tinerii – pe motorete, adulţii în şir indian, moşnegimea în bastoane sau cârje, toată impresionanta cohortă a

văduvelor, negre şi albe ca nişte coţofene. Pe aici, în afară de fabricile de conserve din sardine, industria principală rămâne văduvia. Cotoii acestor doamne au plecat într-o zi să înghită marea scobitură, în depărtările înfricoşătoare ale nordului fremătând de peşte. Iar ele au rămas să se roage vârtos, să tocească şiragul de mătănii, să procesioneze în urma preotului, într-o coadă şchiopătândă. Să-i mulţumească din inimă domnului nostru că i-a primit pe terra-noviştii lor în magistralul său paradis. Că lor însele, sărmanele, nu le rămân decât nişte pensii sărăcăcioase şi nisipurile bretone care să le însoţească în ceremonia cafelei.

Da, toată lumea, cot la cot, o ţine aţă în direcţia sinistrului. Se scot gâfâite strigăte de maica mă-sii! Ce mizerie! Doamne Iisuse! Se face semnul crucii de către cei destul de pe picioare încât să nu aibă nevoie de braţe pentru a se ajuta la mers. Toţi vor să vadă de aproape, să-şi vâre nasul în această chestie nemaiauzită care e un peisaj lipsit de farul înfipt acolo de nenumărate generaţii. Şi acuma cum se vor descurca, pentru a se întoarce acasă prin beznă, atâţia marinari, atâţia căpitani? Ai? Cum vor evita perfidiile naufragiaţilor care agită felinare de vânt? Un Pointe du Chaz fără far pare dezbrăcat. Nimic care să stea de veghe ca să marcheze limita dintre oceanul feroce şi coasta stâncoasă, alcătuită din mii de halebarde îndreptate spre cei nouveniţi. Maica mă-sii! Maica mă-sii! Criminalul care dinamitează un far zămisleşte furtuna. Blestemat să fie în vecii vecilor.

Mamutul şi cu mine dăm fuga în port. Cel mai simplu e să luăm barca-automobil până la locul sinistrului. Să-l abordăm pe mare. Când ne repezim spre stăvilar, un glas mă strigă:

— Hei, comisare!

E lo'entul de jandarmi. Stă în picioare pe puntea unei vedete pe care un bătrân şacal de mare (lupii sunt pe cale de dispariţie) o pune în mişcare. Ne suim şi noi, *in extremis*. Motorul ambarcaţiei se încordează. O bârâială spumegoasă, în ciuda limitării vitezei la numai trei noduri atunci când ne aflăm în port. Béru, surprins de accelerarea maşinăriei, se pomeneşte pe burdihan în fundul gondolei. Şocul a fost atât de puternic, încât îşi pierde proteza din mestecău.

— De mirare, de mirare lucru, zice ofiţerul de jandarmi – corp de elită, dacă o avea aşa ceva – cum naiba aţi fost preveniţi asupra chestiei?

— Un telefon pe jumătate anonim, din partea unui tip care se pretindea de la O.E.B.

— Fa'e af mai f'ea fă am o conve'safie cu Fango, declară Alexandre-Benoât reparându-şi, cu ajutorul briceagului universal, dentiţia îndoită.

— De ce cu Tango? întreb neatent.

— Uifi că e ma'e meşfef în exflofibil?

Remarca mă face să tresar. Da, are dreptate! N-a fost numit bătăuşul nostru, în lumea interlopă, Tango-Nitroglicerină? Şi, ca din întâmplare, ticălosul a plecat pe mare înainte de ivirea zorilor.

Iată-ne ieşiţi din port, şi vedeta se năpusteşte înainte, într-un val de spumă strălucitoare. Ţărmul fuge înapoi în dreapta noastră, care aici se cheamă tribord, din motive misterioase şi bretone, pe care nu trebuie să încerci să le înţelegi, având încredere că Bretania se află în faţa Mării cu acelaşi nume. Totul e rebarbativ, cenuşiu, dezolant. Totuşi descoperim în fortăreaţa naturală un soi de falie. Roca se trage într-o parte pentru a da la iveală un golfuleţ înverzit, în mijlocul căruia se ridică o somptuoasă proprietate modernă, dar cu arhitectură armoricană; acoperiş mare, de ardezie, coborând foarte jos deasupra pereţilor de un alb cretos, ferestre cu ochiuri mici, garduri de piatră pentru a tăia puterea vântului. În faţa locuinţei, adăpostind, fără îndoială, un bar şi nişte cabine.

— Deloc rea baraca, îi spun lo'entului.

— E proprietatea lui Gildar Lambrumé, ministrul, comentează galonatul. Practic, el nu vine aici niciodată.

Într-adevăr, proprietatea pare pustie. E strălucitoare dar tristă. Atunci micul meu spiriduş particular, cel care flecăreşte prea adeseori în locul meu, îmi şopteşte nişte chestii evazive, pe care le ascult cu o ureche mai mult sau mai puţin atentă.

— Cred că nu-s prea multe piscine prin partea locului.

— Aşa e, climatul nu-i deloc favorabil. Mi se pare că asta e singura pe kilometri de jur împrejur.

Înregistrez informaţia. Voi adânci toată povestea mai târziu.

După ce depăşim intrândul, reciful îşi recapătă vigoarea. Devine de o cutezanţă formidabilă. Aici Dumnezeu a lucrat în stil gotic. Bătrânul nostru câine-lup de mare încetineşte mersul ambarcaţiei, fiindcă oceanul se ia în serios. Valurile se deghizează în berbeci. Şi totuşi, în dimineaţa asta barometrul rămâne calm – dar în acest colţ de univers nimic nu mai merge, pământul şi apa se supără. Pare să-şi fi declarat unul altuia un război ce nu se va sfârşi niciodată. Se iau, reciproc, cu asalt, deoarece ţărmul pare mişcător şi e imposibil să-ţi dai seama dacă atacurile oceanului nu sunt respinse de nişte viguroase risposte ale stâncii. Trebuie să pilotăm cu multă băgare de seamă. Motorul scuipă nemulţumit. Uneori, ridicată de fund, barcă se trezeşte cu elicea afară din apă, şi atunci avem parte de un răget furios.

— Mă întreb ce soluţie de securitate vor găsi autorităţile în locul farului, zice tenentul.

Această parte a litoralului e cea mai periculoasă de pe toată întinderea apelor teritoriale franceze. Şi dacă ziua în amiaza mare eşuează aici navele noastre de război, ce se va întâmpla noaptea fără

far?

— Probabil vor fi aduse grupuri electrogene şi proiectoare, presupun eu.

Tovarăşul meu ridică din umeri.

— Uiţi că un far e particularizat prin frecvenţa fascicolului său şi, în afară de asta, se ridică uneori până la o sută de metri înălţime…

— Vestea dinamitării celui de aici va fi cunoscută de toate vapoarele circulând prin sector, iar acestea îşi vor lua măsurile necesare.

Dar, în ciuda dorinţei mele de a linişti temerile, ofiţerul de jandarmi – acest corp de elită pe ape şi pe uscat – rămâne îngrijorat. Presimte nişte calamităţi. Şi, ca să nu-ţi ascund nimica, le cam miros şi eu.

***

Ce mai tristeţe se răspândeşte din lucrurile distruse! Să ucizi operele oamenilor e mai rău decât să-i lichidezi pe ei înşişi. Ai crede că sunt urmările unui seism. Apocalipsul care începe printre stânci. Bucăţi de geamuri, elemente ale motorului, valva solară, lentilele Fresnel, baia cu mercur, trepte, mobile şi cărămizi, cărămizi, cărămizi. Ne căţărăm pe cataclismul mort. Colindăm prin dezastru. Evaluăm catastrofa. Cea mai oribilă descoperire îi revine însă lui Bérurier.

— Hei, tipilor, ia veniţi niţel încoa!

Stă în faţa unui lucru înfiorător: paznicul farului, pur şi simplu. Mai exact o jumătate de paznic al farului: partea superioară a unui paznic de far. Omului i-au fost legate mâinile, cu sârmă. Detaliu sadic, i s-a pus căluş cu un cearşaf, dar în bătaie de joc i-a fost lăsată pipa în gură. Într-adevăr, bietul individ nu risca deloc să răspundă la telefon.

Astfel deci destinul omului cu felinarul, acest diogene al valurilor mânioase, l-a urmat pe acela al farului său, deoarece iată-l şi pe el rupt în două bucăţi dintre care una rămâne oribil de strânsă laolaltă iar alta e oribil de risipită.

— E pentru prima oară, suspină lo'entul (era să uit, se numeşte Jean-Marie Lembroqué).

— Prima oară când vezi un mort?

— Prima oară când O.E.B. asasinează, face precizarea ofiţerul jandarmeriei naţionale (acest corp de elită). Până acum, loviturile lor n-au provocat decât pagube materiale.

— Poate că ucigaşii încearcă să arunce măgăreaţa pe această organizaţie? propun eu.

După care pătrund în ceea ce a mai rămas întreg din construcţie, ca să iau seama la ce-o fi pe-acolo, că doar de asta ne aflăm pe-aici. Indiciile nu există decât la mam'mare Agatha Christie. Eu unul nu prea abund în aşa ceva, deoarece găsesc că e cam retro.

Chiştocul, urma de pingea – nu sunt de mine, fiindcă după aia începi să te dai în vânt după ele, iar moftangiii de cititori se grăbesc să te bage cu nasul în putoarea propriilor tale zbârceli, prea fericiţi să te încolţească, nenorociţii. Unul care s-a prins admirabil la toată chestia e Simenon. Maigret al lui funcţiona exclusiv pe bază de fler, de impresii, atmosferă, atmosferă, avea grămezi întregi de atmosferă, un al şaselea simţ pentru carburaţie; nimic în mână, nimic în buzunare – totul în nări. Sosea la faţa locului, adulmeca – şi mână, birjar. Îl scutea pe Simenon să scrie despre etichete de trabuc, urme de amor sau pete de unsoare. Toţi avem trucurile noastre, ticurile şi şiretlicurile pentru a scoate untul din romanul poliţist.

La mine e altceva, încă şi mai miserupist. Bazat pe un fleac de nimica, pe-un uite-popa-nu-e-popa – iar rezultatul, la urma urmei, e acelaşi. Peripeţiile – asta da! Temelia meseriei. Lovituri spre toate azimuturile. Lovituri: de cuţit, de păsărică, de teatru, ale sorţii, de pumn, şi răniri, pe la spate, contralovituri. Ca să asigur învârtitul farfuriei în vârful băţului chinezesc. Sânge, voluptate, dezonoare. Ceea ce, uneori, nu trebuie să te împiedice să te mai abaţi şi pe la un indiciu. Este una dintre cele cinci maniere de a face acţiunea să progreseze, fiindcă acţiunea, dacă îndrăznesc să spun aşa (şi eu îndrăznesc totul) reprezintă o obligaţie.

Intru în far (don), unde vântul de graniţă urlă cu sălbăticie. Nu mai e un far (macist), ci un fluier de locomotivă, un coş aprins de furia tirajului. Te simţi aspirat. Urc treptele de piatră, încetişor, ca să examinez totul ca la carte. Indiciile lipsesc mai abitir decât orgiile la un octogenar. Gâfâi vreo cincizeci de trepte, fără să descopăr nimic anormal. Farul încetează. Sfârşit de capitol. Pentru urmare, a se vedea mai jos. Înainte de a-mi coborî dezamăgirea, îmi îngădui o privire panoramică asupra acestui ţinut, grandios în seninătatea lui fără hotare. Nu-i o regiune a glumeţilor! În faţa mea se întinde marea înspumată, de un cenuşiu întunecat, punctată de vapoare ce par toate rătăcite pe monstruoasa înşirare de valuri. Mă întorc; iată ţărmul şi stâncile lui ca de pe altă lume. Îmi continui panoramicul în direcţia oraşului ghemuit sub ardeziile lui. Înainte ca privirile mele să-l atingă, ochii mi se opresc asupra golfului ministrului.

De ce o fi acaparat Lembrumé acest colţ al refacerii? Cinci mii de metri de verdeaţă, uitaţi până şi de diavolul însuşi – şi hop, el mi ţi-i înfulecă pentru a-şi construi aici vila de mare clasă şi a-şi săpa piscina…

Ia stai niţel, nu mişca! Ce zăresc? O siluetă neagră, lucioasă, traversează proprietatea lui Gilder Lembrumé. Păcat că nu mi-am adus binoclul. S-ar zice că silueta e a unui individ purtând echipament de motociclist. Poartă o cască albă, cu vizieră, înconjurată de o bandă mare, neagră. Iese de pe proprietate şi încetez să-l mai văd. Trece un

scurt moment. O motocicletă cu dumnealui în şa dă buzna pe drumul sinuos care şerpuieşte prin lada cenuşie şi violetă. Cobor. Tenentele, Béru şi bătrânul om-lup de mare acumulează obiectele presărate pe sol la locul exploziei. Au întins o frânghie luată din şalupă, ca să interzică accesul în zonă a mulţimii care dă târcoale, întunecată şi psalmodiatoare ca o procesiune de penitenţi spanioli. Pun ochii pe un tânăr înalt, călare pe o Yokohama 350 având culbutori frenetici încorporaţi. E deşirat, blond şi prost de să halească stridiile fără să le deschidă.

— Auzi, amice, sunt comisarul de poliţie; te-ar deranja să mă duci la Ploumanac'h Vermoh?

— A, da, zice el, fiindcă tocmai am sosit.

Fără să ţin seama de protestul lui, încalec pe locul din spate.

— Ei bine, în felul ăsta tocmai o să pleci înapoi, replic dezarmându-l cu o clipire. Eşti băiat mare, ai drept de vot, aşa că te rechiziţionez.

***

— Virează la dreapta!

A trebuit să urlu pentru a mă face auzit în huruitul monstrului său nipon. Încetineşte.

— Dar pe aici se ajunge la proprietatea ministrului! obiectează amabilul adolescent.

— Tocmai, mi-ar plăcea mult să merg să o admir de aproape.

Docil, el se angajează pe drumul secundar care se fofilează printre grozamele încă neînflorite. Cerul a coborât deasupra noastră, plin de nori urâţi, buhăiţi. S-ar zice că e cortul unui circ în curs de demontare. Ceea ce produce pungi, arabescuri grele. Îmi ridic gulerul hainei. Mi se face deodată frig. O intensă nevoie de soare mă asaltează. Aş da douăzeci de ani din viaţa ta ca să mă aflu acum pe terasa unei cafenele de pe o insulă grecească, nu contează care, şi să înfulec brânză acră, privind la albastrul şi albul înconjurătoare.

— Aici e, face papă-laptele înalt şi motorizat.

Sar jos de pe scaun. El mă imită şi-şi ridică maşina pe suport. O mică poartă, cu marginea de sus rotunjită, se află într-o latură a casei închise. E instalată într-o deschidere a unui zid lung şi alb, cu pietre aparente ici şi colo. Un simplu brânci o face să se deschidă.

— Ei bine, conacul ministrului vostru de doi bani nu are nimic dintr-o fortăreaţă! remarc.

Cretinul de bidiviu japonez izbucneşte în râs.

— Poarta asta nu-i niciodată închisă. Tot timpul se găseşte cineva care s-o descuie.

— Zău?

— Fiindcă ministrul nu vine aproape niciodată, aici ne regulăm

noi, tinerii, în cabana de lângă piscină. Avem tot confortul.

— Cineva are grijă de casă, presupun?

Evocarea personajului la care mă refer îl face să râdă mânzeşte.

— Bineînţeles.

— Îmi poţi spune numele lui?

— E bardul Delar'r şi nevasta lui, Anaïs. El se ocupă de o grămadă de lucruri peste tot. Toată lumea îi încredinţează diferite chestii, dar el le face când îi tună.

— Atunci de ce se mai apelează la dânsul?

— Toţi vor să se pună bine cu el. Când este certat cu cineva, moşul îl cântă de rău pe străzi.

Curios rakett. Va trebui să merg să-l salut pe acest individ, să-i strecor un mic bacşiş ca să-l determin să propage meritele noului comisiar.

Până atunci pătrund în fericita vâlcea acaparată de Gildar Lambrumé, ministru pentru a-şi asigura înaltul nivel de trai. Ministru al cui? Nu-mi amintesc. Un ministru nu e mai mult decât o mapă de birou, miercurea, pe marea masă de consilii de la Elysée. Odinioară li se cunoştea numele miniştrilor şi li se spunea Excelenţă sau mai ştiu eu cum. Era o fierbere când condescindeau să meargă pe undeva. Rosteau nişte bla-bla-uri pe care presa le consemna cu religiozitate. A fost unul, ministru al sporturilor, care inaugurând un stadion i-a spus unui organizator ce-l ruga ca, înainte de a se retrage, să aştepte să vadă cursa de o sută de metri: „Cu dragă inimă voi asista la start, dar n-am să pot rămâne până la finiş!" Autentică, a fost consemnată în anale. Acuma îţi apare un nenică la tele. Prezentatorul anunţă că e vorba de ministrul de aşa şi pe dincolo, apoi începe să i se adreseze cu un Cutăriţă sau Ţafandache. Înainte de asta, nu i-ai mai chiombit moaca niciodată. Şi niciodată n-ai să i-o mai întâlneşti. El spune, doct, că „ţinând seama de datele fundamentale ale problemei" şi-ţi citează câteva cifre de neînţeles. Pe scurt, trei mici tururi de pistă – şi pe urmă dispare. Înghiţit de uitare îndată ce a pus piciorul afară din studio, sărmanul speriat. Doar o clipită i-a fost dat să se remarce, la Antenne 2 sau consora acesteia. Ca să vedem cât e de cumplit de inexistent, apostolul. Ministru din inadvertenţă, pe nepusă masă, el venind doar cu apetitul. Cravată albastră cu pătrăţele. A venit s-o facă pe pontiful. Dar nu e cu adevărat ministru decât pentru dulapul lui cu oglindă. Acolo se iubeşte liber pe sine, se cheamă domnul Ministru al Cantităţii Vieţii, al Conjuncţiei Coordonării, al Murdăriei Publice, al Condiţiei Femeii cu Ziua. Ministru al Mâncărimilor. Secretar pe toate statele de plată ale statului. Ba pe-al mamei dumnealui! Un capriciu! Ministeriatul e chirurgie estetică politică. Slujeşte doar la a scoate pielea de pe guvern. O efemeridă. În realitate, guvernarea depinde de o mână de oameni, unii care se cunosc pe dinafară şi se unesc în

secret. Iar ministerele nu sunt decât literatură.

Bardul Delar'r şi scorpia lui nu se omoară deloc cu firea în materie de făcut curăţenie. În acareturile de lângă scăldătoare pot fi numărate trei mii două sute optzeci şi patru de prezervative umplute, fiindcă micuţa bretonă nu e încă pe orbită în privinţa pilulei. Aceasta din urmă pătrunde prea încetişor printre tufişurile şi de-a lungul plajelor chateaubrienne. Câteva slipuri uitate le-au servit drept ştergare altor hăndrălăi. Ici-colo se vede câte un nasture de sidef.

Mandea îţi zicea că indiciile nu se înghesuie pe aici. Dar uite că în faţa piscinei rămân ţuţ. Gropanul e mărginit cu dale de granit roz. Şi într-un anume loc, câteva dintre aceste dale sunt ude, în vreme ce restul a rămas uscat. Mi-ar trebui un recipient. Mă întorc în clădire. Îţi dai seama că în sticolanţele din bar n-a mai rămas nicio picătură de nimic. Totul a fost ras de multă vreme, cu un deplin dispreţ la adresa ministrului. Pistonarii care se refăceau după cursa de 24 de ore. Descopăr o sticlă de coca, o clătesc la robinetul duşului, apoi o umplu cu apă din piscină şi o astup, de bine de rău, cu un dop de hârtie. După care o strecor în buzunarul interior al hainei, ca să nu se răstoarne.

— De ce vă luaţi apă, domnule comisar? se miră motorizatul.

— Totdeauna trebuie să te înarmezi împotriva setei.

Ei bine, ce-ar fi să ne cărăm?

Rotesc în jurul meu o privire nesigură. În fundul acaretului, unde au fost depuse mobilele de grădină prăfuite şi mucegăite, o plasă montată pe un inel metalic cu mâner lung este agăţată de perete, slujind la pescuirea frunzelor moarte căzute în bazin. O urmă umedă a rămas pe tencuială în dreptul ochiurilor plasei. Mă duc să o pipăi – sfoara e încă udă. Deci a fost folosită. Privesc încă o dată, melancolic, deloc joyce în pielea mea. Ar trebui un strop de muzică dulce. O mică melodie subţire, care să meargă cu briza ca şi cum ar fi inima impulsurilor ei. O arietă dulce, dintre acelea care îţi leagă sufletul, încât la sfârşit oftezi şi începi să regreţi nu ştii anume ce, ceva ce era cât pe-aci să cunoşti, ce nu vei cunoaşte niciodată sau o vei face prea târziu, ceea ce e neînchipuit de rău.

— De fapt, dumneavoastră anchetaţi, nu? murmură cu respect tânărul meu însoţitor, cu tonul cu care o fecioară îşi întreabă soţul, în noaptea nunţii: „De fapt, aşa arată un cocoşel?"

— Practic, asta fac! răspund.

— S-ar zice că aveţi nişte viziuni, notează impresionat motociclistul.

Poate că am, într-adevăr. Îl văd pe comandantul Katkarre înecat în această piscină. Apoi cum este dus în port pentru a fi aruncat acolo. Văd un tip în combinezon negru şi purtând cască prevăzută cu vizieră, care vine să culeagă un obiect compromiţător ce-i aparţine soţului

blondei remaioze de năvoade. În meseria noastră e nevoie să vezi, cu orice preţ, chiar dacă pentru asta foloseşti un baston alb.

— Acum vrei să mă duci la Ploumanac'h Vermoh, fiule?

De data asta, cavalerul Apocalipsului a ajuns să-mi fie devotat.

— Vă duc unde doriţi, e ziua mea liberă.

— Cu ce te ocupi în viaţă?

— Măcelar. Dar lucrez la Lémery, şi azi se sărbătoreşte acolo Saint Tnitouch'.

— Mi-am dat seama.

— Că e Saint Tnitouch'?

— Nu, că eşti măcelar la Lémery.

Iradiază.

— A, da? Şi după ce aţi văzut?

— Sunt unele lucruri pe care le ghiceşti dacă eşti perspicace.

***

Fulgerul nipon mă ia cu sine. Sticla cu apă, prost astupată, îmi umezeşte pieptul, şi după doi kilometri iată că mă apucă strănutul. Ajungem în dreptul subprefecturii. Măcelarul întoarce capul şi latră prin vacarm:

— Uitaţi-vă, bardul locuieşte în casa albastră de colo.

Aşa că îmi vine ideea să fac o haltă.

— Stop!

Slăbeşte acceleraţia. Bolidul se apropie, bălăbănindu-se, de o construcţie joasă, zugrăvită în albastru intens, cu păduri de hortensia, albastru-palid, de jur împrejur şi o harababură de tot felul de troace în vecinătatea imediată. Deasupra uşii se află un panou mare unde se poate citi, scris cu litere torturate, împodobite cu peri de la pensulă şi floricele: *Loïc Delar'r, bard breton, instalator-tinichigiu, poet scatologic.*

Alde Delar'r s-au întors din turneul lor proclamator. Doamna face clătite. El, aşezat la o masă-tejghea, caligrafiază nişte cuvinte, cu litere gotice, niţel hirsut şi foarte urât mirositor, cu solzi de jeg pe mâini şi rămăşiţe de mâncare în volutele bărbii-mustaţă.

— Ce doriţi? mă întreabă.

— Să fac un pic de conversaţie, îi răspund.

Apoi mă prezint. Şi el îmi strânge mâna. Şi o cheamă pe doamna lui, să-i fac şi ei la fel. Şi ea e aproape o cotoroanţă, cu peluze de cărnuri pe sub hanţele bretone şi pasaje pironite cu negi pe braţele suflecate din cauză de cocă de clătite. Părul lăţos, ochii triunghiulari, pielea ca aceea a unor vechi corcoduşe scoase din uz. Şi la fel de pestilenţială precum bardul ei, tinichigiu, dar şi mai rău, fiindcă e femeie. Şi mă opresc aici. Dar să trecem, întrucât această doamnă duhnitoare nu are nicio legătură cu povestea mea şi, din fericire, nici nu va avea vreodată.

Îi spun bătrânului cu scripca şi cu baba că le-am admirat mult prestaţia vocală de pe străzile oraşului. Şi în ce măsură e o pură emanaţie divină acest cântec bardinic pentru anunţarea morţii comandantului Katkarre. E mândru ticălosul, mai ţanţoş decât insecta denumită comun păduche. Pentru a-l duce până la culmea ridichiei, mă informez în ce constă poezia scatologică anunţată pe firma lui. Iar dânsul, plin de solicitudine, îmi explică precum că e autorul acelor delicate panouri ce se găsesc în privăţile localurilor distinse. El le compune, le redactează, le împodobeşte cu frumoşi rahaţi înfloriţi, aburinzi, vioi, aproape apetisanţi, într-atât îi glorifică prin culori neavând nimic rezidual. Îmi arată totul cu dragă inimă. Îmi declară textele ingenioase, a căror lectură creează la practicantul locului unde sunt plasate un sentiment de bună dispoziţie laxativă, propice îmbunării celor mai înrăite sfinctere. Sunt nevoit să recunosc, cu toată buna credinţă şi fără nicio gelozie de autor, reala calitate a acestor mici opere de artă, dintre care voi cita pentru exemplificare: „Voi, cei care veniţi să depuneţi fonduri în această bancă, nu uitaţi să lăsaţi şi mărunţişul”, „Nu-l trageţi pe dracu de coadă, ci trageţi apa” şi mai ales, mai ales capodopera: „Scremeţi-vă, până la urmă tot o să iasă ceva”.

Îl complimentez pe bardul Delar’r, asigurându-l că în aceste graţioase panouri e ceva din Montaigne. Nu, niciodată nu şi-a dat seama de asta, dar acum, când i-am zis-o eu, comparaţia se impune, orbitoare.

— Ai toate harurile, îl firitisesc: muzicant, compozitor, cântăreţ, instalator-tinichigiu, poet, caligraf… Doamne, cât te invidiez, eu care nu sunt decât un biet poliţist cu mâna dreaptă şi un scriitoraş cu cea stângă. Dacă ai şti ce îngreunat de neîmplinire mă simt. Fiindcă pe măsură ce înaintez în vârstă îmi apare tot mai evident că omul nu moare niciodată bogat de ce a făcut, ci sărac de ceea ce n-a apucat să facă.

El mă consolează de bine de rău, explicându-mi că supradotarea nu poate fi la îndemâna oricui, altfel am trăi într-o societate a elitelor, înfricoşătoare prin prea marea ei perfecţiune. Şi ajunşi aici, îmi oferă un rachiu distilat de el însuşi, pe care eu îl accept imprudent şi care pute a puroi, de parcă şi-ar fi pus-o pe nevastă-sa la macerat. Dar în cursul carierei mele am suportat destule nenorociri; şi pe urmă nu există un poliţist bun fără un stomac bun. Digestia eroică făcând parte dintre darurile naturale cerute de infama mea profesie.

Bătrâna îmi propune o clătită. Amator de cereale, mănânc şase la rând. Sunt drăguţe, unse cu unt sărat.

Întremându-mă neîncetat cu făină neagră şi samagon infect, stau la taclale cu bardul. Cunoaşte totul despre toată lumea, pe mai multe leghe împrejur. Ajunge să-i pui pe masă un nume pentru ca el să

tragă firul de pe mosor. Ştie tot, are păreri despre toate, dinţii ascuţiţi, limba despicată. Adevărat chilipir pentru un sticlete în căutare de personaje de jumulit.

Îi propun trei subiecte; mi le tratează de o asemenea manieră, încât e promovat la oral cât ai zice ştii ce? Peşte. Cele trei subiecte le ghiceşti: Katkarre, Tango, Farul. Un altul, mai plicticos decât mine, ţi-ar da acces la delirurile Instalatorului-Poet-Tinichigiu, dar tocana santantenătângă nu se îngroaşă cu pâine de soiul ăsta. Comisarul are justa măsură a lucrurilor. Drept spre rebut, fără multe viraje. Asta e. Îţi voi face deci un rezumat al acestei conversaţii epice.

Primo: Katkarre. Nu i se cunosc decât prieteni, având în vedere că nevastă-sa se întinde cu tot ce proclamă veleităţi de erecţie, între cincisprezece şi şaptezeci şi cinci de ani. Să fi ştiut el despre asta? Probabil că da, fiindcă de câţiva ani se luase de băut, tocmai dânsul, socotit drept un ins sobru printre bretoni, fiindcă înainte să dea în darul beţiei nu golea decât o sticlă de calvados pe zi. Afacerile îi mergeau prost. Naviga din ce în ce mai puţin şi-şi petrecea tot timpul la Cafeneaua Marinei, cu mateloţii din echipajul lui.

Secundo: Tango. Moşul îl ştie, fiindcă e un nemernic irecuperabil. Ruşinea unei familii onorabile. Tatăl i-a murit de supărare; mama e menajeră la preot şi se cufundă în cucernicie. Unul dintre fraţii lui s-a exilat pe insula Nichemar'h. Surorile i-au plecat, care la Quimper, care la Rennes. Una e călugăriţă, alta trage ciocuri la Paris. Întoarcerea fiului risipitor a surprins, dar populaţia l-a primit bine, fiindcă inspiră frică. Acţiunile lui sunt nevinovate, cu excepţia faptului că se duce în fiecare zi la poştă, pe strada Bignous, pentru a telefona la Paris – şi de ce să telefoneze aşa, dacă a rupt-o, într-adevăr, cu malefica noastră capitală a pierzaniei? mă întreabă poetul excrementţial.

Tertio: Farul. Ei bine, bardul îmi va spune tot ce zace în fundul gândirii lui, până la căptuşeală. Un act al O.E.B.? Pe dracu! Mă auziţi? Pe dracu! Ştie el ce spune. Cu subînţeles, lăsând să se presupună că el însuşi face parte din O.E.B., breton până în vârful unghiilor cum este. Şi folcloric până peste poate. Ba chiar persona grata acolo, în organizaţie, bardul Delar'r. Nu un lampagiu nou-venit, o gură bogată bun de lipit afişe. Ci unul care gândeşte, uite-aşa. Creier al acestei mişcări de toată lauda. Aşa că nu, nu, nu, nici vorbă de far. Acolo a fost altceva. Niciodată O.E.B. n-ar fi lichidat un paznic de far ultrabreton, esenţă a rasei. Ni-cio-da-tă! Un paznic de far e o emblemă. El, bardul, a propus ca pe albul drapelului alb Breton-Liber să se pună un far stilizat, păi vezi?

Atentatul ăsta, vreau să-mi spună? O lovitură a guvernului, perfect pusă la cale, pentru a da un motiv de represalii. Viaţa o să devină grea pentru O.E.P., dar băieţii din mişcare nu se vor încovoia.

Vor merge până la capăt, vor crea Naţiunea Bretonă. Vor avea într-o zi bomba atomică, pentru a-şi garanta libertatea cucerită. Şi dacă Franţa mişcă în front, dacă va continua să le bage beţe în roate, conform bunului ei obicei, o vor cuceri pe Franţa asta, cucoana aceea cu gură mare, gata oricând să se creadă mai dată dracului decât alţii, şi atât de perfect idioată, încât e citată în afară ca exemplu de idioţenie. Da: Bretagne va anexa Franţa, cum mă vezi şi cum te văd. Şi tot atât de neîndoielnic va anexa şi Corsica. Şi Savoia, cu toate rădăcinile ei italieneşti. Şi Alsacia şi Lorena, din cale afară de mâncătoare de varză călită. Vom avea, în sfârşit, o naţiune unită, puternică, strălucitoare. Aşa cum a visat-o marele de Gaulle, acest utopist în draci, totdeauna cu fruntea umbrită de cele două meschine stele de general, plin de încredere în sine, voindu-ne pe noi cineva, cu maniera lui de a salva pe neobservate, de a-i ţine pe franţuji la respect, de a face să se creadă că sunt mari dar că, o dată el dus, paf!, rămân nişte pitici! Încă o gură de calvados, comisare! (Nu e o propunere, ci un ordin.) Da, farul distrus e un semn al guvernului francez. Nişte caraghioşi, nişte neisprăviţi, incorecţi, evazivi, puşlamale.

Atunci, profitând de faptul că suge al „n”-ulea gât de arde-pe-maţe, îl întreb (şi mă întreb) pe nestrânsă masă; pardon, pe nepusă masă:

— Există vreo legătură între cele trei lucruri?

Poetul-bard-instalator îmi flagelează timpanele cu o eructaţie ca un corn de vânătoare.

— Care trei lucruri?

— Moartea lui Katkarre, întoarcerea acasă a lui Tanguy Liauradéshome, dinamitatea farului… Toate acestea într-un interval de timp atât de scurt.

Am spus legătură! Legătură şi iar legătură!

— Posibil, convine bardul Delar’r, dar atunci e o lovitură pusă la cale de guvern.

Se ridică deodată, cu mâinile la urechi, ca pentru a domoli asaltul unui zgomot insuportabil.

— Şi încă nu s-a sfârşit! bâiguie. Şi încă nu s-a sfârşit! Suntem la începutul unei ere a calamităţilor. Cerul ni se va prăbuşi în cap iar oceanul va urca până la Rennes.

CAPITO ŞASE

În care prezicerea bardului se adevereşte

Furtuna face ravagii. Ploaie, grindină, vânt, burniţă, vreme de câine şi tot aşa.

Cerul, à la Vlaminck, e ca o halucinaţie. Fulgerele îl înjunghie. Iar el se sfâşie până la capătul orizontului marin, foarte departe, unde albatroşii încetează să se aventureze după fundul navelor capitaliste.

Adorabilul nătăfleaţă motorizat, care m-a aşteptat aproape o oră în faţa casei bardului-tinichigiu, mă opreşte docil şi cu binişorul în faţa căsuţei răposatului Katkarre. Mamaia cea ramolită e instalată tot în faţa uşii, udă până la schelet. Şi cer păcănitorului să mă ajute şi o ducem în bârlog.

— E careva pe-aici? întreb cu o voce tare şi frumoasă.

Neobţinând răspuns, mă îndrept spre odaia învecinată, unde proaspăta văduvă tocmai se lasă invaginată de domnul primar – întors aici pe şestache, după ce fulminase la adresa lui mândelovici. Slăbuţ în materie de copulaţie edilul. Un fricos în felul lui, fiindcă nu s-a despărţit cu totul de pantaloni, care îi înlănţuie gleznele. Fesele sunt albicioase, pline de vinişoare albăstrii şi fire rare de păr. Flanela de corp, neschimbată de la ultimele alegeri municipale, i s-a ridicat în sus, cămaşa la fel, jiletca idem, ca şi vestonul ale cărui poale îi ajung la ceafă. Nu se descurcă deloc magistrat întâiul magistral al comunei, ci o flencăne cu zvâcnete mărunte, fără preambul, de mamifer ierbivor. Nu înşurubează absolut, ci plin de îndoieli. S-ar zice că nu e sigur de menţinerea joncţiunii. De altfel, îşi duce întruna mâna la sex, ca să verifice dacă acesta mai e prezent şi destul de ferm pentru a duce lucrurile la bun sfârşit.

Scoate un mic ţipăt migrator domnul primar în curs de răşpăluire. Un strigăt care evocă nişte recifuri înmuiate. Face gruiii, gruiii, în vreme ce fundul vrednic de milă îi tremură în răstimpuri. Regulare cu părăsirea locului faptei. Stil munca în zadar. Îşi plimbă mohorât mosorelul, şi dorinţa îi e atât de arzătoare, încât îţi vine, cu dragă inimă, să-i sufli în găoz pentru a i-o mai aţâţa oleacă.

Micuţul motociclist priveşte holbându-şi peste poate ochii naivi din cale-afară şi-mi spune la ureche:

— E primarul nostru.

— Ştiu, îi răspund. Însă nădăjduiesc că girează mai bine afacerile comunale decât pe cele sexuale, fiindcă, băiete, ce vezi tu aicea se cheamă a te gospodări prost.

— A, da, domn'e? se minunează călăreţul de centimetri cubi (cei mai buni după centimetrii pătraţi), băiat prost dar ascultător, apt să priceapă lecţiile elementare, cu condiţia ca acestea să aibă la bază metoda intuitivă.

— Nu se poate să tirbuşonezi o cucoană în maniera asta dezordonată şi neliniştită, prietene. Ia uită-te ce nepriceput trage în frigare acest domn, cât de fără sprinteneală şi avânt. Constată până unde e lipsit de siguranţă, de vreme ce îşi controlează măţiguşul toată ziua bună ziua, ca şoferul unui taxi rablagit care verifică dacă a cuplat viteza, atât de mult îl tulbură încetineala vehiculului său. Acest eminent personaj nu face dragoste, ci coţăie. Sexul îi bâiguie, înţelegi? Ia aminte, tinere al meu prieten: totdeauna să pui stăpânire pe o damă

acţionând cu toată hotărârea şi fără nicio clipă de şovăire. Spune-ţi că încoţopeneala merge de la sine şi că nu trebuie să te mai gândeşti dacă paraipanul tău se află pe drumul cel bun. Lasă-l să se ducă; el îşi ştie parcursul, chiar dacă tu îl ignori. Cu mult dinainte de paleolitic, o coadă de bărbat cunoaşte mecanismul zămislirii. Nimeni n-a învăţat vreun mugure cum să se deschidă pentru a produce frunze; la fel fac şi oamenii. Nenică ăsta îşi complică viaţa prin îndoieli care îi perturbă creierul. Ajunge, din prea multă implicare, să strice o minunăţie pe care Creatorul a vrut-o inextricabilă. Şi ăsta e un sacrilegiu, micuţul meu motociclist.

Îndată ce termin acest solemn avertisment, domnul primar se sloboade, reproducând in extense urletul sălbatic al unui portar de fotbal care a stopat un penalty cu propriile-i testicule. O chestie ce sună aproximativ: „Mvuaaaaa!" Oh, frumoasă paradă! Trăiască domnul primar! Şi să continue serbarea! Bietul de el rămâne prăbuşit peste partenera care încearcă să-l azvârle din şa, ridicându-se într-un cot – primă manevră. Nu reuşeşte, dar mişcarea îi îngăduie să ne descopere.

— Ei bine, ce vreţi voi doi? întreabă.

Chestiunea stârneşte o vie reacţie la prefaţatorul persoanei (nu i-a făcut până acum o introducere?), care sare atât de abitir, încât iată-l răsturnat pe carpetă, cu umblătoarele blocate de nădragi. Iar noi privindu-l într-un chip indicibil – sărmanul, cu o situaţie ca a lui, primar, tată, consilier general, preşedinte şi de alta, membru în aşa şi pe dincolo, bine-mersi, foarte confortabil, omologat super, citit şi aprobat de o întreagă populaţie bretonată, binecuvântat de popime şi deci de domnul nostru Iisus Hristos, bărbatul acela atât de frumos cu ochii lui mari şi trişti. Aşadar mă vede, mă recunoaşte, intră în sperieţi. Îşi spune că bun, foarte bine, eu sunt un funcţionar prins de el, nu de mult, în aceeaşi postură, aşa că treacă-meargă, te faci că plouă, mă fac că plouă, numai că iată, există şi mucea ăsta, Prostovillon, tembelul de băiat de măcelărie, care va împrăştia vestea în tot ţinutul, toată regiunea, toată Bretania, de la Dunkerque la Tamanrasset. Va vorbi nemernicul-de-spârcâială-de-rahat-de-gunoi-de-motociclismă. Va povesti despre primar, despre pantalonii lui lăsaţi în vine, bucile lui albicioase pline de vinişoare precum gâtul unei damicele limfatice, puţulica lui lipsită de glorie, micile lui tresăriri de periglandulos nehotărât. Şi asta va însemna huiduială, băşcălie colectivă, indignare în cercurile conformiste, abjecte glume proaste, pufnituri în râs la trecerea lui. Sfârşitul unei sublime şi perbe cariere. Aşa că începe să bată cu pumnii în duşumea, foarte tare şi foarte repede primarul. Şi strigă:

— A, nu, nu, nu, pe toţi dracii!

Refuză realitatea, se gândeşte cum ar putea să-l facă pe tânărul

Gaosell să dea ortul popii, fără să-l asasineze cu propriile-i mâini. Trebuie să existe un mijloc pentru cazurile disperate, când intervin raţiuni de stat! Altfel ar fi prea stupid.

Se ridică, îşi călăfătuieşte mezaninul, îşi pune îndărăt serviciul de stropit, vârându-l în izmenele vechi şi jegoase-pentru-că-asta-nu-se-vede. Şi păşeşte curajos spre javra de poponar de martor de rahat, pentru a-l neutraliza cu orice preţ. Îi promite o situaţie mirifică la primărie, Legiunea de Onoare, pensionarea bătrânilor lui, sacoşe împodobite cu ciucuri – pentru motocicletă. Nu mai ştie ce şi cui să promită. O imploră pe văduva Katkarre:

— Fă ceva, explică-i, suge-i-o, serveşte-ne un pahar de calvados, nişte biscuiţi…

În camera vecină, bătrâna mamă-mare tuşeşte ca o epidemie de gripă asiatică.

Primarul vrea să-i ofere totul motociclistului meu mototol. Îl va lua în consiliul municipal. Îi va cumpăra o măcelărie. Dacă nu are bunică, i-o propune pe cea din bucătărie, atât de înţelept-ramolită; o bagi în casă, o scoţi afară. O farfurie cu supă din când în când. O persoană uşor de întreţinut. Şi, fiindcă are mereu în mână un şirag de mătănii, nu plictiseşte pe nimeni. Dacă stă într-o ploaie prea puternică ori dacă face pe dânsa, o pui la uscat lângă plită. Chilipir curat. Văduvei Katkarre nu-i mai trebuie. De altfel, era bunica soţului. Acum e disponibilă scumpa bătrânică. E o lovitură, o afacere.

Îl las să-l convingă pe tânărul lui administrat. Ştiu că nu poate nădăjdui NIMIC de la el. Un tip, indiferent cine-i ăla, canalie din vocaţie sau viteaz cavaler, când a asistat la o asemenea scenă poţi să-l ameninţi cu moartea ori să-i oferi palatul Elisée, că el tot o povesteşte. Punct. Şi aşa vor sta lucrurile cât vor exista oameni care să le relateze oamenilor mârşăviile oamenilor. Şi o înţelege şi el bine bietul primar deznădăjduit, halucinat de prea multă nădejde. Îl sărută, pe băiatul de măcelărie, pe obraji şi pe gură. Îi plânge pe umăr. Îi vorbeşte despre Rezistenţă, despre generalul de Gaulle, despre gloria Bretaniei. Cade în genunchi, s-o implore pe Maica Domnului din Rupenpatru, patroana cârciumilor şi a pescarilor. Şi pe Sfântul Pop Oneaţă, atât de eficient împotriva crăpăturilor. Îi făgăduieşte să meargă pe jos în pelerinaj până la mănăstirea Batenlemn, la graniţa departamentului, acolo unde Du Guesclin a avut acea istorică întâlnire cu Winston Churchill şi Charles V.

O înhaţ de o aripă pe frumoasa blondă şi o târăsc în bucătărie.

— Trebuie să-ţi vorbesc, în dimineaţa asta am fost întrerupţi.

Mă priveşte zâmbind misterios. Ah, misterul feminin, care adeseori nu-i altceva decât consecinţa unei migrene sau a tulburărilor de digestie!

— Era mai bine cu dumneata decât cu bătrânul scârbos, mă

firitiseşte.

— Mersi, zic, am avut îngâmfarea s-o cred înainte de a mi-o confirma. Dar nu m-am întors ca să vorbim despre admirabila dumitale păsărică, scumpa mea, deşi sunt dispus să-i consacru douăsprezece capitole din memoriile mele atunci când le voi scrie.

— Atunci de ce vrei să stăm de vorbă?

Mamaia îşi întretaie accesele de tuse cu strănuturi vehemente.

— N-ar fi cu cale să o schimbi pe această scumpă femeie care a încasat tot ce era mai grozav din furtuna de afară? îi sugerez.

Văduvioara saltă din umeri:

— Aşi, e obişnuită. Când Jean-Yves era pe mare la pescuit, o ţineam câte trei-patru zile fără s-o duc acasă. E solidă, să ştii.

— Totuşi tuşeşte.

— E răcită mai de mult.

Liniştit în privinţa sorţii nonagenarei, mă întorc degrabă la oile noastre.

— Apropo de pescuitul ăla, am auzit că nu se dădea de ceasul morţii cu munca Jean-Yves al dumitale. Urmărea heringii mai mult pe la Cafeneaua Marinei decât printre bancurile Terra-Novei.

— Ce-i drept se întorcea pe două cărări, admite dămiţa.

— Care-i numele dumitale mic, îngerule drag?

— Mi se spune Plete de Aur, face ea, nu fără o legitimă cochetărie.

— Bine zis, replic. Cu atât mai mult cu cât dacă pe capul dumitale se află aur, înăuntru ţii o putere de judecată la fel de preţioasă, după câte ghicesc. Felul în care m-ai acuzat de viol azi-dimineaţă, când am fost surprinşi, spune multe despre spiritul dumitale de a da de înţeles.

— N-aveam încotro, se scuză tipesa.

— Fireşte, o reputaţie se apără. Ei bine, răpitoarea mea cu plete de aur, şi-acuma spune-mi totul despre viaţa defunctului mătăluţă soţ. Pesemne nu ţi-a scăpat că aceasta se modificase în ultimul timp.

— Adevărat.

— Aş vrea să aflu tot ce gândeşti despre asta, frumoasa mea inimă înflăcărată.

Se uită la mandea pieziş. Neliniştită, aducându-şi prea bine aminte că, oricât de bun regulator aş fi, aparţin totuşi poliţiei, iar poliţia e o rană plină de mâncărime pentru cel ce s-a pricopsit cu ea.

— De ce mă întrebi asta?

— Fiindcă am dovada că scumpul dumitale încornorat a fost ucis, frumoasa mea!

La care damicela rămâne ţuţ. Iată un ticălos de cuvânt urât care trece cu mare greutate prin colivia ei blondă.

— Cee-ee? face dânsa.

— Da, draga mea doamnă. A fost înecat cu mult zel. Dacă nu-mi spui îndată, spontan, tot ceea ce ştii, un judecător de instrucţie mai puţin înzestrat decât mine îţi va smulge mărturia cu cleştele, timp de mai multe zile, în cabinetul lui şi în prezenţa unui grefier cu gura urât mirositoare. Alegerea îţi aparţine.

Se înfioară.

— Dar ce să-ţi mai spun? Nu ştiu nimic… Şi, de altfel, ce să ştiu?

Nu mă pot împiedica să-mi strecor mâna linguşitoare în corsajul ei, pentru a-i flata pe cei doi fraţi Lumiere. E vorba de un gest liniştitor, care incită la încredere. Când atingi o femeie, chestia asta o face să se simtă chiar atinsă, după cum am remarcat. Mai cu seamă când acţionezi cu mare delicateţe, nu ca un soldăţoi, ci numai ca un puţoi. Caraba mântuitoare. Îi adaugi un uşor surâs mistic, zburător, fluturător, bogat în promisiuni. Şi totul merge bine. Eşti recepţionat sută la sută, admis, instalat, hrănit, lustruit – tot tacâmul.

— Ascultă aici, blondino, o femeie şmecheră ca tine remarcă totul, mai ales în privinţa celor ultraapropiaţi. Simt, ştiu că Jean-Yves al tău şi-a schimbat viaţa în ultimul timp; ceva s-a întâmplat, dar ce? Voi, afla, cu sau fără concursul tău.

Ea ezită, priveşte la bătrâna mereu prăbuşită în scaunul ei, şi care şiroieşte. Apoi oftează şi murmură:

— Priveşte atunci mai îndeaproape puşca asta.

Arma e o veche flintă de vânătoare, cu patul scorojit. Stă agăţată într-un cui, deasupra căminului. Mă duc şi o dau jos, apoi îi desfac ţeava. Niciun cartuş n-a fost vârât acolo, totuşi un corp străin astupă unul dintre cele două tuburi din oţel brunat. Maimuţa Plete de Aur îmi prezintă o perie rotundă, cu mâner lung şi flexibil, care serveşte la curăţatul ţevii duble. Vâr peria pe la un capăt şi împing. Un sul din hârtie de ziar cade pe pardoseală. Îl desfac şi am stupoarea să găsesc înăuntru, înfăşurat strâns, un teanc de bancnote de cinci sutare. Aşez puşca pe masă şi mă apuc să număr lovelele. Cincizeci de bumăşti. Cincizeci ori cinci sute fac douăzeci şi cinci de mii, nu trebuie să fii câştigător al concursului „Cifre şi litere” ca să ştii asta.

— Economiile lui? întreb zâmbitor.

Ea scutură din cap.

— Nu strânsese nicio para chioară.

— Cum ai descoperit ascunzătoarea?

— L-am văzut când a ascuns biletele.

— De mult?

— O săptămână.

— Ai făcut vreo aluzie la chestia asta?

— O, nu, şi-ar fi pitit mălaiul aiurea. A fost într-o noapte, când credea că dorm. S-a sculat. Banii îi avusese în buzunar, m-a trezit

foşnetul hârtiilor. Am riscat o privire când îi vâra în puşcă.

Pun teancul pe masă, lângă armă.

— Interesant. Altceva ce mai ştii?

— Ieri-seară, după ce ne culcasem, cineva a venit să ne ciocănească în obloane. Jean-Yves a întrebat cine e. Un glas a răspuns: „Eu sunt”.

— Un glas de bărbat?

— Da.

— L-ai recunoscut?

— Nu. Dar era destul de ascuţit.

— Ce înţelegi prin ascuţit?

— Un pic… nu ştiu cum, de parizian, dacă înţelegi ce vreau să zic. Nu era felul de a vorbi de pe la noi. Individul a spus: „C’est mouâ”, înţelegi?

— Şi pe urmă?

— Soţul meu s-a sculat, şi-a tras pantalonii şi a ieşit. Au stat de vorbă foarte puţin. N-am auzit ce-şi spuneau. Jean-Yves s-a întors să se culce, dar înainte de a stinge lumina a întors soneria deşteptătorului pe care l-a potrivit să sune la ora trei.

— Nu l-ai întrebat nimic?

— Ba da, m-am interesat cine venise să-l cheme…

— A răspuns?

— A zis: „E unul dintre băieţii mei”. Dar eu ştiam bine că nu, băieţii lui nu rostesc „c’est mouâ”.

— Şi azi-dimineaţă?

— Ei bine, deşteptătorul a sunat, dar soţul meu se trezise deja şi-şi făcea o cafea. Sunt sigură că nu dormise.

— Cum mergeau lucrurile între voi?

— Îmi plăcea tare mult când pornea pe mare la pescuit, numai că de la o vreme încetase să mai navigheze, aşa că stătea pe capul meu şi mă oripila cu firea lui de porc.

— Crezi că avea necazuri?

— El? Ce idee!

— Se spune că eşti rea de muscă – ar fi putut afla de chestia asta şi acţiona în consecinţă; o grămadă de marinari nu-i dispusă să-şi dea nevestele cu împrumut, în ciuda actualei libertăţi a moravurilor.

Plete de Aur îşi ridică umerii frumoşi.

— Aşi, Jean-Yves ştia de mult că flirtez cu bărbaţii.

Ador eufemismele, şi aici cuvântul „a flirta” reprezintă unul de prima mână, ţinând seama de faptul că eu mi ţi l-am înfruptat pe gogu precum tu iei o aspirină şi că domnul primar a făcut la fel, câteva ceasuri mai târziu.

— Şi era de acord cu asta?

— Păi, la început nu era foarte mulţumit, dar încetul cu

începutul…

Te înveţi cu de toate. Asta-i adevărata putere a omului: însuşirea lui de a se adapta. Revoltele i se domolesc şi e învins cu frumosul de către toleranţa lui.

— Ai vreo idee despre ce punea la cale în ultima vreme?

— A, nu; aşa ceva nu.

I-a scăpat pe negândite. Şi dă pe dinafară de sinceritate impetuoasă.

— Curios cum s-a pricopsit cu tot mălaiul ăsta şi că a venit cineva să-l cheme, în toiul nopţii. Apropo, cât era ceasul?

— Cu puţin peste miezul nopţii.

— Azi-dimineaţă, când a plecat, cu mult înainte decât de obicei, nu ţi-a spus nimic?

— Nu, dar ştii, nu era genul de om care să-ţi dea explicaţii. Îşi avea viaţa lui. Îmi cerea să-mi ţin gura, să-i repar năvoadele, să-i fac supa şi, din când în când, să-i golesc boaşele. În rest…

— De ce-i reparai năvoadele, de vreme ce nu mai pescuia?

— Nu pescuia, dar în fiecare zi pretindea că o să plece neapărat s-o facă, pentru a-şi linişti conştiinţa, presupun.

— Nu mai ai nimic altceva să-mi spui?

— Nu, pe cinstite.

Îşi propteşte mânuţa în bigudiul meu fierbinte, ca un bun camarad ce este, mi-l malaxează artistic pentru a-i da o formă potrivită şi suspină:

— Ai să mai vii să mă vezi?

— Fireşte.

— Azi-dimineaţă mi-a plăcut cu dumneata, ştii?

— Foarte încântat, scumpo, deşi compania n-o să-ţi lipsească, mai ales acum când iată-te văduvă.

Râde în întâmpinarea zilelor ce vor veni, ticsite de toroipane vânjoase.

— Da, desigur, dar am şi eu plăcerile mele.

Mă abţin s-o întreb despre ce plăceri este vorba.

— Auzi, dacă tot eşti poliţist…

— Spune.

— Banii ăştia… crezi că-i pot păstra?

— Fireşte, numai să nu descoperim că au fost furaţi.

Tresare.

— Drace, drept cine-l iei? Era pescar, nu hoţ de buzunare.

— Un pescar care nu mai pescuieşte poate fi împins să păcătuiască, rânjesc eu cu josnicie.

După care o părăsesc ca să mă duc să-mi recuperez vehiculatorul. Motorizatul e în mare cârâială cu primarul. Pămpălăul de întâi-magistrat-al-comunei i-a deschis tinerelului orizonturi noi, în

ciuda tâmpeniei congenitale a acestuia din urmă. Deloc psiholog domnul primar. În loc să-l implore, în loc să vrea să cumpere cu orice preţ tăcerea măcelarului, ar fi trebuit să mimeze indiferenţa; ba chiar să facă o ţâră de triumfalism sexual. Genul: ce zici, micule, ai văzut că primarul tău umblă sprinten ca o maşină de cusut? Vei putea spune că e încă verde. Să fii martor că e vânos şi că nicio piţipoancă nu-l sperie. Dacă ar fi adoptat o astfel de atitudine, n-ar fi avut de ce se teme, dragul de el. Dar în loc de, fraierul plânge în poala băieţandrului. Continuă să se tocmească la grămadă. Când mă întorc în odaie, se află la ultimele argumente. Îi zice precum că e donator de sânge, domnul primar, mereu gata să dea exemplu. Aşa că îi va face o rezervă, ca să-l depaneze în caz de accident, având în vedere că e donator universal; cu el, totul e în regulă. Un motociclist trebuie să fie prevăzător. Sunt atât de periculoase maşinăriile astea, Nagasaki nu profită îndeajuns de pe urma concurenţei. Într-o bună zi o să-ţi turteşti mutra de un stâlp. Şi atunci scumpul tău bulion o să ţi se scurgă râuri-râuri. Iar dacă ai avea la dispoziţie, un mic bidon cu zeamă de schimb, chestia asta n-ar fi deloc în dezavantajul tău, nu? Scăparea de la moarte, iată ce-i propune, nici mai mult nici mai puţin. O să-i ofere un litru întreg, da? Bine, atunci doi, dar astăzi nu poate mai mult, fiindcă mai are de vizitat şi şantierele municipale. Nu, tot nu-i de ajuns? Dar pe toţi dracii, de fapt ce vrea feciorul ăsta de târfă? Ai? Ce bolboroseşte în capul lui de debil profund, sfârtecătorul ăsta de rumegătoare? Unde vrea să ajungă? Să spună o dată, pârţâitorul de hidrocarburi!

Şi pretenarul, astfel implorat, vorbeşte în sfârşit:

— Ce-aş vrea eu e o poză de-a dumneavoastră, domnule primar.

Edilul e năucit. El propunea luna de pe cer, şi când colo nu i se cerea decât fotografia. Voia să-şi verse sângele, când de fapt era suficient un portret. Trage în sine un mare volum de oxigen din ceea ce i se află la îndemână şi bâiguie:

— Dar cu plăcere, micuţul meu. Poza mea? Păi nici nu cer altceva. Am una ca primar, cu eşarfă, format 18 x 24, o să ţi-o ofer, şi pe deasupra cu o dedicaţie frumoasă. Ba chiar o să-l pun pe Croisidec, fotograful, să ţi-o înrămeze, o preferi în ramă de lemn sau de piele, fiule?

Motociclistul clatină din cap:

— Nu vă deranjaţi, domnule primar, poza asta chiar eu o s-o fac, am aparatul în sacoşă. O vreau cu dumneavoastră cu pantalonii în vine, ca adineauri. Şi cu blonda care vă meştereşte chestia. E vorba de o amintire, înţelegeţi?

Imediat taica primarul se şucăreşte.

— Ei asta-i bună, scârbosul dracului, nenorocitule, şantajistule! Eşti martor, comisare? Să mi-l arestezi îndată pe viermele ăsta. Îţi ordon, în calitate de şef al poliţiei din acest oraş. Cătuşele! Pe loc!

Băiatul de măcelărie se întoarse spre mine, întinzând mâinile şi cu zâmbetul pe buze.

— Daţi-i drumul, domnule comisar. Arestaţi-mă. Îl iau ca avocat pe maestrul Craimelin, secretarul fracţiunii comuniste; şi dumneavoastră veţi avea amabilitatea să depuneţi mărturie, fiindcă în calitate de sticlete vă aflaţi sub prestare de jurământ.

— Aşteaptă! Nu-l aresta, îmi retrag plângerea! ţipă primarul. Beneficiul vârstei. Trebuie să-i mai dăm o şansă scumpului nostru tineret, floare a rasei noastre, speranţa pentru mâine, forţa vie a Marii Naţiuni care…

Îl bat pe nefericit pe umărul dezarticulat.

— Vrei să-ţi spun ceva, domnule primar? Eşti un boşorog prost.

— Cuum? se sufocă edilul.

— Uite-aşa, îi răspund. Farul de la Pointe du Chaz a fost aruncat în aer, şi o singură persoană din comuna asta habar nu are de nenorocire: cea care are sarcina de a-l gira. Şi de ce? Pentru că, abuzând de prerogativele sale, vine s-o reguleze pe o biată văduvă lipsită de orice alte resurse decât fesele ei.

Domnul primar trece de la consternare la spaimă.

— Ce tot spui acolo? Farul?

— Nu mai e un far, ci nişte ruine bune de vizitat, dragă domnule. Absenţa dumitale de la faţa locului e foarte tare remarcată. Nu-ţi poţi imagina în ce măsură anumite absenţe se impun mai mult decât anumite prezenţe. Hai, artistule, vii? mă adresez motociclistului.

Pornim ca fulgerul. Rammm, rrrrammm!

— Ce-ai fi făcut cu fotografia dacă ai fi obţinut-o? îl întreb, dornic să-mi completez dosarul privitor la firea omenească.

Băiatul de măcelărie îmi răspunde nostalgic:

— Un afiş!

***

Vaporul se cheamă *L'Intrepide* – şi crede-mă, nu şi-a luat un nume de furat. Trebuie să fii întreprid ca să înfrunţi marea în asemenea condiţii. Maumau Bidick, marinarul care îl drivează, e un tânăr cu privirea feroce, clădit ca un recif. Trece în ţinut drept Neptun în persoană. Furtuna e prietena lui, şi el se încovoaie sub greutatea medaliilor primite în urma acţiunilor de salvare.

Sprijinit în coate de copastie, Bérurier le oferă pescăruşilor insaţiabili un dejun foarte consecvent, care ar fi asigurat caloriile necesare supravieţuirii celor din Biafra (despre care nu se mai vorbeşte, fiindcă asta taie pofta de mâncare) vreme de o săptămână. Dezgustat, şi are toate motivele pentru aşa ceva, Le Guennec se întoarce.

E plin de consideraţie pentru mine de când analiza apei prelevate din piscina ministrului a dovedit că era identică celei din plămânii lui Katkarre.

Brizanţii ne copleşesc, cum scrie în bucoavnele domnului Farrère (cel mult Loti). Ambarcaţia noastră pare derizorie în furtuna asta cu golurile ei nenorocite. Ne năpustim în prăpăstii, ieşim de acolo ca să ne aruncăm spre cer, şi totodată ne ruliu, ne tangaj, ne murăm, ne clănţănim dinţii, ne rugăm în şoaptă, ne exprimăm ura faţă de saramură, ne strângem pleoapele, ne refulăm pornirile de dare în stambă. Soluţia lui Bérurier, simplistă dacă stai să te gândeşti, e cea mai lipsită de eleganţă. Maumau Bidick habar n-are de toate astea, ca un truli ce este. E singurul în stare să iasă pe vreme rea şi să aibă îndrăzneala de a pune cap compas spre Insula Nichemar'h.

Le Guennec mă implorase să renunţ.

— Sunteţi parizian, domnule comisar, nu vă daţi seama cu adevărat de starea vremii.

L-am privit.

— Dacă ţi-e frică, bătrâne, nu te silesc…

Aşa încât a venit cu noi, fiindcă pe niciun breton n-o să-l vezi vreodată trecând drept un poltron.

Şi acum suport consecinţele. Să pretind că nu regret ar însemna o minciună. Îmi spun din tot sufletul că ar fi trebuit să rămân în faţa dubonnet-ului meu. Dar datoria înainte de toate. Comunicaţiile telefonice cu insula fiind întrerupte, am hotărât să pornesc într-acolo fără întârziere. Fiindcă domnul Tango n-a mai fost văzut la Ploumanac'h Vermoh. Şi nici vasul lui nu s-a mai întors.

— Cum îţi merge, Le Guennec?

— Mi s-a întâmplat să navighez în condiţii şi mai afurisite, răspunde acru ofiţerul de poliţie.

Motorul horcăie. Béru idem. E un adevărat concurs de bolboroseli. Un duel la care participă toate măruntaiele. Cine scuipă cel mai abitir. Maumau Bidick cântă o arie locală, pe versurile şi muzica bardului Delar'r, care vorbeşte despre voinicul din faţa noastră, gata să ridice ancora, cap compas spre alizee, toate pânzele sus, şi multe altele; marele folclor nesmântânit, maritim, bretonant. Trăiască morunul! Plesneşte de sănătate şi ştie să se slujească de ea fratele pescar. Mie-mi spui de o partidă de canotaj în Bois de Boulogne! Bine, pe când vrei s-o facem? Te aştept.

Pentru a-mi înşela greaţa, mă gândesc la afacerea mea. Amicul Katkarre, cel burduşit cu biştari pe nepusă masă. Şi încă nişte firfirici ciudaţi, pentru că îi ascunde în ţeava puştii în loc să-i depună la bancă. Cineva a venit azi-noapte să-l caute. Cineva care „vorbea ascuţit" după cum pretinde nevastă-sa. „C'est mouâ." I-a şocat urechile lui „Plete de Aur" acest „c'est mouâ".

Mă ridic cum pot, ca să ajung la cârmă, stăpânindu-mi cele mai rele puseuri de greaţă.

— Auzi, Maumau?

Trebuie să urli pentru a te face auzit peste mugetul valurilor, peste acela, încă şi mai rău, al lui Béru şi acela al motorului.

— Da.

— Cunoşti pe cineva la Plomanac'h care să aibă accent parizian?

— Ce-i aia accent parizian? întrebă Maumau Bidick.

— De pildă, ca să spună „c'est moi" (eu sunt), un parizian rosteşte „c'est mouâ".

Pilotul se apleacă pentru a mă lăsa să primesc peste mutră un nou berbece de apă.

— Nu, nu ştiu. Cu excepţia lui Tanguy Liauradéshome, care locuieşte la Paris de douăzeci de ani.

Tango! Iarăşi el. Tango care i-a rupt moaca ieri comandantului şi care s-a dus la miezul nopţii să ridice pânzele. Tu crezi că aşa ceva e logic, bombonelule? Te doare-n pix, nu?

— Pe toţi dracii! urlă deodată Maumau Bidick. Ia uite ce-mi faceţi cu prostiile voastre!

Privesc. Nu văd nimic, fiindcă văd prea mult. La mai puţin de o sută de metri (nu ştiu cum se cheamă asta în limbajul marinăresc), se ridică o formidabilă masă întunecată. Iese din ceaţă, din spumă, din neîntrerupta barieră a apelor mereu învolburate, mereu prăbuşindu-se şi mereu luând-o de la capăt. Un vapor. Uluitor, kolossal! Şi noi ne năpustim drept spre el. Maumau împinge echea la dreapta, până la refuz. Trage maneta de acceleraţie până la capăt. Dar cotim prea greu, flencănim prea mult în ciorbă. Vaporul dă buzna peste noi.

Bardul avea dreptate, băieţi: Apocalipsul a început.

CAPITOL ŞAPTE

Secera şi-o luă Ionică…

ilai-la, ilai-la

— Săriţi! strigă Le Guennec.

— Trecem! replică Maumau Bidick.

Dacă am fi sărit în apă, am fi fost mototoliţi într-o clipită. Aşa, am fost ridicaţi de mare şi împinşi către zenit: valurile înălţate de etrava marelui vapor ne-au prins şi ne leagănă. Oricare altul decât pilotul nostru ar fi rămas neputincios. El însă nu. Fiindcă Maumau e asul aşilor, supremul, the king. Are un self-control fantastic. Imposibil să-ţi relatez, descompuse, manevrele pe care le face, fiindcă mandea nu are decât permis categoria B. Dar e ceva de mare artă. Măiestrie, dacă vrei să scoatem de la naftalină nişte termeni adecvaţi şi concomitenţi. Ştiu că, la un moment dat, a rămas într-un punct mort. Pe urmă îmi amintesc de un vertiginos salt în fluid. Apoi de un rush formidabil al bărcii lui. Iar masa întunecată a părut să se depărteze de noi, să ne facă loc. Şi ne-am pomenit din nou în luptă cu oceanul frământat de hulă. Am luat distanţă, am privit masa înspăimântătoare a giganticului petrolier cenuşiu. Cu un drapel roşu la pupa. Drapelul sovietic, purtând secera şi ciocanul, galbene-aurii. Nişte marinari îşi făceau de lucru pe puntea nesfârşită. Fără să ne acorde nicio atenţie.

Ceaţa devenise tot mai deasă.

Am rămas o clipă tăcuţi, recuperându-ne gândurile, relaxându-ne anusurile sudate de spaimă. Numai Maumau fredona, ca la o partidă de pescuit.

— Ei bine, bătrâne! a rezumat sagacele Bérurier.

N-am mai adăugat nimic. Nu ştiam ce, nu simţeam nevoia s-o facem. Pilotul nostru a declarat doar atât:

— Dacă ceaţa continuă să se îngroaşe, m-ar mira să ne mai întoarcem în seara asta. Va trebui să dormim la Nichemar'h.

Eram gata s-o soilim oriunde; păi nu?

***

Despre Insula Nichemar'h nu vorbesc decât hărţile la scară mare, având în vedere că ea nu măsoară decât un kilometru şi jumătate în lungime pe unu în lăţime. E deosebit de înverzită, din pricina vărului dulce al Gulf Stream-ului, care trece la mai puţin de douăzeci şi cinci de centimetri de coastele ei. Aici se găsesc cele mai grozave vaci de lapte din lume şi din dominioanele acesteia. Şi tot aici creşte un copac unic în genul său: harabarbustul, cu lemnul uşor ambrat, celebru pentru rezonanţa lui armonioasă. Serveşte la confecţionarea castanietelor. Cei mai mulţi dintre oameni îşi închipuie că aceste castaniete sunt fabricate în Spania. Ce greşeală! Fără îndoială că acelea vândute turiştilor-cu-kodace de acolo provin, dar castanietele de concert sunt, toate, din Nichemar'h. Cea de-a treia resursă a insulei rezidă în creşterea langustei cu cleşti, pe care danezii o numesc născocor, varietate dintre cele mai rare, având carapacea

albăstruie.

Va să zică se poate afirma că Insula Nichemar'h e prosperă. Graţie untului ei, castanietelor şi langustelor cu cleşti, îşi poate permite să aibă un primar chiraquian şi un preot lefèvrian, plus cele trei canale color şi o piscină încălzită.

Unicul port al insulei e încântător, iată, cuvântul a fost rostit.

Apărat de un golf natural, e mărginit de fermecătoare case albe, cu obloane albastre şi acoperiş de ardezie. Te crezi ajuns în altă parte. În asemenea măsură, încât te întrebi ce cauţi aici. Insula comportă o sută douăzeci şi doi de locuitori şi jumătate (un bărbat a rămas numai cu trunchiul, din pricina unui troliu ieşit în calea lui la un moment nepotrivit). Câteva magazine cochete: Cèline, Cartier, Dior, Saint-Laurent, închise în acest sezon mort, plus o băcănie unde se vând şi răcoritoare. Aici ne şi instalăm la închiderea lucrărilor şi îndată ce am amarat la o babă uite-atât de babană.

Patroana e o doamnă în vârstă, cu părul vopsit în albastru-clematită şi arborând un strat de fard mai gros decât tencuiala stabilimentului ei. E bătrâna paraşutistă în retragere, sugătoare de măţiguşe la Amsterdam, zdrahon de bar la Abidjan, culegătoare de epave la Sidney, îmbuibată, fanată, bătută, scăpată de sifilisuri exotice, care a avut amanţi ucigaşi, care s-a gârbovit în slujba bibiloilor şi pe urmă se întoarce de unde plecase, se întoarce să se privească murind în vreme ce bea ultimul, penultimul, antepenultimul şi celelalte pahare în sănătatea pipoaştei sale scoase din uz şi a celor care i-au burduşit-o în goană. Se întoarce să-şi contemple pământul primitor, lângă biserică, acolo unde tatăl şi mama ei o aşteptau şontorogi şi vrednici de milă. Scumpă şi cumsecade femeie, dragă bătrână îmbătrânită, încă vijelioasă dar şi, de acum, mucegăită în năclăiala de zemuri şterse de mântuială, dragă îndrăgită de bărbaţi, pentru totdeauna cochetă, pe veci târâtură. O, târâtură care ai prins clipa! O, demnă târâtură! O, târâtură sfântă, pe care trebuie să te venerăm, să te lăudăm, să te sanctificăm cu respectul nostru! Ultratârâtoare doamnă, drăguţa mea, fetiţa mea prost îngrijită; dă-mi să beau, de-a valma, romul şi trecutul tău.

Râd spre ea din toată fiinţa mea, un râs frăţesc-omenesc, pe care ea îl primeşte, şi îl înţelege, şi care o face fericită în spaţiul celor treizeci şi doi de dinţi ai mei, scoşi la iveală şi înghiţiţi la loc. Iat-o acum în plină vară. Se priveşte. Îmi râde la rându-i, cu toţi cei treizeci şi doi de dinţi pe care, la căderea serii, îi depune pios în paharul unde, într-o zi, va fi pus în apă buchetul de merişor sortit să-i înfrumuseţeze şi binecuvânteze rămăşiţele pământeşti.

— De unde veniţi, băieţi, pe vremea asta ticăloasă?

— Ei bine, de pe continent, răspunse Maumau Bidick, pe care ea îl cunoaşte bine dar simţea nevoia să i-o confirme. Sper că ai nişte

camere, Trutrude?

— Va trebui să vă înghesuiţi, băieţi, am să pun nişte saltele pe jos, fiindcă una dintre cele trei odăi pe care le am e ocupată pentru o girl-scout.

E bucuroasă că are lume. Glasul îi e răguşit de alcool şi tutun. Şi uite-o cum, cu un gest golănesc, aprinde o ţigară.

— Haliţi aici?

Bérurier, pasionat de întrebare, se apropie sprinten.

— Ai cumva posibilitatea să ne faci o omletă din ouă în coliba matale, maică?

Doamna izbucneşte în râs.

— Ce mocofan mai e şi grasul ăsta! Se vede că nu cunoşti bucătăria maicii Trutrude, reverendul meu! Să ştii că vreme de cincisprezece ani am fost cea mai bună dintre fetele lui Firmin-cap-de-lume. Şi ăstuia nu-i făceai plinul cu conserve Amieux.

Îşi pune pe nas nişte bicicloanţe cochete şi ia un creion şi un mic bloc-notes Cinzano (zic Cinzano dar n-am nimic anume cu ăştia, poţi să-i înlocuieşti cu Dubonnet sau uischi Sam A. Gonne dacă-ţi vine, că tot aceeaşi ceară curge de pe lumânare).

— Uite ce meniu vă propun, băieţi…

Şi suge vârful creionaşului precum odinioară canalele liceenilor care se aventurau pe la dânsa.

— O să începem cu homari în suc propriu. Pe urmă un puişor cu smântână şi lămâie, garnisit cu orez şi trufe; pe urmă un but de viţel cu pătrunjel şi cartofi fierţi cu sare, iar la sfârşit brânzeturi şi o prăjitură Ambasador. Dacă nu cumva preferaţi lapte de pasăre?

Béru o ia în braţe.

— Trutrude, te iubesc.

Sărbătorim printr-un rând de scotch, după care dânsa ne arată casa unde locuieşte fratele lui Tanguy Liauradéshome. Bun, plec într-acolo singur, în vreme ce tovarăşii mei îşi încep cheful.

***

Fratele lui Tanguy este chiar găuritor de castaniete. El face găurile în fiecare castanietă pentru a se putea petrece şnurul ce uneşte cele două părţi. Operaţie minuţioasă, fiindcă e nevoie de o simetrie absolută pentru a obţine o castanietare perfectă; nu e permis niciun derapaj, totdeauna piesele trebuie să calce margine în margine pentru celebrul tagadagada; o eroare de un milimetru, şi obţii un tagâdagâda – chestie de nuanţă; din cauza asta, Conchita poate fi derutată în flamencoul ei, şi se trezeşte dansând valsul patinatorilor.

Aşa încât Julien Liauradéshome e sfredelitor diplomat al şcolii de dans din Madrid, unde a fost nevoit să urmeze un curs. Castanietele de concert sunt un lucru serios, nu se cade să le rasoleşti. E vorba de

un tip înalt, care seamănă de departe cu fratele lui mai mare; ca şi când ar fi fost conceput prin telefon. Serios, ponderat. Care-şi vede de treabă. Econom. Are favoriţi lungi şi stufoşi, înspicaţi cu roşu, ca doi masivi din grajdul lui Pierre Dupont, şi o privire crucişă, de veşnic făcător de găuri.

Mă măsoară fără entuziasm sau neplăcere.

— Sunt noul comisar de poliţie de la Ploumanc'h Vermoh.

— Încântat.

Încântarea e un fapt comun la oamenii modeşti. Care se încântă dintr-o nimica toată.

— Vin în legătură cu fratele dumitale.

La chestia asta face o mutră indicibilă, simbol al constipaţiei cronice împinse până la ultimele limite.

— Ia te uită! Din nou ăsta! oftează el.

Bluza lungă şi cenuşie îi dă o înfăţişare de elev. Seamănă a supraveghetor de internat de la mănăstire.

— Mi se pare că ai primit azi vizita lui?

Surprinderea îi toceşte privirile.

— Vizita lui Tanguy? Dar nu l-am mai văzut de peste doisprezece ani, şi asta s-a întâmplat în Ouest France.

— Totuşi, azi-dimineaţă, foarte devreme, a plecat cu barca de la Ploumanac'h declarând că vine în vizită la dumneata.

— Minciuni, comisare. Mai întâi că nu locuieşte la Ploumanac'h ci la Paris.

— De câteva zile s-a întors în ţinutul natal, am şi avut de-a face cu el.

Afirmaţia pare să-l deconcerteze un pic, dar ridică din umeri.

— În tot cazul, la mine n-a venit. Întrebaţi-o pe nevastă-mea, pe omul care lucrează la mine, pe vecini. Întrebaţi în port.

În vremea asta apare şi jumătatea lui. O durdulie plină de pistrui, cu privirile arţăgoase, de femeie nerâvnită.

— Ce se întâmplă? întreabă cu o voce de vameş.

Soţul găuritor bâiguie înfricoşat nişte explicaţii. Harpia vociferează că e sătulă până-n gât de familia lui. Un candidat la spânzurătoare precum cumnată-său – mersi frumos. După ce că a trebuit să se expatrieze pe insula asta de rahat, ea care iubea serbările din marele oraş (e din Concarneau)! Să facă copii care poartă numele unui gangster – la mai mare! Şi să primească şi vizite de la poliţie, asta-i culmea ridichiei. O să afle lumea. O să se şoptească pe la colţuri şi o să fie arătată cu degetul. Vor fi acuzaţi că s-au amestecat în combinaţiile murdare ale frăţiorului cel ticălos, ei, găuritorii castanietelor de elită! A, nu, n-a apărut pe-aici nemernicul. Şi din fericire pentru el, fiindcă altfel dânsa l-ar fi primit cu cel mai mare cuţit de bucătărie pe abjectul, pe licheaua asta. Ei bine, asta-i tot ce

voiam să aflu? Atunci mulţumeşte pentru vizită şi rămâne pe data viitoare, pentru că soţul ei munceşte, Spania e în aşteptare, mulţimi de andaluze simt furnicături la degete, atât de mult le lipsesc castanietele de concert. Bună seara, domnule!

Şi mă car, de nevoie, fireşte, fiindcă sunt mătrăşit de boreasă, golit de importanţă, aruncat în stradă. Vântul se învârtejeşte deasupra insulei ca la el acasă. Îţi înfăşcă şirurile de plopi, le îndoaie, le scuturǎ, le răsuceşte, le împleteşte. Şi urlă aruncând valuri monstruoase peste Nichemar'h. „Mateloţi pierduţi pe mare", cânta papa, în capătul copilăriei mele. Se simte trecând tornada. Cerul prevestitor de nenorociri se târăşte pe deasupra noastră ca o pilotă cenuşie. Cataclismul e în toi. Angoasant. Ai impresia că miroase a praf de puşcă şi totodată a iod şi a portugheză înapoiată.

În port, vasele se agită ca o turmă de oi panicate. Mă duc la căpităniе tocmai în clipa când primele picături de ploaie cad ca nişte scuipaţi sau ca nişte găinaţi de porumbel. Înăuntru găsesc un nene trupeş, înţolit ca Surcouf, care telefonează unui surd, sau poate comunicaţia e la pământ dacă te iei după felul cum insul zbiară şi se impacientează, trânteşte înjurături şi altele la fel. Renunţând să mai comunice, nenea închide de să sfărâme aparatul.

Mă recunoaşte, fiindcă m-a zărit adineauri, în timpul debarcării. Probabil că moaca mea nu-i displace, fiindcă mânia îi cade la picioarele mele ca un slip de cucoană.

— Bună ziua, domnule comisar! face.

— Va să zică mă cunoşti, mă minunez strângându-i cinci degete cu cinci de ale mele.

— Am fost să iau un pahar la maica Trutrude.

Nu exagera cumnata lui Tango declarând că vizita mea o să le aducă necazuri.

— Îl ştii pe Tanguy Liauradéshome? îl chestionez.

— Fratele lui Julien? Da, l-am cunoscut înainte să se apuce de toate prostiile alea.

— Nu l-ai văzut astăzi pe insulă?

Expresia lui mă lămureşte înaintea cuvintelor.

— Drace, dacă ar trebui să vă spun când l-am văzut ultima oară, ne-am întoarce în noaptea timpurilor! În orice caz, nu astăzi. Dar de ce?

— A plecat din Ploumanac'h azi-dimineaţă la ora patru, la bordul unei bărci închiriate. Numele ambarcaţiei e *Chibrock 2*.

— Nu am văzut-o, comisare. Ia spuneţi, aveţi noutăţi despre povestea cu farul?

— Da, îi răspund, s-a rupt în două.

Şi mă grăbesc să-l las pentru a mă întoarce la tovarăşii mei. De fapt, am fost prost inspirat să pun la cale această expediţie, când pe

continent se petrec atâtea chestii. Ce idee bizară mi-a venit să pornesc cu tot dinadinsul încoace, spre insulă, doar ca să cer noutăţi despre Tango? Credeam că îl găsesc şi că o să am nişte explicaţii cu el? Va trebui ca, pe viitor, să evit să dau curs, orbeşte, tuturor impulsurilor. Niţică modestie, artistule; nu mai crede mereu că deţii adevărul ascuns şi că instinctul tău e infailibil. Dovada: escapada asta nu rimează cu nimic. Nu va avea drept consecinţă decât un chiolhan la o bătrână borfetă reconvertită. În timp ce pe malul din faţă oamenii se ucid care mai de care. Aici e pace în furtună. Harabarbuştii se agită în vânt, scoţând un zgomot de… castaniete. Vacile rumegă iarba grasă şi sărată. Langustele cu cleşti seamănă cu nişte homari şi aşteaptă, în heleştee, Thermidorul.

Ploaia cade din toată inima. Un duruit de tobă. Alerg până la bistroul plin de fum. Un juke-box face ravagii, torturând toate timpanele cu scâncetele unor cântăreţi emasculaţi. Miroase a alcool şi a tutun. Bătrâna se aferează, asistată la aperitive de un localnic pe care îl brutalizează şi care râde, şi căruia, din când în când, îi îngăduie să-i ridice fustele, ca mulţumire pentru cooperare. Béru, Le Guennec, Maumau Bidick sunt la a „n”-a sticlă (cel puţin) de pouilly fumé. Mutrele le sunt înfocate dragii de ei. Aborigenii nu le mai acordă nicio atenţie şi au început să joace domino.

— Noutăţi, comisare? întreabă Le Guennec.

— Tango n-a venit să-şi vadă fratele.

— Şi atunci unde e?

— Dacă-mi spui dumneata, o să-ţi foarte mulţumesc, îi răspund înciudat.

— Credeţi că povestea cu farul i se datorează lui?

Prefer să tac.

— Şi că moartea lui Katkarre tot el a pus-o la cale?

E plictisitor nenea ăsta cu întrebările lui de rahat. Cred, cred… Nu cred nimic. Doar am în vedere. Presupun. Emit ipoteze. Ce mă supără e că toate astea par prea frumoase ca să fie adevărate. Prea se scaldă totul în chantilly. Un delincvent precum Liauradéshome se păruieşte cu comandantul Katkarre, şi trosc, acesta din urmă e găsit ucis, a doua zi. Acelaşi tâlhar e specialist în nitroglicerină, şi farul de la Pointe du Chaz explodează. Adevărat cadou pentru sticleţii care nu suportă să se complice.

Uşa stabilimentului se deschide. Intră o pală de vânt şi un individ din ceară galbenă. Băieţică alungă vântoasa în exterior, acolo unde, la urma urmei, îi şi e locul, şi-şi coboară gluga. E găuritorul pe care l-am vizitat, domnul Frate. Îl văd scoţându-şi mantaua cauciucată şi aruncând în jur o privire nesigură. Nu ca şi când ar căuta pe cineva, ci dimpotrivă, ca şi când n-ar căuta pe nimeni. De parcă ar nădăjdui să găsească o masă liberă unde să se refugieze; numai că bistroul e ticsit.

Îi fac semn. Pare gata să-şi ia din nou pelerina şi să se care, apoi se răzgândeşte şi se apropie, mergând într-o parte, pe furiş, ca orice timid ce se teme întruna că deranjează. Îl prezint amicilor mei. Julien Liauradéshome îl cunoştea pe Maumau. Ceea ce îl ajută să devină, încrezător. Sticloanţa! Ciocnim.

— Nu prea pare să-ţi meargă bine, risc o remarcă.

— Nici nu-ţi poate merge când eşti însurat, răspunde el.

Şi atunci, vinul avându-şi partea sa de contribuţie, Julien începe să-şi dea drumul. La sfârşitul fiecărui paragraf, rade un pahar şi porneşte mai departe. Îl ascultăm.

— Cu ce drept obligă societatea un cuplu să trăiască împreună? Bun, o să-mi spuneţi: există divorţul. Dar divorţul e plicticos, trebuie consimţământul reciproc, e nevoie de acte, de bani, de demersuri, are consecinţe urâte, îi îndurerează pe copii. Ezităm să ne asumăm riscul. Aşteptăm. Ce? Nu ştiu. Aşteptăm să fie prea târziu. Aşteptăm ca lucrurile să se aranjeze. Aşteptăm ca moartea să ne dea o mână de ajutor. Iar timpul, în loc să amorţească nenorocirea, o sporeşte. O ascute. Aşa că eşti înglodat pentru totdeauna. Şi continui să marşezi, să suporţi, să urăşti. Eu unul freamăt de ură. Îmi clănţăne dinţii. Câteodată îmi spun: gata, m-am pricopsit cu o gripă! Ei bine, nici vorbă de ură. Un acces mai puternic decât celelalte. Pentru nimicuri, fleacurile zilnice ajunse intolerabile. Nevestele sunt nişte ticăloase, dacă vreţi să ştiţi. Tâmpenii, de oriunde le priveşti. Scârboşenii. Totul le pute, şi pe degeaba. Au priviri care te străpung. Intonaţii care te umilesc. Zâmbete care te fac să simţi nevoia de a ucide. La început, le regulezi şi îţi închipui că le trece. Amarnică înşelăciune! Regulatul nu e un remediu, figurează pe lista de corvezi. Nu conjură, dimpotrivă – aţâţă. Doamnele sunt pline de pretenţii, au tabieturile lor, juisează numai în cutare sau cutare fel. Dacă le faci să rateze devii călău. Ţi se aplică represalii. Şi chiar când le vine mizeria aceea îngrozitoare credeţi că poţi avea câteva zile de linişte? Pe dracu! Firea li se brânzeşte cu totul. Te fac să plăteşti preţul cel mai greu. Nu mai ai dreptul la nimic. Eşti vinovat de toate. Sclav deplin. Subtampax. Rezidual. Putrescibil. Ultimul dintre rahaţi. Nu mai îndrăzneşti să scoţi o vorbă; cârcoteşti. Iată-te bolnăvicios, debil de-ţi vine şi ţie s-o crezi; vâscos de prea multe înjosiri. Te sufoci de servilism. Ceri iertare pentru tot ceea ce n-ai făcut dar ai fi putut face. Ele te înspăimântă mai grozav decât de obicei. Te temi de orice. Şi mai cu seamă – o, ce ironie! — de faptul că te părăsesc. Fiindcă asta e forţa supremă a acestor putori: să te facă să te temi de ceea ce doreşti cel mai mult pe lume! Şi mai staţi o clipă, că n-am terminat. Există copiii. Copiii lor, pe care ele îi cresc după capul lor. Din care îţi fac nişte micuţi şi drăgălaşi duşmani, îngeraşi adorabili ce te dispreţuiesc înainte de a se informa despre tine. Tu încerci, timid, să-i înveţi că ăsta e alb, şi

îndată ele îi învaţă că e negru. Imposibil să le contracarezi. Tu încerci să explici, ele impun. Ceea ce tu cauţi să realizezi prin gândire ele obţin prin simplă osmoză. Copiii au trecut prin pântecele lor, înţelegeţi? Pântecul lor binecuvântat. În vreme ce noi i-am scuipat din nenorocitele noastre de ouşoare. Noi i-am făcut juisând, ele îi aduc pe lume suferind. Aşa încât copilul este al LOR. Punct. PROPRIUL LOR copil. Noi – pleosc, îi ejaculăm horcăind de plăcere. Ca de obicei, în ceea ce ne priveşte: totul la repezeală, fără seriozitate, fără să ne gândim. Pe când ele, o, pardon: nouă luni de răbdare, făcând mereu tărăboi, săltându-şi pântecele sfânt: un scaun, vă rog! Daţi-vă la o parte, trece Dumnezeu în persoană! Javrele! Şi tot ce v-am spus până acum n-ar fi nimic în comparaţie cu reaua lor credinţă. Pentru noi, asta e adevărata dramă: reaua lor credinţă. Acea manie indelebilă de a avea mereu dreptate. Ireversibil dreptate. Dreptate împotriva a tot, a tuturor şi a logicii. Dreptatea de a avea dreptate. Pentru ele, adevărul nu e adevărul lui Dumnezeu, ci numai ceea ce zic dânsele. Ceea ce proferă. Şi nu poate fi distrus decât de o părere contrară tot a lor. Nu există nicio cheie a interpretării, încercaţi să înţelegeţi. Au însuşirea de a spune nu în loc de da, da în loc de nu, da în loc de da şi nu în loc de nu. Şi de a amesteca cele patru soluţii. Şi, în caz de nevoie, de a găsi o a cincea. O a şasea, a o mia… Ne uzează. De ce credeţi că longevitatea noastră e inferioară celei a lor, în ciuda faptului că trupul le e împopoţonat de o grămadă de sisteme nenorocite? Noi suntem simpli, suntem sănătoşi, etanşi, puternici. Numai că ele ne uzează. Sunt nişte răzătoare. Ne închipuim că le răşpăluim, dar pilitura care cade e a noastră. Ah, domnilor, domnilor, dacă toţi băieţii din lume ar vrea să-şi manufactureze, coada, am opri în sfârşit maşinăria, încetând să mai procreăm. Numai că astea ar fi în stare să tabere să ne recupereze sperma, caldă încă, din cadavrele deja răcite, ca să continue cu orice preţ supravieţuirea speciei.

Se prăbuşeşte pe masă, ajuns la capătul antifeminismului, cu fruntea peste braţul îndoit. Îl contemplăm cu tristeţe, respect şi milostenie. În clipa asta, un băieţandru de vreo zece ani pătrunde în stabilimentul maicii Trutrude.

— Tata e aici? întrebă.

Obişnuiţii localului i-l arată pe Liauradéshome, prostrat, la masa noastră. Băiatul se apropie în goană şi începe să-l scuture pe Julien:

— Tată, tată! strigă. Vino repede, mama a murit.

CAPITOLU OPT

O noapte de să nu dai o ceaţă afară din casă

Scena e derutantă, închipuie-ţi sufrageria familiei Julien Liauradéshome, made in Galerie Barbeck din Quimper. Méléas şi

Palisandru. Pe pereţi, cromolitografii de toată frumuseţea, reprezentând marine. Pe bufet, un volier într-o sticlă, genul brick goeletă cu două catarge, bineînţeles. Spătarul scaunelor e tapiţat. De pe masă, faţa de masă a fost strânsă. O fetiţă de vreo cinci anişori ronţăie nişte biscuiţi pe care în prealabil i-a uns cu unt, slujindu-se de degetul mare. Pe parchetul bine lustruit, dama lui nenea Julien. Într-o postură care te duce cu gândul la contururile desenate cu creta, pe care noi, caraliii, le desenăm pentru a delimita contururile unui cadavru şi care au atât efect pe coperta romanelor poliţiste. E întinsă pe o parte, cu picioarele oprite într-o mişcare de velocipedist în acţiune. Unul dintre braţe e în prelungirea corpului, în vreme ce celălalt a rămas întins înaintea feţei, într-un gest de apărare. La ochiul drept, poartă o vânătaie. Şi are un cuţit înfipt în coaste; pun pariu nimicul de alaltăieri contra a ceea ce ţi-am promis de Crăciun, că lama, condusă de o mână de maestru, s-a proptit la fix în inima persoanei.

Soţul văduvificat scoate un urlet de Colţ Alb care şi-a recunoscut stăpânul. Se năpusteşte la defunctă, zbierând:

— Madeleine! Dragostea mea, pisicuţa mea albastră, broscuţa mea, îngerul meu, laleaua mea, floarea zilelor mele, dulcele meu vis, perla mea!

Încât trebuie să mă aplec spre el pentru a-l domoli pe tăntălăul ăsta şi a-l împiedica să atingă trupul şi mai ales cuţitul. Dar îmi scapă, şi atunci propicele Bérurier îl calmează cu o lovitură de cot în plex, văleleu! Aşa că omul se bălăbăne şi se prăvale în unicul fotoliu din încăpere, din piele-artificială-lavabilă-deoarece-cu-copiii-ăştia-nu-ne-putem-permite-un-altul-pentru-care-să-ne-fie-frică-mereu. Abia mai respiră Julien. Dar intensitatea durerii îl reanimă. Şi iată-l că se revarsă în discursuri. O femeie unică, o companie atentă şi vigilentă, mereu pe baricadă, răspunzând la telefon, desfăcând corespondenţa, girând banii familiei, bătând ea însăşi copiii, bucătăreasă de excepţie, ştiind să confecţioneze ciorbă de peşte, clătite, îndrăgostită frenetică, deşi fără să pună gura, dar cu o contră neobosită, credincioasă perfectă, adjunct de primar, de o curăţenie maniacă, spălându-şi chiloţii în fiecare seară înainte de rugăciune, completând formularele de impozit-şi-acuma-ce-o-să-se-facă-el-singur? Şi uite-o moartă, draga de ea. Încremenită pe veci, absentă definitiv, sustrasă vieţii de familie, lui şi copiilor, doi heruvimi care-o adorau pe mămica lor. Doamne, cum de-ai îngăduit una ca asta? De ce tocmai mie? Ce ţi-am făcut ca s-o merit? Nu sunt oare un bun găuritor de castaniete? Cel mai bun de pe insulă la ultimul concurs? Medalie de aur la Granada, diplomă de onoare la Malaga? Marele premiu special al juriului la Madrid? Păi atunci. Doamne Iisuse Hristoase, ce dracu, ai minţile aiurea? Nu şi-a sărbătorit Julien cu regularitate Paştele? L-a văzut cineva mâncând

carne în Vinerea Mare? Hei, Doamne, ce maica mă-sii, cu Tine vorbesc! A comis găuritorul păcate de moarte? În afară de sora mai mică a Medeleinei, care venise în vacanţă şi căreia i-a tras-o cu blândeţe o dată, prieteneşte, într-o zi de târg, ce i se poate reproşa? Ai? Şi acuma uite-o pe scumpa lui soţie idolatrizată, iubită la nebunie, respectată de toţi, cum zace pe podele, înjunghiată, moartă pentru totdeauna. A, nu, ajutor, e o greşeală, un complot, o capcană, o infamie! Să fi trăit el doar pentru infamia asta? O, micuţii mei, îngeraşii mei, darurile mele din partea ei, veniţi la mine în braţe. Eu rămân cu voi. De aci înainte eu o să fiu mămica voastră.

Micuţii se fac că plouă. Puştoaica înfulecă mai departe biscuiţii ei cu unt. Puştiul se joacă cu nişte *dinky toys,* la doi paşi de cadavru. Nu e cazul să le grandilocvezi nenorocirea tocmai acuma. Păi ia gândeşte-te: toată ziua au tras din greu la şcoală, plus lecţia de pian la domnişoara Argoat, cea care cântă la armonium la biserică. Nu trebuie să insişti, se odihnesc şi ei. Bine, mămica a dat în primire, am înţeles, dar nu e musai să-i tot tragi de gâlci cu asta, nu?

În calitatea mea de şef, mandea împart rolurile:

— Maumau, du-l pe mototolul ăsta de aici şi ai grijă să nu mai bată câmpii. Tu, Béru, recuperează arma pentru a fi examinată şi caută eventuale indicii, dumneata, Le Guennec, porneşte în căutarea lucrătorului lui Liauradéshome şi adu-l încoace, dacă se poate viu.

Eu mă duc să recuperez maşinuţa cu care se joacă puştiul. E al naibii de ponosită biata Hillman.

— N-ai vrea să-ţi cumpăr alta, băiete?

— O, ba da, domnule.

— Atunci vino încoace, să discutăm ca între bărbaţi.

Vine. În bucătărie miroase frumos, fiindcă în cuptor se face ceva la grătar. Nu ştiu ce anume, dar s-a rumenit deja. Sting focul, pentru ca bunătatea aceea să nu se ardă.

***

Iată aşadar depoziţia drăgălaşului de micuţ.

El şi sora lui s-au întors de la şcoală, şi mama le-a dat o gustare. Tocmai când terminau de mâncat, tata şi mama s-au luat la ceartă în atelier. Un scandal serios, mama l-a şi pălmuit pe tata de mai multe ori, conform obiceiului. Nu, lucrătorul nu era acolo, fiindcă acum e seara când pleacă mai devreme ca să facă repetiţii în sala de serbări, unde se va juca Golgotha, pentru Sfânta Maria de la Frecăţei. Şi Contin nu poate lipsi de la repetiţii, având în vedere că el îl joacă pe Iisus şi că rolul e al naibii de bogat, fiindcă apare în toate tablourile. De ce se păruiau bătrânii? Din cauza unui nenorocit de sticlete care venise să stea de vorbă despre fratele tatei, care frate a apucat-o pe căi greşite. Cei doi micuţi au plecat să-şi facă lecţia de pian, fiindcă mama

ţine ca amândoi să ştie pianul pentru mai târziu, la vreo serată, chestii de-astea. Dar acum, dacă mama tot a murit, poate că tata va fi de acord ca ei să se oprească aici, deoarece pianul… nu? În afară de cazul când te faci pianist, nu reuşeşti să-ţi duci viaţa de pe urma lui. Când au venit înapoi de la lecţie, au găsit-o pe mama întinsă pe parchet, cum e şi acum. Şi întrucât el, puştiul, e un bărbat în toată firea, a înţeles că trebuie să-l anunţe pe tata. De ce a venit la bistrou? Pentru că un vecin, negustorul de accesorii pentru vapoare, i-a spus că l-a văzut pe bătrân intrând acolo. Ei bine, asta e tot, şi chiar o să-mi cumpăraţi nişte *dinky toys,* domnule?

***

Béru a găsit o sticlă de nu se ştie ce, foarte drăguţă, şi ea cu o corabie înăuntru. Nu mai e un brick, ci un galion spaniol, dacă înţelegi ce vreau să spun. E făcut din lemnul unui pom fructifer şi macerează într-un trăscău care pute a vărsătură de beţiv. Foarte bine, bravo! Infamul a pus arma crimei într-o pungă de plastic scoasă de nu se ştie unde. Şi fiindcă e un om civilizat, a întins o pătură peste trupul celei pe care ziariştii o vor numi fără încetare „nefericita”. Şi-mi spune, între două duşti din samagonul lui de rahat:

— Asasinul poartă un mare ghiul pătrat pe inelarul mâinii drepte. Care a făcut o rană triunghiulară pe arcada muierii. Şi n-a lovit-o într-o doară, fiindcă a tăiat-o până la os. Fără îndoială că păpuşica se pusese pe chirăit. Aşa că i-a ras un croşeu pe săturate. Sângele trebuie să fi ţâşnit; ştii ce fertilă e o arcadă? Îmi aduce aminte de nepotul meu care vrea să se facă boxer; ăsta era punctul lui slab. Cum încasa o castană în locul cu pricina, cum îşi lăsa obloanele peste felinare. Adversarii lui îi ştiau toţi meteahna, şi de la bun început îi propteau un zbang peste vitrine; aşa că după aia bietul tip îşi termina meciul cu un baston alb.

Îl întrerup:

— Şi alte indicii, mister şerlac?

— Mda. Asasinul a intrat pe uşa de la bucătărie, care dă spre grădiniţă. Ploaia începuse deja, şi se văd pe gresie urmele unor cizme de cauciuc. Tot din bucătărie a umflat cuţitul fatal (Grasul se exprimă uneori ca *Ici Paris),* fiindcă tocmai ăsta lipseşte din panoplia de pe zid.

— Cu alte cuvinte, remarc gânditor, tot ce spui tu aici îl dezvinovăţeşte pe soţ.

— Şi pen’ce, mă rog!

— Ei bine, Julien Liauradéshome nu posedă niciun ghiul, nu are pe boarfe nicio picătură de sânge şi nu poartă cizme. În plus dacă şi-ar fi înţepat jumătatea, ar fi avut picioarele uscate, fiindcă ar fi ieşit din casă după crimă, în loc să intre înainte de-a o comite.

Grasofagul aprobă din cap, îşi aplică degetul mare pe nara

stângă, suflă ca într-o trompetă şi, meticulos din fire, şterge cu pingeaua rezultatul operaţiunii.

— În orice caz, nu ţi-l închipui pe mocofanul ăsta lichidându-şi matracuca! Tremura în faţa ei ca o frunză uscată în faţa iernii. Şi pe urmă l-ai auzit ce boscorodea la adresa ei, la cârciumă? Presupune că o trimisese pe lumea ailaltă; îl vezi venind să pălăvrăgească în public că-şi urăşte brancarda şi că-i doreşte sfârşitul?

— Ar fi o abilitate supremă, zic.

Întoarcerea lui Le Guennec, în compania lui Iisus Hristos, îmi ia maul. Tocmai mă gândeam la declaraţiile victimei, de niţel mai devreme, când striga sus şi tare că-şi va întâmpina cumnatul cu un *cuţit de bucătărie*. Să presupunem că, în ciuda tuturor evidenţelor, Tango a debarcat pe insulă. Că a venit la frăţiorul lui. Madeleine e singură. Şi înşfacă, efectiv, unul dintre cuţitoaie pentru a-l alunga. Tanguy o pocneşte, ca s-o facă să lase arma, apoi, furios, o înjunghie ca pe o purcică. Povestea se ţine. Dar o las pentru mai târziu, ca să-l primesc pe Domnul Nostru.

E niţeluş cam debil blândul Iisus. Slăbănog precum spinii cununii lui de plastic, cu pometii ca nişte rotule, cu paranteze adânci de o parte şi de alta a gurii subţiri, pe care o surplombează o mustaţă falsă, şi cu o zgardă de barbă rară, deci autentică, clănţăne din dinţi în cămăşuţa de dimie. Umblătoarele jegoase şi le-a vârât în nişte sandale. Să recunoaştem că apa de mare nu e deloc bună pentru spălat. Iar cea dulce costă bani.

Se uită cruciş la mormanul trântit în sufragerie. Pătura aceea cu pătrăţele maro e tulburătoare, infinit de dubioasă.

— L-ai pus la curent? îl întreb pe Le Guennec.

— Nu, domnule comisar.

Nazariteanul înghite, penibil, în sec. Mărul lui Adam îi e atât de proeminent, încât ai crede că a dat pe gât un triunghi isoscel.

— Arată-i!

Docil (devine din ce în ce mai respectuos), ofiţerul de poliţie trage cuvertura. Hristos îşi duce mâna la sfânta lui inimă şi rosteşte aceste două cuvinte, absolut potrivite în postura lui:

— Doamne, Dumnezeule!

Apoi cade în genunchi, şi aşezat pe călcâiele pline de baligă, geme:

— O, Madeleine! O, Mado a mea, Mada mea! O, zână! Cioculeţul meu!

Hohoteşte, teşte, eşte. Şi noi îl privim, vim, im.

— I-o dai sub coadă, băiete? îl întreb pe Iisus Hristos.

— Mă lustruia în toate dimineţile, în vreme ce patronul se ducea la poştă să expedieze castanietele făcute în ajun! se destăinuie auxiliarul.

Şi, în culmea durerii, spune totul, nu poate ţine nimic, nici ascunde. Necazul lui simte nevoia să-şi expună motivaţiile. Să-şi dezgroape rădăcinile. Ah, o iubea pe Mado. De ani de zile lucra aici, pe un salariu cu douăzeci la sută mai mic decât s-ar fi cuvenit, doar pentru ochii ei frumoşi, pentru frumoasa ei gură lacomă, pe care el i-o umplea zilnic.

— Ce i s-a întâmplat? lăcrimează. A fost atacată?

— Cu mână armată, îi răspund. I-a fost înfipt în inimă un afurisit de cuţit de bucătărie.

Îi prind cele două mâini fierbinţi. Hristos nu are niciun ghiul, n-a purtat aşa ceva niciodată.

— Le Guennec, întoarce-te la sala de serbări şi examinează hainele civile ale Mântuitorului Nostru, ca să te asiguri că nu au nicio pată suspectă.

— Poate că nu merită osteneala, domnule comisar, fiindcă repetă de mai bine de două ceasuri şi n-a lipsit de pe scenă nicio clipă.

— Perfect. Bătrâne Iisus, mă adresez martirului, va trebui să-mi povesteşti ceva mai multe despre viaţa familiei Liauradéshome. Ei bine, doamna avea nişte delicatese pentru tine; şi pe urmă?

***

Liauradéshome e beat mort, ba chiar mai mult decât atât, având in vedere că şi-a înecat năpasta împreună cu Maumau Bidick şi că, pe deasupra, tot satul i-a oferit câte un întăritor. Iar oamenii se baricadează ermetic în case, fiindcă pe insulă e un asasin; mai cu seamă cucoanele singure. Un nenorocit de ucigaş, care nici măcar nu-şi violează victimele înainte de a le veni de hac; la dracu, lumea s-a stricat de tot în zilele noastre.

Legătura telefonică între Nichemar'h şi continent e întreruptă. Televiziunea nu mai funcţionează, din cauză de meteo catastrofal; pe programul unu ai o cursă de zebre, pe doi Calea Lactee iar pe trei negru integral. Nu ne mai rămâne decât radioul. Şi la actualităţi se vorbeşte mult de farul de la Pointe du Chaz. Specialiştii ăştia bretoni, care au ajuns să facă vărsare de sânge, mersi frumos! Mişcarea îşi susţine sus şi tare nevinovăţia, dar cine se uită în gura ei? Sărmanul paznic de far, tată de familie, medaliat pentru acţiuni de salvare şi celelalte, ba încă şi breton el însuşi, ce dezgustător! De-ar fi fost alsacian sau monegasc, treacă-meargă, dar aşa, un fiu al ţinutului, crescut cu turte coapte în spuză, mai înţelegi ceva matale?

Decorticăm homarii maicii Trutrude. Jos pălăria, sunt grozav de proaspeţi şi la fel de proaspăt pregătiţi. Deliciu curat. Deocamdată îi iertăm oceanului că hulează atâta. Cu atât mai rău că se înfurie aşa de hidos, de vreme ce le oferă oamenilor daruri atât de somptuoase.

Radioul continuă să pălăvrăgească precum că o furtună de nu

ştiu câţi milibari suflă în largul ţărmului Cotentin şi că riscă să fie nasol pentru vapoarele care circulă prin zonă. Şi, cu farul paradit, poate apărea vreun necaz cum nici cu gândul nu gândeşti. Degeaba s-au trimis, de la Brest, avertismente pe calea undelor, e fatal să se întâmple nenorociri. Marina Naţională a instalat un far de bogdaproste, dar în realitate acesta nu e decât o amărâtă de improvizaţie. Înalt cât trei oameni şi dispunând de un simplu psalmist de carenţă şi cu dinamo perpendicular, unde poţi ajunge cu aşa ceva?

Tocmai când decorticăm lăboaiele din faţă ale langustelor homarinate, un personaj pipernicit şi uscăţiv, cu o zgardă de bărbuţă roşcovană şi o privire de-ţi vâră spaimă-n oase, se apropie de masa noastră.

— Poftă bună, domnilor! face.

— Bonjur, domnule Ruy Blas, îi răspund fără să-mi pierd cumpătul, cunoscând pe dinafară scena a doua din actul trei.

Noul venit n-o apreciază deloc.

— Sunteţi poliţişti?

— Sadea.

— Eu sunt primarul din Nichemar'h.

— Onorat să vă fac cunoştinţa.

— După câte văd, dramaticele evenimente care ne îndoliază regiunea nu vă afectează moralul.

— Moralul da, stomacul nu, ripostează Béru.

— E un ucigaş pe această insulă, domnilor! tună primarul. Şi fiindcă, după crimă, furtuna face imposibilă orice plecare de pe Nichemar'h, el se află încă aici. Or, în loc să-l hăituiţi, constat că le clămpăniţi ca la un banchet. Atitudinea dumneavoastră e incalificabilă şi va fi semnalată acolo, sus.

Bérurier scoate un strigăt puternic, pe care cleştele găunos în curs de a fi supt îl transformă în urlet de sirenă.

— Dumnezeule, tu eşti Séraphin Le Graz!

Domnul primar adoptă o atitudine de câine de vânătoare. Bérurier urmează, autodesemnându-se:

— Bérurier!

Şi întinde către individul magistral al comunei o frumoasă şi cuprinzătoare mână mânjită cu unt topit. Celălalt se îmbună brusc.

— Béru!

Apoi cei doi bărbaţi se reped unul la altul şi, fără o vorbă, se bat pe spate. Regiment. La dracu. Corvezi. Beţii. Adjutant. La dracu. Manevre. La dracu. Beţii. Căpitan. Corvezi. Beţii. La dracu. Permisii. Beţii. Adjutant. La dracu. Ţi-aduci aminte! El îşi aduce aminte. Şi celălalt îşi aminteşte. Repede, o farfurie pentru primar. A ratat langusta cu cleşti, nu va rata puiul cu smântână. Sticloanţă. La dracu, vremurile bune de altădată. Fetele. Canuet care s-a pricopsit cu un

sifilis, fraierul. Ce s-a mai întâmplat cu el?

Conversaţia, deşi e vorba de amintiri din armată, nu e generală. Doi tipi care se întâlnesc după vreo douăzeci de ani au totul să-şi spună. Ceilalţi nu pot decât să-şi compună o mutră bucuroasă. Să exclame: „A, bine! Fără glumă? Se vede-aici!", stăpânindu-şi căscatul şi gândindu-se la altceva, la altcineva.

Primarul toarnă în el a se unifica, a se alinia la noi, ceilalţi. Trebuie să aştept până termină de pălăvrăgit pentru a prelua iniţiativa conversaţiei.

— Scumpe domnule primar, dacă binevoiţi a-mi permite să vă aduc aminte, avem de descoperit un ucigaş.

Buf, duşul rece! se posomorăşte. Dezertează de la regimentul lui paradisiac, pentru a se reangaja în funcţia municipală.

— Pentru prima dată are loc o crimă pe această insulă, comisare (Béru ne-a prezentat unul altuia).

— După opinia dumneavoastră, poate fi vorba de un locuitor din Nichemar'h?

Îşi ridică braţele spre cerul necruţător.

— Să nici nu te gândeşti. Nu există nimic mai paşnic decât populaţia noastră. Suntem aici o sută douăzeci şi doi de prieteni, o sută douăzeci şi două de rude, ca să zic aşa.

— Şi Cain l-a ucis pe Abel, obiectez eu. Şi deoarece n-a mai rămas decât ucigaşul care să-şi asume continuitatea, noi toţi suntem copiii ticălosului, bunul meu domn primar. — I-l arăt pe Julien-cel Văduv, adormit pe o banchetă. — Căsătoria lor nu mergea grozav, după câte mi-a spus lucrătorul. Madeleine vorbea întruna că-l părăseşte.

Séraphin Le Graz îşi scutură barba confecţionată din păr pubian.

— Îi spunea asta lui Corentin ca să-i facă plăcere, fiindcă el o coţăia, dar nu era fata care să părăsească un bărbat dispunând de o situaţie bună. Femeie isteaţă Madeleine. Cu târtiţa fierbinte, de acord, dar ce creier! Era adjuncta mea la primărie, ştiu eu ce zic.

Roşeşte o ţâră, îşi pleacă ochii pentru a-şi confecţiona o privire convenabilă şi adaugă:

— Nu-ţi pierde timpul; asasinul a venit din afară.

— Să admitem.

— E gata admis, mi-o taie interlocutorul meu, pe un ton care îmi pune curent electric în articulaţiile falangiene.

— Béru! fac un apel. Spune-i prietenului tău să înceteze a-mi mai vorbi pe tonul ăsta, că de unde nu, îi voi ancheta pe toţi cotoii care s-au înfipt în maica Liauradéshome. Şi din chestia asta o să iasă o bârfă de mai mare dragul pe insula lor de rahat.

Primarul o bagă pe mânecă:

— Dar nu v-am spus nimic rău, domnule comisar!

— Asta nu-i de ajuns; spune-mi mai curând ceva bun. De pildă unde se poate ascunde aici un criminal venit de pe continent şi aflându-se deocamdată în imposibilitatea de a se întoarce acolo.

Nu se gândeşte prea mult primarul.

— Nu văd să fie decât Reşedinţa Merlimpe-Himpain.

— Şi în ce constă ea?

— Vreo zece bungalow-uri, la cinci sute de metri de sat. Vara sunt închiriate celor veniţi în vacanţă.

— O promenadă digestivă, după această masă suculentă, ne va face numai bine, sugerez eu atunci.

La care maica Trutrude aduce nişte cafele aromate, plus marea sticloanţă de „specialitate”. Se aşază printre noi zâna bună a bideului transformată în zâna bună a cuptorului. E ora la care machiajul îi crapă precum instituţiile celei de-a Cincea Republici. Se fisurează cam peste tot, în principal în privinţa trecutului. Iarăşi ne serveşte o covată de amintiri. Furtuna atotstăpânitoare îi evocă o alta, din Insulele Déprofondisses, în Oceanul Indian. Pe vremea când dânsa culegea ştiuleţi la Djibuti, pe pământ francez. Un bătrân iahtman britiş o furase pentru o croazieră, într-atâta apreciase ştiinţa Trutrudei. Fiindcă damicela reuşise să-i ridice rosbifului drapelul din bernă. Un nene care nu mai percutase de la moartea lui George V. Se estima îndoliat pentru totdeauna în izmene lordul Ahtiat. Încercase totul pentru reanimarea gogului. Dar – zero. Furtunaşul lui cantona cu încăpăţânare printre nevertebrate. Cantarida îl făcea doar să strănute. Însă iată că într-o seară, luând un pahar la prăvălia lui Firmin-cap-de-lume, a avut loc întâlnirea dintre cei doi. Deşertau împreună şampanie. Ea avea coapsa lipită de aceea a englezului. Maşinal, doar ca să fie cu cugetul împăcat, doamna procedase la o micuţă lunecare de carabă în seiful oaspetelui. Şi nu zici că în punguţă începe să se mişte cineva? Nu, nu, nu, nu era deloc mort bibanul!

Dacă i-aţi fi văzut moaca boşorogului! Nu-i venea să creadă. Se pipăia şi mormăia într-una: „But! But! But is not possible.” Ei bine, ba era. Şi încă cum! Un paraipan feroce! Baston de bătăuş de la C.R.S. A, nu era un membru onorific, ci un războinic omniprezent. Adevărată cravaşa de sergent-major. Iahtmanul a încălecat-o la iuţeală. Şi mi ţi i-a tras un curăţat de hornuri, ca primăvara, măi amice… Oh, mortăciune! A doua zi, a dat o avere ca s-o îmbarce cu el, pornind peste marile valuri albastre unde vin să se oglindească stelele. Firmin bombănea, în ciuda sumei, pentru că Trutrude era favorita lui, şi de altfel până la urmă a ajuns metresa lui oficială, cu condicuţă cenuşie şi tot tacâmul. Dar pe angliş nimic nu-l putea opri. Sau dânsa venea cu el, sau ar fi urmat o declaraţie de război a Angliei la adresa Franţei; şi ducă-se la dracu Antanta Cordială! Aşa că Trutrude a plecat. The

Flying Irish se chema iahtul. Doisprezece oameni în echipaj, mă scuzaţi vă rog! În camera lordului Ahtiatul, s-ar fi putut juca tenis, parol! Ei bine, iată însă că, odată ajunşi pe mare, finito frumoasa încoţopeneală din ajun. Domnul se prăbuşise îndărăt, la condiţia de cârpă de vase. Minunile nu ţin decât trei zile. Degeaba se duelase lordul Ahtiat, tot inconsecvent la cocoşel rămânea. Trutrude şi-a năpustit asupra lui întreaga-i ştiinţă, morfoleala de zile mari, cu înfăşurări în prosoape fierbinţi, toroipanul-fluierice, muşcăturile ambivalenţe. Trecutul (ca şi prezentul) era mort. Au insistat zile în şir, străbătând Oceanul Indian în direcţia Mogadiscio: nothing! Calm plat în prohabul Luminăţiei Sale. Ceea ce cu vremea de afară nu se întâmpla. Văleleu! Când au ajuns în dreptul Insulei Déprofondisse, marele ciclon a scăpat hăţurile. Mai rău decât ceea ce a trebuit să suporte atunci maica noastră nu e decât sfârşitul lumii. Nu vede ce altceva ar putea face concurenţă iadului de acolo. Marea şi cerul care se deschid împreună pentru a vărsa afară genuni pline de trăsnete şi năvăliri ale elementelor. Iahtul, cu toate amarele rupte, şchiopăta mai abitir decât *Poseidon.* Mateloţii se cramponaseră de tot ce se putea. Trutrude, în genunchi – îţi dai seama, bretonă – se grăbea să-şi încredinţeze sufletul Celui de Sus. Iar tembelul de boşorog de lord, care pretindea să fie supt în toiul furtunii, zbiera ca un apucat că îi revenea la viaţă, că i se înfiora; hip-pii pura! Atunci ea, în pragul înecului, pe jumătate dusă pe ceea lume, moartă deja de frica propriei morţi, s-a apucat să-l invectiveze pe lordul Ahtiat, cel de-al doisprezece miilea cu acest nume, să-l facă fleşcăilă, poponar, găinaţ englezesc şi să-i adreseze o mulţime de alte descalificative care îţi vin în gură în clipele critice, atunci când existenţa ţi se pare lipsită de urmări şi deci prezentul lipsit de consecinţe – ceea ce autorizează toate sinceritățile îndrăzneţe, pricepi?

Furtuna s-a potolit, sexul lordului la fel. Acesta din urmă şi-a debarcat, dispreţuitor, pasagera într-un port nenorocit, al cărui nume ea nici nu şi-l mai aminteşte. Fără resurse; în chip de represalii – aşa că buna Trutrude s-a întors la Djibuti cu vapor-stopul, mulgând echipajele cu piele brună pentru a-şi asigura hrana, dacă pot îndrăzni să spun aşa, şi pot.

Tace, cu ochii pe jumătate închişi, ascultând cum şuieră furtuna care zgâlţâie umerii mari şi negri ai casei. Simţindu-se în siguranţă pe uscat, pe pământul ei de baştină, inexpugnabil ancorat – bătrâna târfă. Scumpa scumpete cu găuricile fanate, cu pântecul prăbuşit dar cu sufletul mereu nou şi arzoi.

— Nu-i grozav rachiul meu?

— Ba da, ba da, maică; nectar.

Ne toarnă cu generozitate. Dar eu îmi chem trupa la datorie. Trebuie să descoperim un ucigaş.

***

Şi plecăm, nebuni de curaj, prin tornadele indicibile. Vântul suflă cu nu ştiu câţi kilometri pe oră, fiindcă e prea întuneric ca să mă pot uita la contor. Înaintăm, frânţi în două, încovoiaţi, uzi până la oase, cu răsuflarea tăiată de vijelia feroce. Uneori aceasta e atât de violentă, încât ne îndreaptă de spate şi ne face să ne clătinăm. Apoi iarăşi plecăm, fără o vorbă, asemeni unor luptători de gherilă.

Reşedinţa Merlimpe-Himpain iese brusc la iveală, după cotitura unui drum alburiu. E cuibărită într-o viroagă ce se deschide spre o plajă cu grohotiş. Oceanul se sparge aici în enorme valuri spumegate: caii mărilor, despre care vorbeşte Leo Ferré. Şi o voce răsună, aceea a lui Maumau Bidick, marinarul. Popeye-ul expediţiei noastre.

— Se vede lumină într-unul dintre bungalowuri.

Arătătorul lui îndreptat spre tenebre ne desemnează un punct pentru domnia-sa precis, dar care pe noi ne face să clipim zadarnic din ochi. El însă vede. Are ochiul de şoim al navigatorului căruia puţin îi pasă de ceţuri şi pentru care orizontul se trage neîncetat înapoi.

— Eşti sigur, Maumau?

— Sigur; dumneavoastră chiar nu vedeţi?

În cele din urmă, primarul spune că da; fiindcă tot nu riscă nimic cu asta.

— Penultima construcţie în direcţia falezei, precizează Bidick.

Pornim într-acolo. Abia după ce numărăm vreo douăzeci de metri descoperim cu adevărat lumina anunţată. E slabă şi iese printre crăpăturile unei perechi de obloane. Cu un semn, îmi opresc trupa. Apoi singur, eroic, superb în bătaia ciclonului, mă apropii de micuţa clădire. Elementele fac un asemenea tărăboi, încât nu sunt nevoit să procedez cu precauţii exagerate. Ce înseamnă zgomotul uşor al paşilor mei pe gazon, în comparaţie cu vociferările celeste?

Ajuns la destinaţie, îmi lipesc cornetul acustic de lemnul oblonului. Mi se pare că aud zgomot de glasuri. Mă apropii binişor de uşa căreia îi apăs clanţa încetinel. Aceasta se supune. Atunci, cu o mişcare a braţului, îmi chem paraşutiştii. Care vin, ascultători.

— Maumau şi primarul rămân afară! poruncesc. Noi, ceilalţi, dăm asaltul.

— Şi ca ce să rămânem afară? bombăne primarul. La urma urmei, eu sunt şeful poliţiei de pe această insulă.

— Iar eu am fost puşcaş marin, întăreşte Maumau; şi în ceea ce priveşte trasul la moacă, nu mi-o iau alţii înainte…

La ce bun să descurajez avântul maselor? Go!

CAPITOLUL NOUĂ

Din surprize în surprize

Ce poate exista mai brutal decât o uşă brutal deschisă? Zic „brutal deschisă”, când de fapt ea e otânjită de două ori în aceeaşi secundă: prima troscăială venind de la şutul pe care i-l administrezi iar a doua de la izbirea amarnică de peretele interior. Bang, bang. Marele bang, ce mai. Ca la avioanele reacţionare. În general, chestia asta îşi produce micul ei efect: vezi filmele cu gangsteri. Acolo băieţii răi freacă foiţele şi flinchenesc prin carcalete de bourbon. Şi o dată, pum! Federalii sau hahalerele din banda rivală dau buzna şi încep să cânte la mandolină prin odaie. N-au apucat jucătorii să-şi arate unii altora fulul, că se şi pomenesc pe lumea ailaltă, ciuruiţi ca o porţie de macaroane şi cu potul lăsat în mijlocul mesei.

De data asta, nimic asemănător. Vreau să spun chiar – nimic!

Ne îngrămădim în casa visurilor: odaie de provincie, tencuită de mântuială, mobilă aşijderi, cromolitografii.

Credeam că o să dau peste o hoardă de duri fioroşi, şi nu-l găsesc decât pe moş Pinaud în faţa unui aparat de radio şi a unei butelii de calvados. Horcăie cu mâinile deschise3. Ţine un braţ întins în faţă. Un altul îi spânzură în gol. Fruntea îi e rezemată de „ahhronoharrrrpfuiiii” – textual, adică eu nu adaug, ci exprim. Mă ştii doar, adevărul e onoarea mea. Onoarea lui San. A lui San-A. A, suntem grozavi, toţi cei trei poliţaii, cu pistoalele aţintite spre moş César. Şi bătrâna căzătură e vrednică de milă. Bine a făcut venind în Bretagne, ţara epavelor.

— Ei bine, Puţică! răcnesc asemeni soldaţilor feroci veniţi până în braţele noastre ca să ne sugrume fiii şi soţiile; cât de laşi pot fi!

Tăgârţă rămâne de bronz. Dacă bronzul o fi în stare să scoată asemenea sunete. Bérurier îmi arată sticla de calvados, pe două treimi goală, adică pe o treime plină, depinde din ce loc o priveşti.

— Nu-i de mirare că nu se trezeşte, dacă o fi luat o asemenea doză de subprolific. De altfel, continuă Grăsuliul, am remarcat că, de la ultima lui bronşită, Pinuche nu se mai ţine bine de sticlă. I-or fi vârât la spital niscai antibiotice care i-au masturbat rezistenţa la alcool. Două nenorocite de sticloanţe de muscadet, şi s-a dus pe copcă strămoşul.

Mă abţin să-i răspund, prea emoţionat de ceea ce tocmai am descoperit. O socoteală vânătă acoperă ceafa Deşeului. Seamănă cu o echimoză, şi din ea răsar picături fine de sânge, care se coagulează mai înainte de a apuca să curgă.

— A fost pocnit, zic. A încasat o lovitură de vătrai în cervicale. Nu sforăie – horcăie. Numai de n-ar avea vreo vertebră ruptă.

Inima îi bate moale, se loveşte de coastele scumpului nostru prieten bătrân, se opreşte din când în când, îşi reia ticăitul mărunt, încetineşte din nou.

— Există vreun medic pe insulă? îl întreb pe primar.

— Da şi nu, răspunde el.

Impecabil idiot. Ca şi cum ar mai fi timp de subtilităţi verbale!

— În sfârşit, e da sau e rahat?

— Nu avem un medic în exerciţiu, ci un fost doctor de vas, în retragere, care îngrijeşte populaţia atunci când nu e prea băut.

— Du-te să-l cauţi şi spune-i să-şi mişte fundul. Dacă e beat, dă-i să bea apă de javel, dar adu-l, e urgent!

Primarul dispare în vârtejurile tropotitoare. Béru, îngenuncheat lângă Pinuche, îi ţine mâna şi plânge vorbindu-i.

— Căutaţi o saltea şi aduceţi-o aici, le ordon lui Le Guennec şi Maumau.

Îi ridic o pleoapă Căzăturii. Ochiul îi e dat peste cap; descopăr un alb îngălbenit de rebeliuni hepatice.

— Pinaud, mă auzi? îi şoptesc la ureche.

Nimic.

Intensificare a hohotelor viorii Bérureene.

— Pinuchul meu! Pretine! Mortăciunea noastră! Flecarul nostru scump! Zdreanţa noastră veche! Batjocura noastră. Tâmpitul nostru bătrân. Ai de gând să crapi în faţa mea, ia zi, gunoiule? Îţi interzic, scârboşenie! A, nu-mi face asta, râmă ce eşti, că de nu, n-o să mai vorbesc niciodată cu tine; chiar că niciodată! Ia uitaţi-mi-l pe afurisitul ăsta de moşneag de tot rahatul, că se duce! Ăsta chiar o s-o facă, putregaiul dracului! E în stare, ascultaţi-mă pe mine. Dă-ncoa ticăitorul, juvaierule; uf, încă palpită. Ţin’te ca lumea pe şine, Puţulică. Nu te lăsa pe-o parte, şurlubaticule bătrân. O să mai bem destule butâlci împreună… Îţi interzic să te cari, eu şi San-A. Nu, San-A, că-i interzici oficial? Auzi, Puţoi? Îţi interzice, comisarul lui peşte! Încearcă niţel şi-ai să vezi ce se întâmplă, nuga mucegăită. Prieten-neprieten, o s-o iei pe coajă, mârţoagă! Abţine-te, ce dracu! Ce-ai zis? N-ai zis nimic? N-a zis nimic? Era un pârţ? Doar un pârţ? Păi atunci înseamnă că egzistă! N-am auzit niciodată un mort să pârţâie. Da, credeţi că se poate aşa ceva? Aerul din plămâni să iasă pe gaura… Ia ascultă, Pinuche, nu mai face mutrele astea! Bine, agonizezi – ei, şi? Doar nu crezi c-o să cădem pe spate. Fii serios, César. Nu pica în bot. Manţine-te, omule! Arată-ne ce ai în nădragi! E plin de domnişoare dornice de intrat prin fân. Nu scuipa pe ele, tembelule. Niciodată n-am văzut un nene mai vicios ca tine. Cu toată moaca ta zevzeacă şi privirea bleagă, sfredeleai numa dămiţe a-ntâia. A, nu de prima mână, nu prospături angelice, ci bune şi trainice matracuce, cu bucile cât porţile de şură. Îţi trebuia zece minute să-ţi descâlceşti cocenelul din poalele maioului, din izmene şi cutele cămăşii, dar când îţi estrapolai custura, amice, merita să-i vezi dansul săbiilor! N-ai avut parte de o canulă impresionantă prin ea însăşi, ca mine de-o pildă, una de-aia care le face pe dameze să fluiere de admiraţie ori care le zăpăceşte cu

amploarea ei; ţinând cont şi că umbli la coţofene pe care legitimii lor le lucrează cu doar bila de la pix. Dar tu intri în categoria băieţilor pen' care problema n-are importanţă. De-ăia care compensează printr-o tehnică viguroasă greutatea „pană" a pământufului. Specialitatea ta e dindărăptarea, şi pentru un şmecher ca tine jos pălăria! Şi ştiu eu de ce te predilecţionezi la împinsul tărăboanţei printre aripile dinapoi: asta îţi permite să-ţi faci numărul păstrându-ţi chiştocul de ţigară în gură şi pălăria pe dovleac. Ai tabieturi. Mi-aduc aminte de hoaşca de vădană italiancă pe care o lucrai agale, după ce-o suflecaseşi ca pe o umbrelă. O filetai pe la pupa, japiţă, şi-ţi încrucişaseşi braţele pe spinarea ei de parcă ieşiseşi pe terasa hotelului, să vizionezi Napoli. Borul găinii ţi-era ridicat şi-ţi vedeam, în jurul chiştocului, zâmbetul fericit. Forţa ta e că poţi cotrobăi ore în şir, fără să oboseşti. Nu apeşi pe claxon cât ai zice peşte. Ai o înaltă reţinută, Pinuche. Ca şi când te-ai gândi la altceva, la nişte chestii de n-au nimic a face cu treaba aia şi te umflă râsul de ele. Eşti singurul de felul ăsta. Dumnezeu ştie câţi marţafoi am privit în vreme ce-şi dădeau obolul. Ce te frapează la toţi e cât de tare sunt preocupaţi de rindeluit. Îngrijoraţi, s-ar zice, nemulţumiţi chiar. Tu – niciodată. La băşcălie. Marele zâmbet delicios. Ca la fotograf. Bună seara, doamnelor, bună seara, domnişoarelor, bună seara, domnilor. Trăiască Franţa! Aşa că vreau să te văd iarăşi forfotind, frăţioare! O să te duc în locante de le ştiu eu şi-s numa tipese de condiţie bună. Uite, ţi-aş împrumuta-o şi pe Berthe, dacă ţi-ar dori inima. Da, caraghiosule, aş merge chiar până acolo pentru plăcerea matale. Orice vrei, numai să nu crapi. Nu muri, o să-ţi trimit lăzi întregi de muscadet neumblat, o să cumpăr teve color. O să halim iarăşi paté de ficat de la Barrière Poquelin. O să ne-o dăm la supt, Pinaud, îţi garantez. În fine, pentru Dumnezeu, un muls cumsecade merită osteneala să nu dai în primire, nu? Ai să mori mai târziu, când eu o să fiu moş. Când o s-ajungem la vârsta să ne facem cuminţi. Când n-o să mai avem nevoie unul de altul, când o să ne facem egoişti şi n-o să ne mai preocupăm decât de babele noastre. Bine, hai, aşa rămâne – trăieşti.

Grasul ridică spre mandea faţa cea mai sublimă pe care mi-a fost dat s-o întâlnesc.

— O să trăiască, îmi zice zâmbind printre lacrimi. Îl ştiu eu: o să trăiască!

***

— Aţi remarcat un lucru, domnule comisar? murmură Le Guennec.

Pinuche a fost lungit pe o saltea şi i-am aşezat o cuvertură peste carcasa pipernicită. Îşi continuă horcăielile înfricoşătoare. Bérurier îi ţine mâna. Continuă să-i vorbească şi iar să-i vorbească, de parcă

vorbele ar ţine la distanţă ireparabilul, de parcă i-ar insufla viaţă bătrânului nostru prieten.

— Ce să remarc, Le Guennec?

— Aparatul de radio.

Recunosc că doar Pinuche mi-a captat atenţia până acum. Arunc spre aparat o rotire de periscop, care aparat continuă să funcţioneze. Şi tresar (ori mă arăt surprins, dacă asta ţi se pare mai sobru). Nu e vorba de un tranzistor oarecare, ci de un post de emisie-recepţie. Deocamdată e branşat pe lungimea de undă a Marinei Naţionale, şi percep conversaţii purtate prin spaţiu, cu nume de cod, cifre, termeni absconşi pentru un neiniţiat. Clatin din cap (sunt capul grupului, aşa că am dreptul).

— Prietenul dumneavoastră ştie să se slujească de un emiţător? mă întreabă colaboratorul meu.

Tresar (sau iarăşi mă arăt surprins, dacă într-adevăr aşa ţi se pare mai potrivit). Ia te uită; e adevărat că Pinuche are haruri de T.F.F.-ist, cum spune el însuşi în vechiul lui limbaj de boy-scout dintr-o altă eră.

— Ştie, da.

— Atunci e cazul să ne întrebăm ce învârtea pe insula asta, nu? aruncă prefăcut Le Guennec.

Da; e cazul să ne întrebăm. Fiindcă, în mod evident, Pinaud fusese „instalat" aici în bungalow. Pardesiul îi e agăţat pe un umeraş iar haina pusă pe spătarul unui scaun. Bea calvados manevrând aparatul. Cu cine era în legătură? Deci cartea lui de vizită, de reprezentant în materie de porcărele, era doar o faţadă?

Dar pentru cine lucra măgarul ăsta secretos?

Înşfac butâlca şi îmi arunc o bună cantitate de hidrocarburi în propriile adâncuri, pentru a le mai domoli. Pinasse horcăie din ce în ce mai tare. Béru îi exprimă lucruri din ce în ce mai tandre. Le Guennec devine din ce în ce mai gânditor. Şi Santonio din ce în ce mai perplex. Îşi spune tot felul de lucruri Antonioniotul. De exemplu că tare-i bizar cum el şi Béru au fost mutaţi într-un cătun al cărui subprefect nu e altul decât Bătrânul. Bizar că dă peste un comis-voiajor care nu-i altul decât César Pinaud. Şi încă şi mai bizar că încep să se petreacă evenimente cum n-au mai fost nicicând la Ploumanac'h Vermoh: explozia unui far, uciderea unui paznic, asasinarea unui patron de trauler; crima de pe o insuliţă; întoarcerea în ţinutul natal a unui candidat la spânzurătoare, patentat mânuitor de dinamită. A, dar ştii că toate astea înseamnă mult? Că înseamnă prea mult? Nu mai aruncaţi, curtea e plină.

Pentru cine T.F.F.-ea Pinaud? Cine l-a masacrat?

— Auzi, Maumau?

Ia uite, am început să-l tutuiesc pe Jean-bartul din

Ploumanac'h. Ceea ce nu-l tulbură câtuşi de puţin.

— Prezent! răspunde.

— Eşti foarte sigur că pe o vreme ca asta toate legăturile pe mare cu continentul sunt întrerupte?

— Evident, comisare. Ţărmurile noastre sunt cele mai stâncoase din Franţa. Orice vas s-ar sfărâma dacă ar încerca să iasă în larg.

— Şi cu elicopterul?

Izbucneşte într-un hohot de râs plin de acreală, de batjocură şi de tot ceea ce îţi poţi imagina mai sardonic.

— Păi ştiţi cum ar fi luat de vânt?

— Ca un pai.

— Absolut exact, aprobă Sandu Badea marinarul, eroul din *O mie şi una de nopţi, fără s-o mai socotim şi pe cea de faţă.*

— Deci mereu acelaşi leit-motiv: ucigaşul sau ucigaşii se află încă pe Nichemar'h?

— Bineînţeles, şi rămâne între noi – mă tot întreb de ce voi, poliţiştii, staţi să vă bleojdiţi la amicul vostru în loc să scotociţi peste tot, fir'ar al dracului!

I-a scăpat porumbelul. Dar, în loc să se simtă uşurat, se înfurie şi mai acătării:

— Pentru Dumnezeu, sunt asasinaţi oameni sub nasul vostru, şi voi chefuiţi la maica Trutrude, iar pe urmă veniţi să scânciţi pe carcasa tăntălăului ăsta bătrân, care s-a lăsat masacrat în timp ce manipula un post de radio clandestin. Cinstit vă spun, băieţi, altfel îmi închipuisem poliţia. Nu că aveam o idee mai bună despre voi; aveam altă idee.

Urmează o scurtă tăcere. Bérurier s-a ridicat. Îşi şterge cu o dublă utilizare a mânecilor lacrimile vâscoase. După care se propteşte în faţa lui Bidick.

— Auzi, navigatorule, declară Enormul, cu glas înăbuşit, hai să-ţi dau şi o a trăia idee despre poliţie.

Şi-i înfundă în cioc o ditamai chiflă. Maumau zboară înapoi, cu târtiţa peste spătarul scaunului. Dar iată-l îndată în picioare. Şi urmează un plonjeu de rugbyman în burdihanul lui Alexandre-Benoât. Matahală scoate un „hhhhan" şi cade în poziţia „pe oliţă", asemeni unei pere mălăieţe desprinse de creangă. Maumau ezită să-i rupă muştiucul şi, cum nu e băiat rău, se pune în gardă, gata pentru orice eventualitate, conform unei foarte frumoase expresii citite de mine într-o carte la nişte inşi care îşi ţineau biblioteca în umblătoare.

Mamutul îşi trage răsuflarea şi îi zâmbeşte. Nu fiindcă i-ar fi teamă de el, dar amândoi se află printre oameni aleşi, şi o pasă proastă se poate întâmpla să-i vină oricui, nu?

— Auzi, artistule, nu-ţi lipseşte curajul! îl complimentează zelosul meu colaborator.

Maumau îşi mângâie sertarul dejghiocat.

— Şi tu ai o castană de-acelea! îi întoarce complimentul, de te prinde mirarea ce mai armonie înfloreşte între noi.

Numai Le Guennec continuă să facă mutre. Încruntat de dispreţ bretonul. Raporturile noastre, care părea să se stabilizeze, se fleşcăie ca un sufleu. N-a văzut nici el mai departe de indolenţa mea. Nu pricepe nimic din metodele mele. De altfel, nici nu ia totul drept o metodă, ci drept nepăsare în privinţa meseriei. Aşa că socoteşte mai înţelept să-şi manifeste ostentativ reprobarea, să-şi ia distanţa.

Întoarcerea primarului, escortat de un boşorog apucat de tremurici, aduce o diversiune. Păcat, simţeam nevoia să mă explic faţă de Le Guennec. Notează că mi se împătureşte de părerea lui, însă ar fi fost satisfăcător pentru mine. Să-i spun că înainte de a mă repezi în picaj trebuie să planez, asemeni uliului care a ochit o zburătoare. E nevoie să înţeleg ce se petrece, înainte de a acţiona cu hotărâre.

— Iată-l pe doctorul Aucéanonoxe, spune primarul arătând spre candelabrul ud leoarcă.

Doc salută cu o clătinare a capului, având în vedere că îi e cu neputinţă să articuleze vreun cuvânt. Îl priveşte pe cel ce zace întins pe saltea, scoate un sughiţ ca Victor Boucher în „Les Vignes du Seigneur” şi se agaţă de braţul primarului pentru a putea îngenunchea lângă Pinuche fără să cadă grămadă.

— A fost lovit cu ceva în cap, cred necesară o explicaţie. Uitaţi-vă la ceafa lui, dacă puteţi.

Doftorul se apleacă pentru examen. Prea tare. Cade. Se întinde lângă Pinaud. Adoarme: Sfârşitul secvenţei medicale.

— V-am spus eu, suspină primarul.

— Sper, pentru oamenii de pe Nichemar’h, că aerul de mare contribuie să-i menţină sănătoşi, oftez eu.

Ei bine, asta e, aşa se petrec lucrurile în adversitate. Trebuie să ştii să înduri fără prea multe mofturi. Eu, mă cunoşti fiindcă ne cântărim deseori împreună (ca să facem economie de o fisă, ne suim pe basculă amândoi o dată şi pe urmă împărţim, frăţeşte, rezultatul pe din două), mă simt deodată pe orbită, pregătit, impecabil, proaspăt ca o puţică de nou-născut. Mă prezint la datorie, cum se zice, începând să explorez boarfele pilnuciene. De ce? Să-ţi explic. Pinaud este T.F.F.-ist, de acord; dar are o memorie de oală de noapte bărbatul. Dacă a fost în stare să ţină minte codul corespondentului său, sunt gata să-ţi ofer: nişte corcoduşe de schimb, un ceas de aur fals, un voiaj la Veniţiar (în gondolă), o cură de dezintoxicare politică şi un abonament de trei ore la *Pleşcarul Francez*. Concluzia? Dacă a fost pus să manipuleze emiţătorul, trebuia să-şi fi notat undeva coordonatele peioraţiei trifazate. Şi găsesc preţiosul document în punga lui de tutun, între o bucată de morcov menită să-i umezească mahorca şi un carnet cu

hârtie de ţigări dată cu lipici pe margine. E scris pe spatele unui bilet de autobuz Quimper-Ploumanac'h Vermoh.

Mă aşez în faţa aparatului ca să gurnez deblotorul de induraţie rapacifistă moletonată. Ledul flautopagului indexează gasloc. Cuplez menomiacul parsiflat în cavernaţia unilaterală; şi, după cum ţi-e uşor să-ţi închipui, inotroncul percolator filugeşte imediat. Semnalul se repercutează. Fredonanţii convecşi scintilează.

Şi o voce:

— Suntem pe recepţie, aveţi neveste?

Recepţia la mine e foarte puţin performantă, din cauză de furtună. Hotărăsc că n-am auzit bine şi că trebuia să înţeleg „vreo veste".

— Da, zic bălăbănindu-mi corzile vocale pentru a imita glasul bietului Pinuche. Am fost victima unei agresiuni.

— Unei atenţiuni?

— Nu, a unei agresiuni, un om m-a lovit în cap şi a fugit, crezându-mă mort. Abia mi-am revenit în simţiri, şi mă doare îngrozitor capul.

— Sunteţi în măsură să staţi până la concluzii?

— Sper că da.

— Rămâneţi pe recepţie, să-i spun lui Tanti.

Consideraţia lui Le Guennec revine pe rol; bretonul are un cam lunecos simţ al respectului. Urcă, se prăbuşeşte, urcă din nou. De altfel băiat bun, fiindcă e de ajuns să mă ocup de anchetă pentru ca el să-mi restituie stima sa. Acum îi face plăcere să mă vadă cu căştile pe cap şi zgândărind clitorizorul mudurat, de joasă frecvenţă, al aparatului.

Trece o clipă de timp destul de lungă, cum ar zice Béru.

Béru vorbeşte totdeauna altfel decât restul lumii. Ar trebui să scrie. Îi urmăresc pe extrematoşii mei confraţi frecându-şi creierii cu maioneză pentru a încerca să găsească un stil nou. Există unii care scriu fără punctuaţie şi majusculă, nici cu alineate, totul cu toptanul, ca o râmă fără cap şi coadă. Doar ca să te uluiască. Să pară o chestie inspirată, de-a dreptul genială: De-o pildă: „El intră în odaie bonjur dragă cum îţi merge binişor şi ţie se sărută şi el simte urcându-i dorinţa în trup maică-ta a telefonat încă nu e decât douăsprezece dacă ţi-e foame a mai rămas pui rece în frigider ploua în averse de ieri şi nu era decât o doua zi ea cu rochia aceea albă părea o fetiţă când deodată sună telefonul vrei tu să răspunzi gontrand zise isabelle care tocmai se masturba fiindcă era marţi." Textual. O formă de stil revoluţionară. Există şi cei care nu utilizează vocalele. La prima vedere, textele lor seamănă cu poloneza medicală: bnz drgl m zs ivrşl d'lbrt ntlnndl p ttl mm sl.

Şi trec peste mulţi alţii, trec, îi depăşesc, o grămadă de atâţia şi ceilalţi, mormane, tone, mulţimi, cohorte. Apucaţi ai condeiului în

delir. Geniali cu orice preţ. Care nu eşti geniu abţine-te. Şi mă întorc la chestia că dacă Bérurier ar scrie, ar rezulta nişte noutăţi, mai depline, mai interesante.

— Alo, verişorule! face vocea.

Pinuche verişor! Ce-i drept, are el ceva de văr etern Ciobitura. Acea legătură de rudenie fragilă, subţirică, solubilă şi care se topeşte în marele bol al familiei, supravieţuind puţin şi prost, atrofiat din pornire, verişori şi verişoare, nişte colibri ai volierei. Deci vărul Pinard replică prin glasul meu imitativ:

— Ascult…

— Mă recepţionezi bine, în ciuda furtunii?

— Trei din cinci când eşti la acute.

— S-ar zice că traumatismul dumneavoastră a mai trecut.

— Da, a mai trecut.

— Ah, toată lumea se trece, reia interlocutorul meu care n-a auzit bine. Tanti vă cere s-o alertaţi pe verişoară, să vină să vă întâlniţi.

— Pe o vreme ca asta! fac eu.

— Se mai poate totuşi păşi pe insula voastră, nu?

— Evident.

— Atunci anunţaţi-o prin metoda şase.

— Metoda şase?

— Da, şase, ordin de la tanti.

— Dar…

— Ce?

Îl contrafac pe Puţică de juri că el e.

— Nimic, am… Eu, cu memoria…

Celălalt pare să mă cunoască (în calitate de Pinaud), fiindcă rânjeşte:

— O, frumoasa verde! Pe foarte curând, vere!

Contact întrerupt. Îmi scot căştile. Urechile îmi ard şi am transpirat. Ceilalţi mă privesc anxioşi. Béru anunţă:

— Mi se pare că bietul ieduţ e mai bine. Acum respiră liniştit.

Sunt mai mult decât fericit de chestia asta. Şi iată că mă aşteaptă nişte lucruri definitive sau cel puţin care să mă facă să progresez.

— Ei bine, domnule comisar? riscă Le Guennec.

— Amicul nostru are un auxiliar pe insulă. Şi dispune de un mijloc de a-l alerta. Nu se pune problema s-o facă prin aparatul de radio. Metoda şase… metoda şase…

— Poate un talkie-walkie? ipotezează Maumau.

Izbucnesc în râs.

— Ba nu, am ghicit: o rachetă de semnalizare. Una verde. Corespondentul mi-a zis: „O, frumoasa verde!”

Începem să scotocim. Bungalowul e mititel, căutăm fără să descoperim nimic. Nici urmă de rachetă. Construcţia asta de vacanţă e goală. De ce a făcut omul meu butada aceea? „O, frumoasa verde!” A aruncat fraza ca pentru a mă ajuta pe mine, Pinaud, oleacă boşorog fără memorie. Cum îi sufli unui elev greu de cap răspunsul cel bun.

— Sunt nişte rachete pe aici, zic categoric, şi fermitatea asta face mai mult şi mai bine pentru prestigiul lui mandea decât Meritul Nemeritat.

— Aşteptaţi, zice, practic, Béru.

Mereu practic. Toată viaţa lui constă în asta: a practica. A facilita. A traduce din încâlcită. Limbaj simplu, raţionament frust, viaţă frumoasă, simplă şi liniştită. Mersi, papa.

Grasul iese pentru o clipă. Se întoarce.

— Ei bine? îl întreb.

Îmi arată spre fereastra cu ochiuri mici de geam. Şi în spatele sticlei vedem ţâşnind jerbe de scântei ce se învârtesc în jurul lor însele, iar apoi se aude un mare „pleosc” şi poţi privi lancea magistrală şi uşor curbată a unei cozi de foc care urcă prin furtună, croindu-şi calea (lactee), urcând drept şi sigur şi explodând la capătul orbitei pentru a se preface într-o mare şi radioasă lumină liniştită, de un verde smărăldiu, ce se instalează acolo, în zeniturile infinite, ca agăţată de acoperişul negru al cerului, luptând împotriva influenţei norilor grăbiţi; şi care se leagănă încetişor, se desface, iluminează, pulverizează, funinginează, dispare progresiv, foc născut din foc, slăbit de propria lui înflorire, murind de prea multă râvnă. Şi acum, salut la toată lumea! Embrionul falselor zori de zi agonizează şi restituie insula despletită trădătoarei nopţi a Bretaniei furioase.

— Unde era racheta, artistule?

— Gata pregătită în pridvor, legată de un stâlp al balustradei.

Afişează un triumf calm şi şi-l stăpâneşte fără dificultate, îl ţine departe de orgoliu, ca un dresor fiara din arenă, care fiară se trage înapoi din faţa lăncii stăpânului.

— Nu ne mai rămâne decât să aşteptăm, zic.

— Să aşteptăm ce? întrebă Le Guennec.

Boul! Creier fleşcăit! Celule fondante!

— Ei bine, pe verişoară! îi răspund.

Scumpul doctor Aucéanonoxe începe să sforăie cu o pricepere care te bagă în sperieţi şi-ţi bagă junghiuri în timpane. Suprim diferitele surse de lumină din casă, nelăsând aprinsă decât lanterna.

— Şi acuma nu mai vorbim! poruncesc pe un ton (fiindcă suntem într-un ocean unde tonul e la el acasă) fără replică.

CAPITOLULC ZECE

Misiunea

Îi auzim foarte bine paşii prin landă. Paşi grăbiţi, agili, paşi de femeie, de femeie tânără, paşi iminenţi, care păşeşesc şi esc. Apoi paşii în pridvorul podit cu scânduri. În sfârşit, paşii se opresc pe preşul de cauciuc din faţa uşii. Clanţa e apăsată. Femeia intră. Dintr-o dată îi descoperă pe cei doi bărbaţi lungiţi pe duşumele: Pinaud şi bătrânul doctor matol. Din cauza duetului lor de hârâituri. Nimic mai sinistru comic decât cei doi sforăitori la lucru. Gâlceava afurisită a mutilaţilor somnului. Silueta se apropie. Unul dintre noi ceilalţi face un zgomot care o tresare; ne zăreşte în clar-obscur. Capcană! Iat-o în postură de Jehanne d'Arc resemnată: „E rândul tău să joci, Cauchon! Nu sunt ignifugată, dar te-am vârât în rahat, şi Charles Şapte nu va deveni niciodată Charles Seven." Cu braţele încrucişate, calmă, senină, umflată ca pânzele ce coboară din depărtare către Harfleur.

Ce semeaţă e! Biutiful în draci Marie-Marie, cu jeanul ei foarte strâmt, bluzonul de piele ponosit, cu guler de blană sintetică, faţa lustruită de ploaie, căciuliţă de lână roşie, cizmele scurte de gaucho în miniatură, părul tuns băieţeşte şi fruntea şiroindu-i de pulbere oceanică.

Ne priveşte o ţâră gânditoare şi lasă să-i scape:

— Ia te uită, asta-i o noutate. — După care întreabă arătând spre Pinaud: Ce-a păţit bătrânul dovlecel?

— Cineva i-a tras-o la scufiţă, o informez.

— Cine?

— Semnul întrebării şi de la capăt.

— E grav?

— Ne rugăm să nu.

— Aşadar, până la urmă v-a atras de partea lui?

— Cine?

Întrebarea mea o derutează. Se gândeşte, îşi înalţă mutrişoara drăguţă şi udă.

— Cine a tras racheta?

— Unchiul, trunchiul şi junghiul dumitale, rânjesc stăpânindu-mă s-o iau în braţe şi să-i gust gura îngheţată pe dinafară şi fierbinte pe dinăuntru, invers decât omleta norvegiană ce ţi se serveşte negreşit la banchete.

— Ce idee!

Bérurier, care abia acum s-a smuls din stupoare, se apropie, cu mâinile în şolduri (şolduri curbate spre exterior).

— Iertare, ţânţăraşule, declamă cu gravitate; dacă îmi dai voie şi chiar dacă nu, aş avea unele întrebări de pus. Sunt tutorele tău. — Desemnează un scaun: Aşază-te să stăm de vorbă.

Ascultătoare, ca o nepoată cuminte, ea îşi depune pe scaunul nedemn o parte regească a individualităţii sale, cum scria odinioară doamna Halimi în biografia ei a lui Jean Chazot. Şi continuă să ne

suavizeze cu privirile sale liniştite.

— ’scultă-mă bine, coţofană hoaţă, începe unchiul Bérurier frecându-şi mâinile ca un apucat, mie nu-mi place să mi se facă copii cu vecinii. Combinaţiile dubioase nu sunt specialitatea casei la mandea. Uite de ce o să-mi zici fuguţa ce mi-ţi frecaţi pe insula asta de rahat tu şi Pinuche, cu posturi de radio, rachete luminoase şi toate marafeturile de-mi încreţeşte părul de pe buci, fătuco, ai grijă. Pen’că unchiu-tău o fi el băiat bun, dar e şi unul de-ăia de nu-i place neam să-i calce careva pe bigibigi. Are pacientele lui dar şi limitaţiile, ca tot omul. Tolerează niţeluş, dar şi când nu mai tolerează! Şi când nu mai tolerează unchiu-tău Alexandre-Benoât, mamă-mamă, se face mai nebun ca nebunii de legat, taman ca elefantul ăla care a vrută unii să-i înnoade trompa, dacă pricepi matale unde vreu eu să bat.

Şi tuşeşte discursiv.

Urmează un dărab de tăcere.

Pe urmă el zice iar, dar peremptoriu, cu o voce mai apăsată decât o ştampilă pe un document oficial:

— Dă-i bice!

La care Marie-Marie înţelege bine că nu poate minţi. Nici măcar da cotită. Nevoia noastră de adevăr nu-i amânabilă. Arde.

— Bătrânul vostru boss, atacă puştoaica. Alaltăieri dimineaţă, când mă duceam la autobuz, a trecut cu droaşca pe lângă mine şi s-a oprit. Niciodată nu l-am văzut aşa de amabil pe Căzătură. Numai lapte şi miere… „O, scumpa mea Marie-Marie, draga mea fată, tu eşti persoana care-mi trebuie!” V-aţi prins la stil? La început, credeam că vrea să mi-o tragă Tăgârţă, şi eram cu ochii praştie, a dracului cum mă ştiţi. Mai ales când m-a pus să mă cocoţ în hodoroaga lui şi m-a dus până la facultate. Mă temeam c-o să oprească într-o pădurice şi-a să-mi înfigă ghearele undeva hahalera. Dar nu, era ceva cu adevărat serios. Mi-a explicat că e vorba de o misiune de încredere. Că îi trebuie cineva cu înfăţişare nevinovată şi care să facă treaba. Care consta în a-l acoperi pe Pinuche, însărcinat cu o chestie delicată aici, pe insulă.

— Cam ce chestie delicată? latră Grasul.

— Nu ştiu, mi-a zis numai ce trebuie să fac.

— Şi cam ce trebuia să faci?

— Să vin pe Nichemar’h ca turistă, cu un rucsac. Să iau o odaie la maica Trutrude, cerând-o cu ferestrele spre spatele casei. Pe urmă, mi-a poruncit bătrânul vostru pungaş, să stau la pândă la fereastră, fără să mă mişc de acolo, de la ora zece seara până la miezul nopţii. „Ia-ţi precauţii mai înainte, mi-a declarat, cum îi sfătuieşti pe copiii de la grădiniţă să facă pipi înainte de a intra în clasă, s-ar putea să fie trasă o rachetă verde. În noaptea aceea va fi furtună, aşa că racheta n-o să se vadă prea bine, şi nici vorbă s-o ratezi. Dacă nu se va trage

nicio rachetă, te întorci la Ploumanac'h Vermoh cu naveta de mâine. Dacă vezi racheta, a continuat el, desfaci plicul ăsta şi te conformezi instrucţiunilor pe care le conţine.

Intervin:

— Care sunt instrucţiunile astea, dragostea mea?

— Mai întâi încetează să-mi mai spui dragostea mea, se zbârleşte veveriţa, detest chestia asta. Pe urmă, adaugă, am regretul să vă anunţ că plicul mi-a fost furat.

***

Liniştea care urmează nu e de Mozart, cum nu obosesc să ţi-o repet, ci a lui Bérurier. Cu ochiul belit, cu bustul verdecoclit, omul rămâne proptit în faţa nepoatei, pironindu-şi pupila cu o pupilă feroce.

— Îţi cer iertare, zice cu un supliciu, repetă să văd dacă am înţeles bine.

— Mi-a fost furat, da, îl asigură Marie-Marie fără exces de emoţie.

— Vrei să spui că l-ai pierdut, mda! Propria mea nepoată, aproape fiica mea naturală, capătă o misiune de încredere şi pierde plicul, ticăloşia dracului! Prima ei misiune de încredere. Şi cine oare i-a încredinţat misiunea asta? Big bossul în persoană. Şi pentru ce mi ţi s-a adresat ei? Fiindcă e nepoata mea legitimă. Şi uite-o că ce credeţi? Îmi pierde instrucţiunile. O puştoaică pe care am crescut-o cu mâinile mele, fără să stau să număr, nici să mă tocmesc. Unt căcălău, vitamine când bântuia gripa. Mereu înţolită de te lua mirarea. O fată pe care am învăţat-o politeţea, rafinăriile de a şti să trăiască şi restul. Care a mers la cele mai bune şcoli. Pe care am pus-o să ia prima împărtăşanie. Căreia i-am oferit o motoretă nouă. Bătrânul îi încredinţează o misiune şi un plic, şi amorţita asta îmi pierde plicul de parcă ar fi nişte ochelari de soare sau o pereche de mănuşi.

Miss Tresa (că are epoleţi la geacă) explodează.

— Hei, auzi, unchiule Creieraş, pune-o jos oleacă. N-am pierdut rahatul ăla de plic; mi-a fost furat. Fu-rat! Acuma ce mai pot face?

— Cum arăta? întreb.

— Banal, era din hârtie obişnuită, dar sigilat cu ceară. Bonzul vostru mi-a zis că nu trebuie să-l deschid decât în caz de rachetă, altfel eram obligată să i-l înapoiez intact mâine dimineaţă.

— Şi de ce spui că ţi s-a furat, Marie-Marie?

— Fiindcă îl pusesem în rucsac, Antoine. Ajunsă în cameră, am verificat că era în buzunarul aplicat al rucsacului. Pe urmă m-am dus să mă plimb pe insulă. Şi la căderea serii m-am întors la han. Plicul era tot acolo. Îl verificam tot timpul, fiindcă sigiliul lui mă impresiona. Îi conferea ceva supranatural, care mă intimida, înţelegi asta?

— Foarte bine. Şi pe urmă?

— Când s-a întunecat, am cerut nişte sendviciuri. Pe urmă v-am văzut intrând în port. Atunci mi-am luat haleala, împreună cu o sticlă de bere, şi m-am dus să mă închid în odăiţă. Am mâncat şi am citit aşteptând să se facă ora zece. Pe urmă m-am pus la pândă. A durat… E greu să priveşti întruna în aceeaşi direcţie, fără să te mişti. Am văzut, în sfârşit, racheta, atunci când nici nu mai credeam că o să fie trasă. M-am repezit la rucsac; mizerie – plicul se volatilizase. Îmi fusese luat.

Mă gândesc un pic.

— Ascultă, bombonico.

— Bombonica ta îţi spune că rahat, se înfurie irascibila pacoste. Am un prenume, ba chiar unul dublu, aşa că serveşte-te de el!

— Iartă-mă!, bombonico! Şi explică-mi cum se face că ai venit aici.

Îşi scutură capul de zăpăcită.

— N-a fost greu. Ţi-am zis că după venirea pe Nichemar'h m-am plimbat. Paşii m-au dus până la grupul de bungalowuri. De la distanţă l-am văzut pe moş Pinuche instalându-se în cel de aici. Adineauri, negăsind scrisoarea cu instrucţiuni, mi-am spus că trebuie totuşi să fac ceva. Racheta fusese trasă de aici, după cum îmi dădeam seama, aşa că am venit să văd ce se petrece.

Corect. Nu găsesc nimic de obiectat.

— Va să zică plicul ţi-a fost furat în timp ce comandai sendviciuri de la bătrână?

— Xact.

— Asta cam cât timp a durat?

Îşi face socoteala.

— Nu ştiu, între zece minute şi un sfert de ceas.

— Baba era colo?

— Ea mi-a făcut sendviciurile.

— Şi ajutorul ei, întârziatul mintal?

— Trăgea vin în sticle.

— Deci niciunul dintre ei nu-ţi putea şterpeli plicul?

— Nu.

— Pierderea plicului nu e gravă, intervine Le Guennec. Deoarece îl cunoaşteţi pe corespondentul prietenului dumneavoastră, (îl arată pe Pinuche cel întins pe jos), n-aveţi decât să-i cereţi instrucţiuni!

Şi bate cu palma în aparatul de radioemisie.

N-ar fi trebuit s-o facă.

***

Ei bine, chiar că de trebuit nu trebuia cu niciun preţ s-o facă

ofiţerul de poliţie Le Guennec, funcţionar conştiincios, bine notat, cam încet la judecată, desigur, dar neprecupeţindu-şi deloc strădaniile. Tată a mai mulţi copii, concepuţi, cum se cuvine, sâmbăta seara. Proprietar al unui Renault 14, al unui apartament cu 4 camere, cu frigider şi televizor color, al unui livret de economii garnisit cu maximumul autorizat şi al unui aparat fotografic Nikon. Căsătorit cu o doamnă revărsată de prea multe naşteri; breton de la puţin timp după formarea masivului muntos armorican.

Văleleu, n-ar fi trebuit să facă asta!

Fiindcă bătaia cu palma în carcasa aparatului de radio declanşează un întreg proces ale cărui etape, în mare, sunt următoarele.

Primo, o puternică detunătură are loc, spărgând geamurile, rănindu-ne timpanele şi dislocând aparatul. Secundo, nişte schije de nu ştiu ce zboară cu toată viteza în pantalonii poliţistului, la nivel de prohab. Le Guennec începe să urle ca: dracul, lupii, la lună, de moarte, frânele prost reglate, trenul la barieră. Tertio, bunul nostru coleg îşi scoate iute centironul, îşi dă jos pantalonii şi zbiară de oroare văzându-şi slipul ud de sânge. Îl desface febril.

Ce mai viziune dantescă şi chiar dantonescă – deşi lui Danton gămălia i-a fost secţionată. Totul în boaşe, majestate! Ce mai marmeladă se scurge de sub spălătorul de sticluţe al lui Le Guennec! O magmă jalnică. Una dintre corcoduşe îi atârnă la capătul unui fir lung, aidoma unui yo-yo la capătul cursei.

— Te rog frumos, Le Guennec, mormăie Bérurier, să-ţi despachetezi panoplia în faţa unei fete eu unul nu sunt de acord. Dacă te doare în siameze, ăsta nu-i un motiv să-ţi egzibiţionezi toate porcăriile; du-te, cel puţin, la privată şi pune-ţi ordine în intimităţi.

Dar scumpul nostru coleg nu e condiţionat pentru o lecţie de morală.

— Ouăle, ouăle! hohoteşte.

— Ei şi, ce te ouălicăi aşa? tună Béru. Mai întâi fă-mi plăcerea şi nu mai vorbi la viitor, fiindcă pe unul nu-l mai ai, iar pe ălălalt nu ţi-aş da la schimb niciun pachet de Ariel. Marie-Marie, fă bine şi întoarce-te, nu-i un spectacol pentru o fată cu educaţia ta.

Primarul decide că trebuie să-l reanime pe doctor, fie ce-o fi, şi acţionează cu ajutorul unei găleţi de apă şi al unei cârpe. Îl întindem pe Le Guennec pe duşumele. Adevărat bulevard al lungirilor camera asta! Spital de campanie. Astă-seară jucăm „Verdun, terre brulée”, pe insula Nichemar’h. Totul se complică. Pe măsură ce avansăm, solul ne cedează sub umblători, camarazi. Se scufundă, explodează, furtuneşte. Insula asta e Sfânta Elena a mea.

— Hai cu mine, Maumau.

— Unde?

— Pe-afară.

Nu comentează, îşi încheie bluzonul decolorat, mă urmează.

— Vin şi eu, hotărăşte Marie-Marie.

— Nu, drăguţă, tu rămâi să-i veghezi pe răniţi şi să-l ajuţi pe doctor să se trezească! latră Molosul.

Veveriţa clatină din cap.

— Mă oboseşte matahala asta de unchi, zice; mereu îşi închipuie că am doar opt ani.

Şi ni se alătură în furtună.

CAPITOLULCA UNSPREZECE

Epopeea

Maica Trutrude e în cămaşă de noapte. Vaporoasă, roz-somon. Pregătită pentru manevră, de parcă un somnambul blazat ar fi susceptibil să se arate pentru a o percuta dis-de-dimineaţă, mamarea papăcioacă. Paraşutele nu abandonează cu totul niciodată. Se agaţă de galanteriile sezonului estival de odinioară, când adăposteau cu largheţe toţi cotoii în călduri. Părul albastru îi stă înfoiat, aureolându-i moaca de lady a bordelurilor.

— Iertare că te trezesc, îi zic.

— Nu dormeam, vă aşteptam; ia te uită, micuţa e cu voi, am auzit când s-a sculat şi mă întrebam unde putea să se ducă…

Zâmbeşte cu buzele strânse, fiindcă a omis să-şi înşurubeze proteza. Gura stacojie, pungită toată, îi seamănă cu un mac veşted.

— V-aţi udat leoarcă, băieţi. Vă pregătesc un grog sau nişte vin fiert?

Maumau răspunde că un grog i-ar pica la ţanc. Gazda scoate, gemând, un castron înghesuit sub bar şi aprinde un reşou Butagaz. E foarte bucuroasă că ne vede. Nu are somn. Bătrânele nu au niciodată somn. Ori acesta le cuprinde cu puţin înaintea morţii, ca o amorţeală de primăvară, o mare moleşeală abandonantă. Şi încep s-o soilească pe rupte, antrenându-se pentru moarte. Atunci înţeleg că totul o să meargă bine, şi mor fără multe mofturi.

— Trutrude, îi zic, sunt în belea până în gât, şi ea face cocoloaşe şi e călduţă, puah!

Îmi aruncă o privire, continuând să deşerte în castron sticla de rom.

— Ei bine, fiule, schimbă-ţi părerile; ai la îndemână un şoricel tare drăgălaş.

O cuprind de talie pe Marie-Marie. Şoldul îi e fremătător, răspândind o căldură de aşternut.

— Mersi de sfat, zic, dar înainte să mă gândesc la fericire trebuie să-mi termin treburile. Dumneata poţi să mă ajuţi, Trutrude, şi fiindcă am certitudinea asta te-am pus să te scoli.

Ea râde şmechereşte:

— Depinde cum vrei să te ajut, netrebnicule. A fost o vreme când te-aş fi făcut să-ţi uiţi până şi data naşterii. Dar acum nu sunt mai apetisantă decât pubela pe care o târăsc dimineaţa până în pragul uşii.

O las să-şi deguste subînţelesurile ştrengăreşti, fiindcă e tot ce i-a mai rămas. Şi-i mai pun şi de la mine, asigurând-o că e încă al naibii de sexy şi că tipesele de gabaritul ei nu sunt niciodată bune pentru comiterea furturilor.

— Mă poţi ajuta să pricep ceva ce-mi scapă, Trude, şi să pun laba pe cineva care-mi scapă şi mai abitir decât acel ceva. Ca să-ţi spun totul, pe Nichemar'h se află, în clipa când vorbim, unul sau mai mulţi derbedei în stare de orice şi mai ales de tot ce e mai rău. Oameni care nu se lasă văzuţi, care supraveghează toate plecările şi sosirile şi care, când consideră oportun, lovesc după cum le vine mai bine.

Frumos spus, nu? Să juri că citeşti un capitol din „Fantômas". Nu lipseşte nici măcar zgomotul sinistru al furtunii ce face „hu-hau-u" prin toate orificiile care-i ies în cale.

— Nu-i deloc vesel, băiete, conchide ea. Şi acestea fiind spuse, nu văd deloc cum te-aş putea ajuta să-ţi găseşti derbedeii.

— Prin puterea dumitale de judecată, Trutrude a mea. Aici dumneata eşti observatorul, ca să zic aşa. Vezi tot şi pe toată lumea. Stabilimentul dumitale e inima aşezării. Iar ceea ce nu vezi poţi ghici graţie inteligenţei şi simţului dumitale psihologic. Problema este următoarea: cum de nişte oameni veniţi de aiurea se pot ascunde şi urmări totul? Deoarece, fatalmente, aceşti oameni nu sunt de baştină de aici. Populaţia insulei e paşnică. În ultimă instanţă, am putea admite o complicitate, dar acţiunile de comando sunt proprii altui fel de indivizi.

Ce e bine cu paraşutele pe care le reutilizezi e că acestea iau totdeauna foarte în serios misiunile încredinţate. Le poţi cere orice – niciodată nu te vor trimite la dracu, nici nu se vor declara neputincioase. Dimpotrivă, treaba cu pricina le stimulează. Se mai umezesc şi ele, secetoasele. Merită să vezi purtarea Trutrudei în rolul „Madam Sherlock pe cărarea Adevărului". Se duce la tejghea, deschide un sertar, scoate o pipă şi o umple cu tutun blond. O aprinde. Şi iat-o pornită pe supt milady. Slobozind pârţuri de fum subţire. Cu ochii pe jumătate închişi. Buimacă în cămaşa de noapte somonie, cu părul albastru zbârlit, cu relicve de machiaj întinzându-i-se prin şanţurile ridurilor. Mândră de ea. Teatrală. Very superbă. Îşi scarpină furioasă dosul devastat de intemperii, de vârstă şi de prea multe şi deloc mărunte cozi nerăbdătoare. Nişte biete fese căzute, inerte.

Se apropie de uşa bistroului şi ridică perdeaua zdrenţuită

pentru a se benocla afară.

— Să vii aici fără să atragi atenţia e uşor. În fiecare zi, pe vreme bună, naveta aduce un mic contingent de turişti, chiar şi când nu-i sezon. Insula e pitorească. Biserica ei posedă un panou decorativ din secolul şaisprezece care…

Tace, electrocutată, se întoarce la noi. În vreme ce romul, clocotind, se revarsă din castronul uitat pe reşou.

— Ei bine, iată, băiete, mi se adresează, împungându-mă în piept cu muştiucul pipei. Ei bine, iată, am găsit: biserica. Numai în clopotniţă nişte tipi se pot ascunde şi vedea totul, fiindcă aceasta domină întreaga insulă. Aici nu există un preot al locului. Vine de pe continent un rector să ţină slujba de duminică, atunci când nu e vreme rea. Nişte caraghioşi care s-ar ascunde în clopotniţă ar face mulţi purici pe-acolo, fiindcă nimeni nu mai urcă, de când scara originală, acum dezghiocată, a fost înlocuită cu una improvizată. Epitropul are optzeci şi opt de ani şi merge în două bastoane. Deschide uşa dimineaţa, o închide seara şi o pune pe fiică-sa să dea cu mătura o dată pe săptămână, sâmbăta.

Trutrude îşi vâră iar pipa în cioc.

— Biserica, băiete, biserica, pariez pe pantalonaşii mei.

Sper din tot sufletul că n-o voi pune în situaţia de a mi-i da.

***

— E încuiată, şuşoteşte Maumau dezamăgit.

— Normal, zic scoţându-mi sesamul.

Nimic mai naiv decât broaştele uşilor de la biserici. Şi un copil de doi ani le-ar deschide cu zornăitoarea lui. O operez mai repede decât ţi-ar lua ţie să deschei corsajul unei cocoane când porţi mănuşi cu un singur deget. Uşa scârţâie de-ţi vine să crezi că-i un tren de marfă la o curbă. Bătrânul epitrop ar face bine să se slujească şi el de uleiul sfinţit. Împing foarte încet, încercând să ridic batanta pentru a-i domoli ţipetele. Din fericire, chilomanul furtunii domină totul, acoperă totul sub năvala lui feroce. Închipuie-ţi că toţi oamenii de pe lume ar trage apa în acelaşi loc, şi-ţi vei face o idee aproximativă despre chestie.

Biserica miroase a salpetru şi a ceară umedă. Domneşte în ea (totdeauna noi, romancierii celebri, spunem aşa când descriem o ambianţă: domneşte o atmosferă de sărbătoare, domneşte una şi alta) un frig glacial, ceea ce este preferabil unui rege tiranic, nu? Le fac lui Maumau şi Marie-Marie semn că şşt. Pentru mai multă siguranţă, îmi scot bărcuţele, ca să străbat biserica fără a-mi semnala prezenţa (cum iarăşi se zice în cărticelele noastre. Prezenţa se „semnalează”. Sunt unele cuvinte pe care nu le poţi tăia, altfel nu mai pari capabil de chestii serioase).

Ajuns în dreptul corului, cotesc la dreapta, acolo unde atârnă frânghiile clopotelor. Întunericul este adânc, dar luminiţa roşie agăţată deasupra tabernacolului răspândeşte suficientă lumină încât să te poţi orienta. Examinând, de bine de rău, locurile, zăresc o scară rezemată aproape vertical de marginea unei platforme. Iar mai departe, pe platformă, e o a doua scară ce se pierde în noapte (pe englezeşte: in the night). Te-ai prins la topografie, băiete? N-ai nicio întrebare înainte să mă avânt mai departe? O dată prins în cruciadă, nu mai răspund la telefon, amice, ia seama.

Mă înarmez cu stiloul-lanternă, cu rază minusculă, şi privesc pardoseala. Descopăr pe ea urme de paşi şi grămăjoare de pulbere de ipsos căzut de sus. Iată ceva ce întăreşte ideile bătrânei. Domnul fie lăudat; nu va trebui să-mi ofere pantalonaşii ei. Fuşteii scării sunt mânjiţi cu noroi încă proaspăt. Bravo, Trutrude: clopotniţa are nişte locatari şi ăştia nu sunt ciorile. Ciulesc urechea. Liniştea e desăvârşită. Linişte relativă, din cauza furtunii, n-ai uitat.

— Ei bine? şopocăie Marie-Marie.

— Îmi aplic buzele pe drăgălaşul ei pavilion.

— O să aştepţi aici cu Maumau, iar eu urc sus să văd ce e.

Dar Maumau care, cu timpanul lui fin, a prins figura, mă înhaţă de un rever.

— Dispun de o acuitate vizuală cu mult peste medie. La armată aveam cel mai bun coeficient. Aşa că eu mă duc să arunc un ochi.

Plin de autoritate individul. Dovada: se şi avântă pe prima scară. Şi se vede că hobanele şi parâmele îi sunt familiare, fiindcă se caţără în viteză ticălosul. Ca un şobolan pe un zid. Şi fără zgomot. Încetează să mai fie printre noi. Încerc să-i urmăresc ascensiunea, dar a şi ajuns pe palierul unde e aşezată cea de-a doua scară. Un fâlfâit uşor. Zborul unei cucuvele e mai zgomotos decât el. Nu-mi mai rămâne decât să aştept raportul patrulei Maumau.

Pentru a înşela minutele nesigure, o prind pe Marie-Marie de umeri. Ea face mişcarea lipicioasă a îndrăgostitelor pe întuneric. Căutarea unui piept la care să se cuibărească. Pletele sale îmi ating gâtul. Îi percep bătăile inimii. Minunat lucru o fată îndrăgostită. Îi simţi dorinţa plutind la suprafaţă. Dar în acelaşi timp e speriată şi-ţi alunecă din mâini ca un săpun în baie. Rămânem astfel o clipă, împietriţi de nu ştiu ce moleşeală binefăcătoare. Îmi întorc faţa spre Marie-Marie. Căldura buzelor ei le călăuzeşte pe ale mele şi iată că mi ţi-o sărut, păcătos de javră ticăloasă care nu respectă nimic şi îşi face o plăcere din toate.

E un sărut adevărat, lung, adânc, dacă înţelegi ce vreau să spun, cu două limbi scotocitoare care se dau de ceasul morţii şi preced totul. Ah, rolul acestor instrumente de măsură ale dragostei! Diabolica lor agilitate amoroasă pe care, dacă ai vedea-o la un măcelar, ai

socoti-o adevărată scârboşenie; ce oroare! Sau chiar într-o radiografie a noastră a amândurora, îmbucaţi ca un sertar într-un dulap; drace, viaţa e murdar de frumoasă.

Ne cufundăm din ce în ce mai tare, uitând unde ne aflăm, când un foşnet tulbură liniştea imperfectă şi un zgomot monstruos îl urmează. Plauffff! E Maumau, care a aterizat în cap pe dalele umede. Rămâne acolo, cu braţele în cruce, fapt care, ţinând seama de locul unde ne aflăm, e tocmai potrivit împrejurărilor. Îl examinez prin intermediul (cum ar zice unii) stiloului-lanternă. Are craniul pe de-a întregul sfărâmat, bietul Jean Bart de Ploumanac'h Vermoh. Spart ca un ou căzut din coş. *De profundis!* Scumpul de el. A, dar insuliţa asta începe să devină al dracului de veninoasă. Cumnata lui Tango înjunghiată, Pinaud bătut în cap, Le Guennec descojit, Maumau descreierat – iată ceva de-a dreptul nesănătos.

Marie-Marie priveşte, straniu fascinată de oribilul spectacol. Acolo sus niciun zgomot. Dar încearcă tu să reperezi vreo prezenţă prin mugetele furtunii. Încearcă, şmecherule!

— Crezi că a căzut fără să vrea? bâiguie micuţa mea camaradă.

— Nu ştiu, puicuţo.

E atât de traumatizată, încât nici măcar nu se gândeşte să se înfurie pentru „puicuţo".

— Ce-ai de gând?

Ezit. Să mă caţăr la rândul meu ar fi un act temerar. Ba chiar nebunie curată (şi, cum zicea Roberval: îmi cântăresc cuvintele!) Totuşi există alternativă? Cinstit vorbind!

— Nu! exclamă cu voce joasă micuţa mea-prietenă.

— Nu-ţi face griji, o liniştesc.

— Ba da, îmi fac; nu simt nevoia să devin văduvă înainte de a fi măritată.

Tace, surprinsă de purtarea mea. Într-adevăr, Santantonio acţionează astfel: prinde frânghia unuia dintre clopote şi, ţinând-o cu dinţii, urcă vreo câteva trepte ale primei scări. După care leagă numita frânghie (de care nu trebuie să vorbim în casa spânzuratului, dar mi se fâlfâie) în jurul mijlocului, lăsând să atârne un capăt destul de lung. *You see, my dear? În* felul ăsta, dacă sunt silit să îmi dau drumul, nu voi hali venerabilele dale din pardoseală, ci voi rămâne suspendat de subsuori. Nu-i genială chestia, bombonelule? A treia precauţie, îmi scot pistolul şi-l leg de gât, cu ajutorul cravatei, fiindcă sunt unul dintre smintiţii manieraţi care încă poartă gâtlegău.

Şi hop, joacă-te de-a broasca, îngeraşul meu!

Escaladez încet, deoarece cu cât mă înalţ, cu atât greutatea funiei creşte. Până la platforma intermediară, totul e grozav. Mai departe, sunt tras îndărăt şi trebuie să mă încovoi şi mai mult la fiecare treaptă urcată. Vântul rage prin clopotniţă precum o sută de

tigri în călduri. Mă opresc să-mi trag sufletul, cu ochii pironiţi spre capătul celei de-a doua scări.

Şi atunci zăresc ştii ce? Zece franci, şi-ţi spun. N-ai firfirici la tine? Mă rog, ţi-o spun pe daiboji. Zăresc două mâini aşezate pe cele două braţe ale scării. Le văd în răstimpul unei fulgerări, e şi cazul s-o spun, fiindcă tocmai din pricina unui fulger mare chestia mi se dezvăluie. Iată explicaţia plonjonului executat adineauri de Maumau. Un brânci brutal, şi pompierul s-a dezechilibrat. Deci în seara asta maica Trutrude nu-şi va scoate ce zicea, iar strecurătoarea ei va rămâne la căldurică. Ce-i de făcut? Chiar dacă mă agăţ de bare cu toată puterea, îmi va fi imposibil să ajung în clopotniţă, fără să mai pun la socoteală că, dacă nu cad, bebeluşul de sus va găsi alte metode, mai eficiente, de a mă neutraliza. El se află pe poziţii de forţă, şi mandea nu poate trage mare nădejde.

Deci situaţie critică. Mă convoc la o reuniune la vârf (unde aproape că am şi ajuns), la care particip imediat şi votez ordinea de zi cu majoritate absolută, respectiva ordine de zi declarând că trebuie să-mi pun oasele la adăpost în cel mai scurt timp. Iar ceea ce execut, amice, în secunda care urmează, ceea ce execut ţine de circ, de atletism, de fără teamă şi reproş. E o performanţă. O lovitură magistrală, majusculă. Trebuie să ai fierbinţeli ca să încerci una ca asta; în orice caz, să nu te ia cu răcori. Să posezi testicule mari cât pepenii, iar ăştia să nu fie trecuţi din copt. Bun, destul cu preludiul, acum povestesc.

Trag spre mine funia clopotului al cărei capăt de jos e legat în jurul mijlocului meu. O prind în pumni. Apoi îmi petrec un picior pe după două trepte. Mă urmăreşti? Îţi imaginezi ilustraţia? San-A., la două treimi înălţime pe scară, ţinând funia clopotului cu amândouă mâinile şi sprijinindu-se de scară cu un picior? E aprobat, vizualizat? Mersi. Acum îmi iau un avânt formidabil şi mă arunc îndărăt, cu mâinile bine crispate pe frânghie. Ce se întâmplă mai departe? Ai ghicit? Nu? Du-te şi fierbe-ţi un ou!… În sfârşit, bine, fiindcă te cunosc… Se întâmplă că trag scara după mine, pricepi, cârnăţarule? Şi că şmecherul care, acolo sus, se încleştase de braţele ei, prins brutal, pe nepregătite, se rostogoleşte în faţă. Strângea prea tare, se sprijinea prea mult de braţele alea nenorocite. Aşa că bietul micuţ se prăbuşeşte în gol. Şi nu găseşte figura pe gustul lui, tontul zburător. Aşa că îşi oferă un ţipăt puternic, stil: „Aaaahhhhhhlihhhh”. Şi încheie cu un „plauffff”.

În trecere, m-a izbit peste umăr de era cât pe-aci să scap frânghia. Noroc că mă ţineam cu amândouă mâinile. Mă las să alunec de-a lungul ei. Iar în cupolă clopotul face „bluingggg”, şi pe urmă, după o clipă, „bluonggggg”. Să-ţi tot ţiuie urechile.

Marie-Marie a scos şi ea un strigăt, sărmănica. Drace, sper să

nu-l fi recepţionat pe icar peste moacă! Cu palmele arse, aterizez între cele două cadavre. Drăguţa mea e îngenuncheată şi plânge:

— Antoine al meu, iubitul meu, nu vreau, dragule, te ador!

— Fericit să te aud spunând asta, puicuţo!

Tresare.

— Cum, nu tu ai căzut?

— Eu, dacă e să cad, o fac în picioare, zic luând-o în braţe.

Amor, delicii şi armonium (biserica asta n-are orgă). Îi tragem o hiperlimbariţă în chip de „salut, Marie-Marie". Genul: n-ai-murit-nu-n-am-murit-dovada. După care mă ocup de defunctul secund. E cam străinez de naţie. Sau cel puţin era, fiindcă moartea aboleşte rasele. Un mort nu mai e decât un mort. Nu există mort englez, francez, chilian. Numai morţi. Fraţi de-ai noştri care au încetat înainte de noi. Naţionalitatea? Mort! Meşterelile rămân pe seama celor vii, fiindcă aceştia se cred vii în urma unei crude neînţelegeri cu ei înşişi.

Băiatul ăsta era blond-spic-de-grâu, tânăr, zdravăn. Îmbrăcat cu pantaloni de pescar şi haină cu glugă, purtând pe dedesubt un tricou în dungi. E zdrobit şi are ochii larg deschişi; o privire plină de oroare, plină de tot golul de care s-a umplut.

Îl scotocesc, buzunarele îi sunt bine garnisite: un browning, un box de oţel flexibil, cu mâner de piele, bani francezi, un paşaport pe numele Gustav Hildbrand, supus suedez. Plus un pachet de ţigări belgiene.

Clopotul continuă să vibreze. Îmi îndrept lanterna în direcţia clopotniţei. Dar fasciculul se pierde în beznă. Tot ce-mi dezvăluie este cea de-a doua scară ce s-a proptit, în chip curios, de-a curmezişul turnului pătrat, agăţată de un pietroi ieşit în afara zidului.

— Hei, ăştia de sus! strig. Arătaţi-vă niţel, să stăm de vorbă.

Dar nu se petrece nimic.

— Crezi că mai sunt şi alţii? întreabă Marie-Marie.

— Aproape sigur. Dă-mi o mână de ajutor să-i scoatem de acolo.

— Cum?

— Prinde frânghia mai mică, să le batem clopotele.

— Ce idee! se miră madona mea.

— Nu vor putea rezista prea mult, puicuţo, un asemenea zgomot din imediata apropiere e insuportabil.

— O, termină cu puicuţa ta, fulmineză Marie-Marie. Dacă mi-aş închipui că o să-mi spui aşa şi după căsătorie, aş prefera să rămân domnişoară.

Tot bombănind, iată că prinde o funie şi se agaţă de ea. Rapelul o saltă de la pământ. De sus se aude diiin-doong. Mă amestec în concert, şi oferim populaţiei de pe Nichemar'h un recital izbitor, care se adaugă furtunii. Ne tragem clopotele unul altuia, plini de toată

râvna. Breling breloc. Bing bang. Bing bang. Big ben. Sunaţi utreniile, mutreniile, cutreniile. Clopot de înmormântare sau de nuntă? Amândouă, generale! Întrepătrunse, contopite. Glas de clopot când răsună, cum cânta nenea Clopotanschi în vreme ce alţii vreo opt făceau bluing bluing pe la spatele lui, să afle lumea că sunt şi ei acolo.

Ne cuprinde o frenezie dementă. Tragem, ne lăsăm traşi. Dăm de pământ, o luăm iar în sus, aleluia, ale lui A…

Şi deodată, un zgomot înfundat de deasupra noastră. Să fie vreun proiectil? Chestia se rostogoleşte pe dalele pe care ţi le-aş califica, fără să mai aştept, drept pline de muşchi, babuinul meu! Şi se duce până în fundul firidei destinate corului, de o manieră explozivă, având în vedere că sare în aer. Un vraummm negru, deşi însoţit de flăcări. Locatarii de deasupra ne-au slobozit o grenadă peste muie. Dacă pocnea la atingerea solului, ne-ar fi făcut maţele, ba chiar măţiguşele pentru cine le avea, harcea-parcea. Din fericire, au existat cele câteva secunde preţioase, o, cât de! Noroc că grenada a fost rotundă şi s-a rostogolit înainte să se golească.

O culeg pe Marie-Marie şi o târăsc spre tamburul batant al ieşirii laterale. Fireşte, micuţa ei inimă drăgălaşă face hometrainer, totuşi persoana se ţine bine, stăpână pe ea însăşi până va ajunge şi pe mine; fiindcă de multă vreme mă bântuie ideea asta, ţi-ai cam dat până şi tu seama, nu, Puţintelule? Tot gândindu-te la unele lucruri, ele se şi întâmplă. În viaţă există două soiuri de evenimente: întâmplătoare şi premeditate. Şi iată unul pe care îl premeditez cu delicii, zi de day, pândind-o pe puştoaica în creştere, cu o tandreţe ce ţine de pofta nemăsurată. Nu concupiscent Antonio. Deloc fudul. Pur şi simplu om. The man, ce mai. The tip mereu grijuliu să-şi păzească teritoriul. Marie-Marie mi-e sortită de o întreagă eternitate, trebuie să admit, să accept lucrul ăsta. Mi ţi-am răsfăţat-o cât cuprinde. Mă iubeşte de când se ştie pe lume. Niciodată nu voi găsi o mai bună exclusivitate. Merită osteneala să-i consacri întreaga viaţă, nu? Îmi spun că dacă într-o zi va trebui să existe o femeie unimascul, ea ar fi aceea. O femeie care nu s-ar uita la nimeni altcineva, n-ar fi ispitită de niciun alt nene. Dar e un vis fals, de egoist blazat. Existenţa erodează totul. Oboseşte orice patimă. Copacii cresc şi mor. Fericirea idem. O organizezi, o dichiseşti, o pui pe orbită. Şi fabulosul satelit se roteşte în jurul Pământului, cu tine şi cu ea înlănţuiţi, îmbătându-vă, repetând. Apoi valsul se încetineşte, rotaţia idem. Şi într-o zi vă striviţi ca o baligă picând din găoaza unei vaci. Baliga de vacă nu-i un excrement normal. Turtirea îl înnobilează. Amorul sfârşit e la fel. Baligă de vacă. Nu un rahat adevărat, ceva mai puţin rezidual decât bontul obişnuit. Rămâne de domeniul comestibilului, din cauza aparenţei clorofiliene. Dragostea digerată nu e defecată, ci expusă. Nuanţă. Dragostea evacuată păstrează încă nişte flori şi aparenţe de

preerie.

Dar ce tot vorbesc eu aici, şi încă într-un moment crucial? Ce m-a apucat de-i trag cu digresiunile când ţi-e lumea mai dragă? Va să zică, am aruncat-o pe Marie-Marie la pământ, amortizând căderea cu braţele mele salvatoare. Ne aflăm în tambur. Îi şoptesc fetei un „şşşşt" la ureche. Aşteptăm. Nu trebuie să ne clintim, dacă vrem să-i batem pe tipi în războiul nervilor. Să-i lăsăm să creadă că ne-au carbonizat cu grenada lor. Nu mai pot arde prea mult gazul în cuşca clopotelor, acum când se ştiu descoperiţi. Fatalmente, vor încerca să coboare. Şi n-o vor putea face fără să sune clopotele, ceea ce ne va alerta. Să aşteptăm. Răbdare şi tutun, cum zic englezii ăia de două parale. Să tot aşteptăm, în ciuda frigului glacio-sepulcral care ne pătrunde. Cu atât mai rău pentru guturaiul în pregătire pe care îl simt instalându-mi-se în vârful nasometrului. Micuţa maică-mare găseşte că postura e agreabilă. Gura ei lacomă o caută pe a mea şi se umple cu vârf. Tiroleză înamorată. Mă ia cu o încoţopeneală de mă fac cât o bârnă. Podul de pe râul Kwai. Găseşti că e oportun să fâlfâi ca o gorilă? Că astea sunt maniere vizavi de o tânără studentă nevinovată? Tocmai când stăm aici, în plin pericol, ghemuiţi, la pândă, ca la prima împărtăşanie? Oh, în privinţa asta îmi fac autocritica; fii liniştit. Nu-i nevoie să umbli să-l cauţi pe domnul Nătăfleaţă. Din cap până-n picioare, îmi fac spălarea atentă a cutrei de conştiinţă, dar degeaba, continui să mă încoţopenesc precum o turmă de cervide. Şi-mi spun că dacă acţiunea nu se precipită imediat şi cele mai mici amănunte, o s-o perforeze pe prinţesă, dulcea Marie-Marie. Să mi-o anexez prematur, în floarea vârstei, scârboşenia dracului ce sunt!

Vai, ce ruşine!

Iar ea simte că ziua gloriei e pe cale să se arate, îţi dai seama. Sunt chestii pe care le pricepe şi inocenta inocentelor.

Ei bine, gata, pentru prima dată în istoria omenirii îmi scap lăboanţa în regiunile rezervate ale damicelei. Îi deschei cu un gest rapid şi sigur marele nasture ale jeanului, acela de metal, care e aproape tăios. Şi vino încoace domnule fermoar. Mersi inventatorului, un mare binefăcător al umanităţii. O, câte delicii, câte şiretenii, câte momente îmbătătoare ne procuri, geniu cu închizătoare, atunci când nu te înţepeneşti! În primul rând – lăboanţa înainte mergătoare. Du-te, fiica mea, urmează-ţi traiectoria, porneşte în cucerire accelerată. Simt în palmă pântecele cald şi moale. De emoţie, mă întrerup. Adevăratul voluptos are curajul să nu se grăbească. Extremitatea degetelor mi se mişcă, mâna depravată îmi lunecă, atinge o regiune neexplorată, un eden creţ indicibil (sunt nebun după cuvântul ăsta, nu mă satur de el).

Minunata Marie-Marie se întinde pe ţărmurile extazului. Nu mai simte recile dale neprimitoare. Scoate un geamăt imperceptibil. O, scâncetul amorului venind, al amorului urcând, care doare de prea

multă voluptate! Dovadă a plăcerii. Răvăşitor! Secret! Miraculos! Şi tocmai în clipa când ne apropiem de marele abandon, iată că sus de tot un clopot face „bruii-iingggg” fiindcă cineva i s-a agăţat de funie sărmănelul.

Aşa că se cuvine să ne desfacem, să ne retragem, să revenim la suprafaţă, să facem faţă. Să plecăm la datorie, la chemare, la păruială. Îmi pun o ventuză pe micuţa logodnică şi scot revolverul, ceea ce constituie, vei admite poate, două acţiuni destul de contradictorii. Strecor o privire prin crăpătura uşii. La lumina roşiatică a lămpii de pe altarul principal, zăresc o masă întunecată ce coboară suplu din înălţimi. Silueta nu întârzie să atingă solul.

— Stop! îi poruncesc.

Glasul meu tunător, reverberat de bolţile bisericii, îl face pe noul venit să se năpustească. Un adevărat profesionist al dexterităţii. Ce iute se ghemuieşte şi se rostogoleşte pe pardoseală! Într-o fracţiune de secundă înţeleg că, dacă întârzii, mă va rade. În asemenea dueluri fără îndurare, ezitările sunt fatale şi milostivirea aşijderi. Aşa că înainte, băieţi! Îl plumbuiesc ca la nuntă. Rostogolirea i se întrerupe brusc. Aşa că păşesc spre el, fără a înceta să ţintesc spre trupul nemişcat, de teama vreunei viclenii aidoma celei a mea. Dar lanterna mă vindecă de temeri: omul meu a încasat bomboana în plină ceafă, iar visul scumpilor şi bătrânilor lui părinţi s-a îndeplinit: are plumb în creier.

***

— Şi dacă a mai rămas încă unul? face Marie-Marie văzând cum mă reped de-a lungul ticăloasei ceea de frânghie.

Clopotul, din nou solicitat, bate de mort prin urletele hidoase ale furtunii. Nu-i răspund micuţei. Îmi joc viaţa pe o impresie de presar: aceea că sus nu se aflau decât doi filfizoni. Mă ridic cât de repede îmi îngăduie muşchii. Nu-i comod, din pricina freamătului constant al funiei terminate cu un clopot în delir, pe care escalada mea pare să-l gâdile şi care se zvârcoleşte din răsputeri. Totuşi progresez; galvanizat de o impetuoasă dorinţă de a sfârşi, de a triumfa. De a face lumină în toate acele evenimente confuze, nesfârşit de tulburătoare şi prosteşti.

Asud, tremur de oboseală. Dar ajung la capătul ascensiunii. Un balans care să-mi permită să ating planşeul şi uf!, iată-mă sosit. Ce tărăboi! Infernul sonor! Furtuna urlă şi clopotul vibrează. Nu mai ştii unde te afli, nici cum îţi vei împiedica urechile să sângereze. Ochesc şi înşfac o lampă cu glomifug busmurat, ceea ce vrea să spună că răspândeşte o lumină invizibilă la distanţă mai mare de trei metri de sursă. În zona ei de acţiune se vede ca în plină zi, dar dincolo de limita indicelui funcţional cu perifrază latentă, întunericul se

reformatează. În teritoriul de iluminare sunt îngrămădite instrumente optice extrem de sofisticate: lunetă cu infraroşii termobedolată, vizor de obtuperare concavă filandrosică cu sermică pavilionară, petafinor de extremă rezoluţie modulat şi, culmea fineţei în materie de tehnicitate germană, premiul Nobel pentru bricolaj la Bazarul de la Hôtel de Ville: un buratoriu cu memorie invexat, graţie căruia, în toiul nopţii, poţi să te benoclezi spre toate orizonturile ca în plin soare. Mi se oferă întreaga insulă. Şi ajunge să acţionez un clitorast de reglaj pentru a mări cutare sau cutare detaliu până pot distinge comedoanele de pe moaca oamenilor evoluând la sute de metri depărtare.

Deci aici se găsea punctul de comandă al indivizilor care l-au neutralizat pe Pinuche. Constatând faptul, mă pregătesc să cobor, când un foarte uşor zgomot îmi parvine într-un moment de acalmie a furtunii. Seamănă cu un scâncet. Atât de mult, încât chiar aşa ceva trebuie să fie. Scotocesc încolo şi încoace şi prin alte părţi. Şi descopăr ştii ce? Nu? Mă aşteptam. Ascultă, te voi face să râzi: o imensă capcană pentru languste sau homari sau nu ştiu ce altceva, dar lungă de doi metri şi confecţionată dintr-un grilaj ţeapăn, nu jucărie. Iar în interior se află un nenică legat burduf, din tălpi până-n bărbie. Totul cu leucoplast. Lat cât o carabă, una de-aia ţeapănă, de tăietor de lemne, atenţie, nu lopeţica fleşcăită a unui subşef de birou de prefectură.

Pentru a-l scoate pe cel din cuşcă e nevoie de cleşte, având în vedere că şicanele capcanei sunt îndreptate în sens contrar ieşirii, cum probabil că nu ignori sau nu mai. Dar eu unul n-am cleşte. Nu sunt nici tinichigiu, nici homar. Tot ce reuşesc este ca, îndoind ochiurile grilajului în dreptul gurii prizonierului, să-i smulg leucoplastul de acolo. Pe urmă îl trag pe nefericit în cercul de lumină glomifugă busmurată. Ceea ce îmi îngăduie să-l recunosc pe camaradul Tango, mai mult mort decât viu, sângerând, cu unghiile smulse, mutra pocită, complet sfârşit, avariat din toate părţile, de la chilă la dunetă, plin de spărturi. Aiurând, în semiasfixie. Cu ţoalele în franjuri. Cu ochii ca nişte gasteropode, întrezăriţi în dosul unor vânătăi urâte, pe jumătate deschise, sângerând ca un drapel de luptă după luptă; chestii de-astea… Mizerii de om îmbucătăţit, în curs de distrugere sălbatică.

— Tanguy, biata mea zdreanţă, bâigui.

De jos urcă spre mine ţignalul lui Marie-Marie (în engleză Mary-Mary):

— Antoine!!!!!

— Da, puştoaico, ce se întâmplă?

— Aici nimic, dar vroiam să ştiu despre tine.

— Totul e O.K.

— Ai fi putut să mă linişteşti. Mi s-a părut că te aud vorbind.

— Vorbesc cu un prieten.

— Şi eu ce fac până atunci?

— Fugi la maica Trutrude şi anunţă că aici a fost păruială şi să vină cineva cu lămpi, brancarde şi nişte cleşti.

Ascult depărtându-se paşii ei uşori.

— Tango, mă auzi? Sunt comisarul San-Antonio.

— Dda, da, bolboroseşte printre buzele harcea-parcea.

— Ticăloşii cei doi te-au aranjat aşa?

— Nu.

— Atunci cine?

— Oceanul.

— Poţi încerca să povesteşti?

— N-ai nimic de băut?

— Nu, dar ne vom ocupa de tine în curând. Până atunci fă-mi o depoziţie oficială.

— Depoziţie despre ce, comisare?

— Prezenţa ta aici, printre altele.

— Făcea parte din misiune.

— Ce misiune.

Marele triton geme în capcană. Pe urmă bombăne:

— Nu mă face să pălăvrăgesc în dorul lelii, comisare, am buzele ca vai de lume.

— Te fac să pălăvrăgeşti ca să mă pun la curent.

— Să nu spui că nu ştii nimic!

— Nu ştiu nimic.

— În cazul ăsta ce cauţi aici?

— Asta, băiete, e treaba mea.

Tango-la-Nitro protestează.

— Mi s-a acrit de atâtea încurcături de rahat. O să mă coste al dracului să fac pe eroul în serviciul Franţei.

— În serviciul Franţei?

— În sfârşit, al caraliilor, dar e acelaşi lucru, nu?

— Explică.

Atunci, în termeni mai ciopârţiţi decât bietele sale labii, îmi livrează povestirea de mai jos, de care te rog să binevoieşti a lua cunoştinţă fără să umpli hârtiile de pete de grăsime, nici să presari printre ele murdărie din nas, după bunul tău obicei, fiindcă degeaba circuli la bordul unui San-Antonio, ăsta nu-i un motiv să te porţi ca un campion al scârboşeniilor, de parcă ţi-ai instala cortul pe marginea Naţionalei 7. Şi din cauza asta mi se crispează creierul mic şi totodată rectul văzându-mi romanele poliţiste lovite de dispreţ, cu coperţile smulse, paginile mototolite şi mai scorţoase decât matale, plus că sunt pline de toate murdăriile care alcătuiesc viaţa ta tembelă.

Va să zică, în viaţa lui Tango s-au petrecut evenimentele pe care iată-le, două puncte şi de la capăt:

De curând, a participat la spargerea Băncii Zébulard, al cărei mare seif a fost buşit la fel de uşor ca puşculiţa muzicală a băiatului tău mai mic. În cursul operaţiei, doi gardieni publici au fost sfredeliţi ca nişte sedile în timp ce-şi făceau rondul nefericit, mocofanii. După câteva zile, banda a fost în parte arestată, printre alţii şi Tango. El, niciodată purtător de armă, n-a participat la dezmembrarea arcaşilor, fireşte jobul lui constând numai în tutuirea camerelor blindate; totuşi era sigur, ţinând seama de complicitate, că va încasa între cinci şi zece ani de facultate. Şi pe când, foarte pocăit, se lăsa pradă celor mai negre amărăciuni în celula lui din Fresnes, un domn i-a făcut o vizită în vederea unei mici flecăreli. Descrierea pe care mi-o face cu privire la numitul îmi îngăduie să-l recunosc pe Bătrânul.

Mylord bossul i-a propus un târg deloc obişnuit. O mână de ajutor în doi timpi, de realizat în contul Casei Franceze, dar de manieră ocultă. Mucles! Marea ferecătură, orice s-ar întâmpla. Dacă iese pe nasoale, cu atât mai rău pentru oasele lui Tango. Prima parte a operaţiei consta în a arunca în aer farul de la Pointe du Chaz. Cea de-a doua, mai a dracului, grozav de riscantă, în dinamitarea cârmei unui vapor sovietic, în noaptea ce avea să urmeze.

Epopee, ce mai!

CAPITOLULCAP DOISPREZECE
Performanţa

Şi dacă Tanguy Liauradéshome îşi ducea la bun sfârşit misiunea, participarea lui la tragica spargere a Băncii Zébulard era uitată şi i se dăruiau cinci cărămizi pentru a se duce să-şi refacă sănătatea pe riviera italiană sau în Baleare. Ba chiar şi în altă parte, domnii nu sunt sectari, esenţialul fiind ca totul să fie cât mai în altă parte, înţelegi, dragule? Aşa că băiatul Tango a acceptat; Fresnes, mulţumesc frumos – începea să simtă cum e cuprins de mucegai cam peste tot şi chiar prin alte părţi. Deci a zis că banco. Ticălosul de Bătrân, care o juca pe funcţionarul oprimat, cu toată cariera făcută ţăndări şi ţăndările risipite pe linie moartă! Ah, ce grozav m-a posedat băiatul! Mă înfurii, mă înturbez, mă deznădăjduiesc. Oare să nu fi trăit atâta amar de vreme decât pentru infamia asta? Rahatul grandilocvent, şeful Venerat şi vertebrat, chelbosul definitiv, preelegantul breloc care ne-a luat în balon pe mine şi pe Béru, în balon breton, fără să sufle o vorbă. În timp ce uza de Pinuche şi chiar de Marie-Marie. Antonio? În carantină. Tăcere. Neîncredere. Japiţa! Corcoduşa seacă! Fesiformul!

— Aşadar tu ai aruncat farul în aer?

— Da, dar… bâiguie Tango.

— Şi l-ai ucis pe paznic?

— Dumnezeule, ştii bine că nu. Eu nu am sânge pe mâinile

astea de bijutier, comisare. N-am avut niciodată. Eu lucrez pe pipăite. Sunt un artist. Un artificier. Aparţin geniului, nu ecarisajului. Manipulez explozibilul. Am o vocaţie chimică. Maestrul meu e Nobel, inventatorul dinamitei, nu doctorul Petiot. În privinţa farului am fost lucraţi. Dublaţi cu sălbăticie, haliţi la grămadă, regulaţi până în marele colon, pe cuvânt. Mai întâi că eu pusesem pocnitori numai sus, în compartimentul lanternei. Trebuia numai s-o sting. Cum sufli într-o lumânare. Nu mi s-a cerut să tai în două candelabrul ăla de rahat. Ceilalţi au făcut-o, dacă îţi spun! Au venit pe urmele mele şi au adăugat sos cât cuprinde. Plus că l-au curăţat pe paznic. Ceilalţi, zău. Întreabă-l pe bătrânul dumitale. Doar sus – era misiunea mea. Lămpiţa only. Farul trebuia să fie orb în noaptea asta când se prevedea furtună. Moşul nu mi-a dat nicio explicaţie, dar nici eu nu sunt prins de pe gârlă, ştiu să-mi luminez creierul. Să sting farul şi pe urmă să trosnesc vaporul sovietic. Matale pricepi ceva din toate astea? Totuşi concluzia e una singură: vasul trecea printre recifii cei mai ai naibii din tot Atlanticul de Est, de la Capul Nord până la celălalt ţărm al Africii. Lipsit de acel reper esenţial, petrolierul trebuia să se tragă în frigare. Cu atât mai mult cu cât explozibilul cu care l-am îndopat e o chestie extrem de nouă: scrafug 124, inventat de un mare savant palestinian: doctorul Saâgaz Rûrènoir, un campion. Singurul explozibil care nu face zgomot, fiindcă implodează în loc să explodeze. Este deci un implozibil cu determinantă conjugală. Trebuia să se gândească cineva şi la asta. Doctorul Saâgaz s-a gândit. Îl salut! A răsturnat toate datele. Bravo…

Îşi trage răsuflarea amicul Tango. L-ai crede în transă, în hipnoză aproape, după felul cum se goleşte, cum se revarsă din plin în vorbărie. Ca dintr-o nevoie de a se elibera, de a se debarasa o dată pentru totdeauna de aventura lui demenţială. Iată-l acum că respiră adânc, ca să se oxigeneze peste tot, cu amănuntul, să-şi deschidă bine ferestrele plămânilor.

— Pe toţi dracii, Doamne, înjur încetişor, fiindcă mă număr printre cei care îl respectă cel mai mult pe Domnul – şi altul ca mine poţi căuta unde vrei tu, că tot degeaba; până şi cardinalul Marty înjură mai abitir. Ca să nu mai spun că, din câte am auzit, aşa face şi papa în persoană. De pildă, într-una dintre zilele trecute, vrând să bată un cui la el în cameră, ca să agaţe un poster cu Emanuelle, i-a scăpat ciocanul pe papucul de hermină şi a slobozit unul de-acele „bordelul raiului” care a lezat Vaticanul; aflat din sursă sigură. Nu, eu unul am mare respect pentru Dumnezeu. S-o faci pe pişicherul e foarte frumos. Numai că ajungi să predai ortul preotului şi să te agăţi acolo, sus. Iar el te aşteaptă, pehlivan, cu mâinile vârâte în mâneci. „Tu eşti, Antonio, cel care pentru toate fleacurile îmi înjurai numele sfânt? Mă ţineai de nătărău? Mă renegai? Făceai haz pe socoteala mea? Iată-te

acum compărând, spirit forţos din caramel zemos! Biet răhăţiş. Nebun împuţit, craniu găunos – că de-aş fi mai puţin dumnezeiesc de cumsecade, te-aş trimite să fierbi la foc mic în oalele băiatului cornut, amărâtule bun de întins pe brasero!" Aşa că mă păzesc. Cred în Dumnezeu. Cresc în Dumnezeu? Cresc în Dumnezeu. Nu-i deloc fraier frăţiorul. Pregătit pentru manevrele de toamnă. Ziua bună, Doamne! Vin la domnia ta ca un pocăit. După ce te-am rugat şi lăudat atâta, te-am subînchiriat, te-am vândut lui Pierre, Paul, Jacques. Uită-te la ardoarea mea, întrucât e de totală, infinit de nemărginită. Ţine seama, Stăpâne. Abulé răsplăţile. Nu mă eluda, alege-mă. Sunt alesul-tip.

Stai că m-am rătăcit. Despre ce vorbeam? Tango. Gata, mi-am amintit. Bun; ce mă calcă pe bătături e vaporul ăla rusesc pe care Bătrânul vrea să-l arunce în aer. De ce să provoace încă o maree neagră, când avem atât de furcă să le luăm spuma celor vechi? Un atentat atât de grav, susceptibil să declanşeze viitorul război mondial! Drace, ticălosul nu-i deloc dus la biserică.

— Bine, povesteşte-mi despre instalarea explozivului, Tanguy.

Omul nici nu cere mai mult. Nu aşteaptă decât asta. Limba îi fâlfăia de nerăbdare. Saliva în gol.

— Chestia cea mai infernală din viaţa mea, comisare. N-am să uit niciodată ziua asta, de-ar fi să trăiesc şi o sută de ani. Totul a debutat foarte devreme.

— Era şi Katkarre?

— Da, era.

— Fuseseţi complici?

— Era un prieten din copilărie. Mi se părea un pic derutat. Fiindcă îmi trebuia un asistent, l-am pus pe bătrân să-l angajeze.

— Dacă eraţi amici, de ce i-ai tras-o pe sub fălci la Cafeneaua Marinei?

— A, nu pentru fofoloaca grasei, comisare, dar luase niţel achiul şi începea să vorbească gura fără el, cum că găsise o combinaţie pentru scos mălai fără să-şi mănânce zilele în ceţurile de pe apele Nordului. Trebuia să-i opresc pălăvrăgeala. Aşa că i-am dat o lecţie, şi el şi-a pus lacăt la gură.

— Ce trebuia să faci cu el?

— Îmi slujea de pilot. Luasem o barcă de împrumut, şi el urma să mă piloteze, dimineaţa, la far. După ieşirea din port, l-am îmbarcat din Golful Răposaţilor. E nasol să navighezi în împrejurimile farului. El m-a condus cu mână de maestru… Pe urmă m-am dus să-mi fac trebuşoara. Aveam o cagulă. L-am ameninţat pe paznic cu un pistol cu doape. Omul s-a lăsat tras pe sfoară. L-am doborât şi legat. După care am plasat încărcătura în vârful farului. Dar când m-am întors la barcă, Jean-Yves nu mai era acolo. Degeaba m-am uitat peste tot; nimeni. Am tras concluzia că se dezumflase aşteptându-mă. Aşa că, întrucât

operaţia fusese începută, am hotărât s-o continui de unul singur. Am plecat în direcţia Insulei Nichemar'h, dar rămânând în larg, într-un loc de unde puteam gândi apropierea petrolierului rusesc. Marea se făcea afurisită şi, breton cum mă vezi, mi-am dat afară şi maţele. O zi întreagă petrecută astfel, tot încercând să menţin barca la suprafaţă! O, Sfântă Fecioară, ce ticăloşie! Să-ţi spun ceva: crezusem că iubesc oceanul. Dar acuma totul s-a sfârşit. La Beauce! Numai asta există pentru mine. La Beauce sau în cel mai rău caz Brie. Ceva solid, neted, pe care să poţi umbla fără să dai la boboci. Toată ziua, toată nenorocita aia de zi nesfârşită! Cu furtuna care devenea din ce în ce mai sălbatică! În sfârşit, barcazul rusesc şi-a făcut apariţia. Credeam că n-o să mai sosească niciodată. Şi, când s-a prezentat, m-am întrebat cum voi reuşi să-mi duc coaja de nucă până la el. Şi să-l abordez pe o mare ca aceea, în toiul nopţii. Fiindcă a trebuit să aştept să se întunece ca să nu dau deşteptarea. Din fericire, vasul s-a oprit, deoarece, din pricina farului carbonizat, Amiralitatea dădea directive tuturor celor aflaţi prin preajmă. Operaţiunea Tanti. Ăsta e numele ales de Bătrânul pentru a desemna întreg circul nostru de nătărăi. O să-mi aduc mereu aminte de Tanti. Cinstit îţi spun, comisare, până azi n-am ştiut că sunt un erou. Mă credeam un tip mai degrabă prudent, în ciuda marilor mele lovituri ca aceea de la Banca Zébulard. Dar pe furtuna asta, cu o barcă mare cât cada dumitale de baie, nu văd pe nimeni în locul meu care să fi pus o încărcătură de explozibil la cârma unui petrolier sovietic. Un fraier mai baban decât mandea e imposibil să existe.

Îi votez complimente sincere şi măgulitoare auzului. Sub noi începe hărmălaia. Marie-Cherie care aduce populaţia. Lumini dansează prin biserică. Răsună voci şi zgomote de paşi, din ce în ce mai numeroase.

— Iată ajutoarele, puişor, mă adresez eroului. Vei fi eliberat şi-ţi vei primi mălaiul. Ei bine, ai fixat încărcătura?

— De minune, comisare. Din fericire, era prevăzută cu un sistem de fixare cu ventuză, că de unde nu, n-aş fi reuşit niciodată. Numita ventuză era agăţată în vârful unei cângi. Când eram tinerel, la Ploumanac'h Vermoh, luptam cu lancea, în port, în zilele de sărbătoare. Astăzi, chestia mi-a slujit al naibii. În sfârşit, la ora asta marfa e la locul ei.

— Şi bubuiala pentru ce oră e prevăzută?

— Două.

Îmi vizionez Piagetul, format sport. E trecut de miezul nopţii.

— Vom avea timp să ne aşezăm în fotoliul de orchestră.

Îmi proptesc ochiul favorit în vizorul lunetei cu infraroşii. În întuneric, disting la fix luminile de poziţie ale petrolierului. Văd duneta şi, în interior, ofiţerii de la bord cufundaţi în discuţii. Să

discuţi pe ruseşte, crede-mă, merită osteneala. În ceea ce mă priveşte, am încercat de mai multe ori dar n-am reuşit niciodată.

— Ce-ai făcut după îndeplinirea misiunii?

— M-am abătut pe insulă.

— De ce pe insulă?

— Din cauză de maree. Bătrânul crab prevăzuse că nu pot reveni pe continent, şi atunci a decis să ajung pe Nichemar'h. O dată debarcat pe insulă, trebuia să mă duc în sectorul turistic, unde e un grup de bungalowuri. Un moşneag dărâmat mă aştepta acolo, el urma să anunţe rezultatele misiunii mele, graţie unui post de radio-emisie.

— Şi?

— În drum spre insulă, furtuna se făcuse atât de puternică, încât am pierdut controlul bărcii. Aceasta s-a răsturnat, şi eu m-am pomenit în ciorbă. Atunci am crezut, vai, că-mi bătuse ultima oră. Ce-am mai înghiţit la apă de mare, nepoate! Să te scârbească de stridii pe tot restul vieţii.

În clopotniţă începe furnicarul.

— Hei, gaşcă! strig. Trimiteţi-ne fuguţa o sticloanţă de rachiu.

E un limbaj pe care oamenii din popor îl pricep perfect. Imediat lasă toate alea şi se năpustesc spre calvados haidamacii. Cine va aduce mai repede un flacon de tărie.

— Mersi, suspină de pe acum Tango, mă şi simt pornind spre ţărmuri mai blânde.

— Termină-ţi istorioara înainte să decolezi, băiete, glumesc.

Consimte.

— Am leşinat în trei sau patru reprize. Mă înecam. Dar niciun breton nu se recunoaşte învins. De fiecare dată îmi reveneam. Şi totuşi mutra mi se pocnea de recifuri. Încasam la castane cum nu mi-am putut imagina că e un om în stare să reziste. Energia disperării, comisare. Azi-noapte am înţeles şi eu ce înseamnă asta. O să-ţi spun ceva: de aici înainte, viaţa mea are să se schimbe. Din cap în cap. Voi intra în mănăstirea Saint Tupuduc-le-Bienheureux. Să-mi închei printre călugări existenţa. Rugăciuni, meditaţie, haleală frugală. Trebuia să fi slujit la ceva această grea încercare, no? Cu ce-ar mai rima minunile dacă am trece peste ele? Dacă ne-am continua existenţa de proşti sadea? Ce părere ai? Eu, acuma, cu reculegerea. Terminoiu explozibilele, seifurile recalcitrante, escrocheriile nebuneşti. Mă devotez Domnului. Şi pe urmă, în epoca noastră, trebuie să fie mişto acă viaţa monahală, nu? Soileală, rugăciune, grădinărit deasupra viitorului tău mormânt. Un pocheraş din vreme în vreme, ca să nu mai punem la socoteală călugăraşul cam poponar pe care-l ai în grijă şi care îţi morfoleşte furtunelul seara, după stingere, nu? Nu poartă ăştia robă pe degeaba. Un biberon, prieteneşte, nu cere de mâncare şi-ţi lasă capul limpede ca să-ţi poţi consacra sufletul către Domnul, eu aşa

zic. Când ai gogoşile umflate, spiritualul îşi pierde din putere.

— Deci ai reuşit să te salvezi, îl aduc la oile mele, şi pe urmă?

— Conform directivelor ce-mi fuseseră date, ar fi trebuit să alerg aţă spre bungalowuri. Numai că trebuie să pricepi o chestie, comisare: eram extenuat, la capătul puterilor, absolut pe moarte. Uită-te la moaca mea, care doar întreagă nu mai e. Şi trupul tot îmi e o rană.

— Într-adevăr.

— Am un frate care locuieşte pe insulă.

— Găuritorul de castaniete?

— Îl cunoşti?

— Am avut onoarea. Deci te-ai dus la frăţior.

— M-am târât, simţeam nevoia să fiu îngrijit de urgenţă. Dar când am ajuns la el, am văzut-o pe cumnată-mea încăierată cu cei doi tipi care erau aici şi pe care i-ai demolat. Ea era plină de sânge şi plângea, implora, vorbea taman de dumneatale, cum că i-ai făcut o vizită. Eu sosesc, prăbuşindu-mă de epuizare. Imediat cei doi nene mi-au sărit în spate. Unul dintre ei mi-a tras una bună cu mânerul pistolului, aşa că am zis ciao la toată lumea. Când mi-am revenit în simţiri, mă aflam în nenorocirea asta de cuşcă.

Oftează lung şi bâiguie:

— Ce tot fac cu tăria aia nemernicii? O rad ei înşişi?

Şi leşină.

Astfel ia sfârşit palpitanta poveste a lui Tanguy Liauradéshome. Performanţa lui ieşită din comun va rămâne în anale. Ba chiar în orificiile anale ale celor care, puternici şi prea puţin sensibili la actele oamenilor în stare să se depăşească pe ei înşişi, vor hotărî să şi-o bage în acel loc.

Amin!

CAPITOLULCAPI TREISPREZECE

Superperformanţa

Bătrâna Trutrude n-are strop de somn în ochii apătoşi. Suflă în cea de-a „n”-a cafea. E ora unu dimineaţa.

Amabila populaţie insulară a rânduit cadavrele în localul pompei de incendiu. După care s-a întors să se culce. Pinaud, nu prea în viaţă, şi Tango, pe jumătate dus, se odihnesc sau repauzează în camera rezervată de noi. Doctorul insulei, dezmeticit cu marele sprijin al unei cafele tari şi amoniacate, se îngrijeşte cum poate mai bine de testiculele dragului Le Guennec. Aşa că suntem aici, la Trutrude, Marie-Marie, Béru şi cu mine. Iar bătrâna, deloc impresionată de peripeţiile periferice, povesteşte despre încăierări sângeroase din vechiul Sydney între marinari englezi şi australieni. O lăsăm să-şi depene firul amintirilor. E ca o muzică de fond. Muzică dulce: „Târf

story”.

Din când în când, Mamare se întrerupe ca să bea un gât de cafea sau să-şi scotocească memoria, printre talmeş-balmeşul trecutului, să scoată o anecdotă, o chestie neobişnuită sau plăcută. Şi s-o încălzească în gura ei bătrână de sugătoare, pentru a o învia în faţa noastră, vreme de o clipită fragilă. Bérurier îi plimbă, pe neaşteptate, mâna peste coapse, şi căzătura frivolă tace, împietrită de speranţă. Ar mai fi cu putinţă ca un mascul de toată frumuseţea, în vigoare absolută, cu ochi consacrator şi şliţ supradilatat să-i facă o intrare-ieşire? Iarăşi? La vârsta ei, numită respectabilă, să-i apară şansa de nemaiauzit de a nu mai fi respectată?

— Auzi, frumoaso, şuşoteşte Mamutul, presupun că ai niscai uger?

— Ce înţelegi prin uger, prietene? gângureşte relicva.

— Înţeleg la grătar, o neutralizează Alexandre-Benoât.

Uşor descumpănită de neconcordanţă, Trutrude orăcăie:

— Bineînţeles că am, şmecherule!

— Atunci ţi-aş cere prea mult dacă ne-ai face un grătar?

Şi îşi retrage mâna ca s-o lase pe junâ să se care. Şi vaca se cară la îndeletnicirile ei. Fiindcă Béru crede că descoperă un reproş în pupilele mele, murmură:

— E ora, tipule.

— Ora pentru ce?

— Pentru grătar. Suntem obligaţi să ne menţinem în formă: n-am mai rămas decât noi trei. Orice individ are exigenţele lui.

— Explozia se va produce peste un ceas? întreabă Marie-Marie.

— Aproximativ, da.

— Să arunci în aer un petrolier în apropiere de ţărmurile noastre, când suntem atât de grav afectaţi de mareele negre apărute întâmplător, mi se pare ceva mai mult decât un viciu.

— Aş da şi eu orice să pot avea o întrevedere cu Bătrânul. Ah, ticălosul nenorocit, dacă ar fi jucat cu mine cu cărţile pe masă, în loc să umble pe ascuns, n-am fi ajuns aici.

Bérurier oftează:

— Nu se ştie niciodată, băiete! Poate că am fi fost contraţi de indivizii care i-au lichidat pe Katkarre, pe cumnata lui Tango, care l-au pocnit pe Pinuche şi au făcut să explodeze radioul în bomboanele lui L’Guennec. Aşa că, dacă am fi apărut noi, cu moaca noastră de fraieri şi cu ochii în pământ, noi le-am fi încasat pe toate astea. Uneori ai tot interesul să nu ştii nimic de nimica, conchide filosoful în chiloţi cu mânecă lungă.

Îmi ofer un panoramic rapid asupra afacerii. Întreaga noastră echipă mutată la Ploumanac’h Vermoh. Pinaud însărcinat cu misiunea, Marie-Marie angajată ca auxiliar al susnumitului. Dacă domnul

subprefect de rahat ne-a ţinut la fereală de evenimente, pe Béru şi pe mine, înseamnă că ne păstra în rezerva Republicii, pentru finala afacerii. Concluzia – probabil că are nevoie de noi „în acest moment”. Şi noi nu suntem deloc la înălţime.

— Eşti o fetişcană tare ciudată! exclam.

— De ce? se înfurie veveriţa.

— În mod normal, nicio femeie n-ar fi fost capabilă să deţină o scrisoare conţinând instrucţiuni şi să n-o citească. Deplâng forţa ta de caracter, puicuţo.

— O iei pe „puicuţa ta” drept o portăreasă?

— Nu, drept o adevărată femeie cumsecade. Ceea ce nu exclude să fi ştiut despre conţinutul faimosului plic…

Ea scoate un strigăt gutural, stil Callas din epoca de glorie, când taica Onassis îi făcea figura de manevră în do major.

— Ce te-a apucat, piţigaie? întreabă Senioria Sa.

— E încă posibil să găsim plicul ăla, zice micuţa mea logodnică. Cu siguranţă că mi-a fost furat de unul dintre tipii din clopotniţă.

Încă nu şi-a terminat fraza, că eu am şi ajuns afară.

***

E scris de maşină. Titlul figurează cu majuscule: „OPERAŢIUNEA TANTI”. Cât despre text, el e laconic în concluzia sa. Ţi-l livrez *in extenso* (ceea ce e frumos din partea mea) şi fără nicio pretenţie materială:

Dacă rachetă verde, a se merge imediat în port. A se îmbarca pe volierul „Pen Cil”. *În habitaclu e colivie de răchită cu porumbei. A se lăsa porumbeii în aer liber.*

That’s all, cum se zice mai apoi la Londra. Dar cu adevărat all. Niciun cuvânt în plus, nicio semnătură, nici măcar o ştampilă. Misiva se afla la bordul celui de-al doilea cadavru, în buzunarul interior. Fusese deschisă, citită şi îndoită.

Aşa că tustrei alergăm până la port, Marie-Marie şi cu mine ţinându-ne de mână, Béru ţinându-se de pântece, niţel mai în urmă. În port, vasele zgâlţâite de furtună dansează giga, plină de râvnă, a ambarcaţiilor maltratate. Scârţâie sinistru, trosnesc; mii de pocnete mărunte ale frânghiilor lovite de catarge; ţi-am mai semnalat toate astea, dar le repet pentru ţinut minte, nătărău cum te ştiu şi uituc notoriu. Nu-i deloc vesel portul în bătaia uraganului. Ostil, întunecat, în pierzanie. Ne repartizăm fiecare câte o zonă, să vedem cine găseşte *„Pen Cil”*. Şi chiar mandea e primul care pune degetul – deci şi piciorul – pe el. Uşa tambuchiului nu e închisă. Se leagănă ca o firmă în vântul dinspre larg. Intru. Acţionez lampa electrică cu baterii. Trist spectacol, my brother! O, da! Very lugubru. Trei porumbei morţi, cu penele răvăşite, zac aruncaţi la întâmplare. Masacraţi la repezeală…

Ticăloşii ăia nu au respect pentru nimic.

— Ho ho! face Marie-Marie.

— Încoace! strig eu.

Vine ceva mai târziu, urmată de unchiul cel gras. Le arăt nefericitele păsări. Bérurier clatină din cap şi rezumă situaţia pescuind printre formulele lapidare al căror secret în exclusivitate pare să-l deţină:

— Am luat-o în buze!

După care culege cei trei porumbei, îi aşază ciorchine ţinându-i de cele şase labe pestriţe şi declară:

— Dacă am vrea să le asigurăm un mormânt decent, nu ne mai rămâne decât să căutăm nişte mazăre.

Turbez constatând această acumulare sistematică de lovituri sub centură. Tot ceea ce întreprindem pentru a ajunge la adevăr e imediat anihilat de cei doi aşa-zişi suedezi. Până şi morţi, iniţiativele lor ne cosesc iarba de sub tălpi (se mai zice şi: ne taie creanga de sub picioare, ceea ce este o variantă interesantă, ai de ales). E ora unu şi douăzeci. De ce inima mi se accelerează, astfel? De ce instinctul mă avertizează asupra unor lucruri care nu merg cum trebuie pentru Bătrânul? Oricare ar fi planurile lui sumbre, simt că a împopistrat-o jupuitul. A pus la cale o chestie deloc cuşer; ceva al dracului de riscant, de formidabil de dramatic, de tot ce mai vrei, şi e pe cale s-o dea în bară fiindcă nişte japiţe, a căror existenţă o ignoră, au venit să-i contracareze planurile. Şi el nu ştie. Şi eu n-am niciun mijloc de a-l preveni.

— Fierbi! remarcă Marie-Marie.

— Mi-e frică, pu… drăguţo. Mă ştie în afară de pericol.

— Frică pentru cine?

— Pentru Moşul. Cred că s-a vârât într-un sac plin cu rahat şi se rostogoleşte prin el crezând că e chantilly. Ah, Dumnezeule mare, de ce nu pot avea o discuţie de trei minute cu el!

Veveriţa face un gest larg, asemeni semănătoarei de pe bănuţul de un firfiric.

— Ce te împiedică?

— Faptul că postul de radio a explodat şi că porumbeii au fost ucişi.

Mă uit cu disperare la ceas.

— De altfel, în ceea ce priveşte porumbeii, cu o furtună atât de puternică, n-ar fi avut probabil timp să ajungă la bază înainte de marele „bum”!

Dar puştoicuţa continuă să mă compătimească privindu-mă:

— Haide, Antoine, n-o să mă faci să cred că printre toate vasele ancorate în portul ăsta nu există măcar două sau trei echipe cu un post de radio!

— Al naibii să fiu! Nici nu mă gândesc la asta!

— Vezi că ne completăm unul pe altul? profită ea de ocazie.

***

Vorbesc de pe *Phoenix,* un soi de pescuitor de sardele sau ceva similar, amarat la capătul cheiului, lângă intrarea în port. Glasul Bătrânului e recognoscibil, în ciuda proastei calităţi a transmisiei. Accentul lui de locuitor al cartierelor selecte, atât de apreciat de masele muncitoare, dicţia lui de mare clasă, care evocă irezistibil particularităţile sintactice ale lui Georges Marchais, străbat ciclonul pentru a veni să-mi scalde timpanele aflate în criză de abstinenţă. Glasul Stăpânului. Puternic, incisiv, peremtoriu. Cu goluri, cu „lipsuri". Conversaţie în „puncte-puncte", purtată peste acest braţ de mare ce seamănă atât de mult cu un braţ care dă onorul.

— Spui că Tanguy a făcut ceea ce era necesar?

— Aşa se pare. A precizat că obiectul îşi va face micul efect la ora două. Adică treizeci şi cinci de minute.

— Cei doi „suedezi" erau la curent?

— Nu ştiu. Dar e posibil. Ei sau alţii din grupul lor l-au asasinat pe Katkarre în piscină. E clar că mai înainte l-au făcut să vorbească, nu? Pe de altă parte i-au neutralizat pe Pinaud şi radioul lui, au explorat lucrurile lui Marie-Marie, au descoperit directivele dumneavoastră şi au rupt gâtul celor trei porumbei, ceea ce dovedeşte că ştiau tot; punându-vă beţe în roate, cei doi suedezi n-au făcut nimic ca să vă anuleze operaţiunea. Impresia ce se desprinde, după opinia mea, e că vă corectau traiectoria dar erau de acord cu finalizarea istoriei.

Liniştea care urmează nu e datorată furiei elementelor, ci perplexităţii Moşului.

— Nu mă puteţi orienta puţin, domnule, în legătură cu motivaţia hotărârii dumneavoastră?

— Uiţi că nu suntem la telefon, dragul meu, şi că o grămadă de oameni ne aude (sau ne aud).

— Ştiu să citesc printre rânduri şi să ascult printre unde, domnule, ripostez.

O nouă tăcere, şi ea voită. Apoi Tatamare se avântă într-un rebus de cursă lungă, cu aviz de primire.

— Nişte prieteni locuind de cealaltă parte a mlaştinii m-au informat că ambarcaţia pe care o ştii transportă altceva decât ceea ce ştii. Mă înţelegi?

Puţă bleagă! Evident că-l urmăresc, şi toţi tefefiştii în curs de tefefare în clipa asta îl urmăresc de asemenea, pe Achille-cel-cu-picioarele-în-cizme-de-toval.

— Foarte bine, domnule.

— Se cuvenea deci să transformăm numita ambarcaţie în epavă, indiferent de riscurile asumate, pentru a o putea neutraliza; nu ştiu dacă mă fac prea bine înţeles.

Mie-mi spui ce fineţe de spirit, nenică? Regele fraierilor! Cuvintele lui cifrate sunt scrise cu litere de neon! Tradus din limba achilliană, asta înseamnă că americanii au informat Franţa că petrolierul sovietic care urma să treacă pe lângă coastele noastre nu transportă numai păcură, ci şi chestii mai puţin catolice, a căror călătorie trebuie stopată cu orice preţ. Aşa că Tataia a organizat totul de unul singur, ca un băiat mare.

— De ce nu m-aţi pus la curent cu afacerea?

— O să-ţi explic.

Întrebarea mea nu-l bucură. Ghicesc că în momentul ăsta regretă că n-a făcut-o. A ieşit din turela lui de la Marea Prăvălie, ca să-şi bage mâna în cocă, numai că nu ştie să frământe. Aşa că doar s-a încleiat, iar pâinea rămâne să fie făcută de abia de acum încolo.

— Pot să vă vorbesc deschis, patroane? Cu sufletul şi conştiinţa împăcate?

E un limbaj pe care el îl prizează cu toptanul din tabacherea clişeelor pictate pe vechile embleme.

— Fireşte.

— Trebuie să oprim totul cât mai e timp.

— Vrei să spui… chestia de la ora două?

— Da. Vă asigur asta din tot adâncul fiinţei mele. E un sac de intrigi cumplite, patroane. Dacă credeţi în instinctul meu care v-a slujit atât de des drept semnal de alarmă, împiedicaţi ca asta să se întâmple! Împiedicaţi-o!

E tot ce găsesc să-i spun. Un disc uzat. Acelaşi refren, aceeaşi pisălogeală. *Împiedicaţi asta.*

— Dar pe ce te bazezi pentru…

— Pe faptul că nu puteţi avea acelaşi obiectiv ca şi cei doi pseudosuedezi care au venit să se joace de-a chibiţii. Dacă şi ei doreau… toată povestea, înseamnă că ea nu-i conformă intereselor dumneavoastră. Împiedicaţi-o!

— La dracu… Şi cum aş putea…

— Intraţi în legătură cu cei de la bordul vaporului cu pricina şi semnalaţi-le să se debaraseze imediat de gadgetul acela.

Înflăcărarea mea îl convinge.

— Fie, am să fac cele necesare. Rămâi acolo, te voi ţine la curent. Dar dacă cumva…

— Acţionaţi, pentru Dumnezeu!

Întrerup legătura, ca să-l incit să treacă la fapte.

— Eşti un tip senzaţional, murmură Marie-Marie. Forţa ta, farmecul – în asta rezidă: în puterea de convingere de care dai dovadă

uneori. Cine te ascultă e subjugat. Ştie că ai dreptate, că eşti infailibil.

Nu e momentul să-i dezgust complimentele. Nervii îmi scârţâie ca nişte balamale ruginite.

— Unde-i Grasul?

— Nu ştiu. A ieşit pe neaşteptate, în timp ce vorbeai.

Clatin din cap că da, da, fără să mă gândesc la ce-mi spune. Ideea despre cei doi indivizi instalaţi în clopotniţă mă bântuie. De ce nu l-au ucis pe Tango dacă au sacrificat-o fără ezitare pe nevasta fratelui său? Fiindcă era nevoie ca acesta să fie prezent după explozia petrolierului şi să-şi relateze misiunea? Iată un posibil răspuns. Tango trebuia să supravieţuiască pentru a spune adevărul. Adevărul lui. Bun, foarte bine, dar de ce era important ca el să spună „adevărul lui"? Am să-ţi zic aşa cum îmi vine: *Fiindcă există un alt adevăr, ce se cuvenea să fie ascuns sub cel dintâi.*

— Stai ca pe ace, observă Marie-Marie.

— Nu-mi place absolut ce se întâmplă.

— Ce?

Îmi continui gândul:

— De fapt oamenii ăia, suedezii, ştiau sau nu că Tango a reuşit să-şi îndeplinească misiunea?

— L-au putut urmări din clopotniţă, graţie acelor instrumente optice despre care ne-ai vorbit…

— Foarte adevărat.

Aparatul de la bordul lui Phoenix începe să pârâie. Un glas de jandarm întreabă dacă sunt pe recepţie şi mi-l dă pe Moşul. De data asta nu pare deloc fericit Achille. Percep în tonul lui o spaimă mortală, în ciuda alterărilor pricinuite de condiţiile atmosferice.

— E imposibil să intrăm în contact cu… ambarcaţia în cauză, îmi zice. Sistemul ei de fonie e bruiat de un emiţător clandestin pe care nu avem mijloacele să-l detectăm.

— Spuneţi-mi, patroane, marfa pusă acolo de Tanguy ce putere are?

— Destul de mare pentru a neutraliza cârma şi a crea o spărtură în compartimentul de la pupa, insuficientă pentru a provoca o catastrofă fatală, care, de altfel, nici nu era dorită.

Între timp, Bérurier revine, şiroind de ploaie, cu găina fleşcăită pe creştet. Fără să se sinchisească de activitatea mea actuală, trânteşte un obiect pe carcasa radioului şi mormăie:

— Suedezi pe dracu!

E vorba de un mare ghiul de aur, chiar acela care a spart „arcada muierii" Liauradéshome.

— Benoclează-te la inscripţia din interior! mă îndeamnă Regele Balului.

Asta şi fac: *„Barbara to Johnny, N.Y. 6/8/72"*.

— Am fost să mi-ţi verific dacă vreunul dintre parlagii purta într-adevăr ghiulul de care vorbisem. Îl purta. Şi nenea e american, amice. N.Y. vrea să zică Nu-i York. Şi ţoalele ciuruiţilor sunt făcute tot în S.U.A.

— Mai eşti pe recepţie? face Scalpatul.

— Sunt, domnule.

— Cu cine stai de vorbă?

— Cu Grasul. Tocmai a descoperit că suedezii noştri sunt americani. Nu vi se pare că aţi servit drept ţap ispăşitor?

Niciun răspuns.

— Domnule, nu puteţi trimite o vedetă rapidă până la vapor ca să-i preveniţi?

— Imposibil, vremea e prea rea şi a început fluxul. Şi pe urmă… bastimentul e prea departe de litoral. Dacă există ceva de încercat, numai de pe Nichemr'h se poate face, fiindcă insula e mult mai aproape. Şi mareea vă e prielnică.

Mă uit la Piagetul meu imunizat şi cu mişcare pe patru cadrane. Bomba va „imploda" peste douăzeci şi cinci de minute. După aprecierea mea, utilizând barca de salvare din port şi accelerând nebuneşte, am putea ajunge la petrolier în zece minute. Cinci minute ne-ar mai trebui pentru navlosirea bărcii. Rămân încă zece minutele. Merită osteneala? Alerg de-a lungul cheiului, spre lampa de veghe care marchează locul de amaraj al bărcii de salvare. Béru şi adorabila lui nepoată mă escortează. Le strig din mers:

— Adunaţi populaţia. În toate vapoarele din port se găsesc cartuşe luminoase de salvare. Puneţi-i să le tragă pe toate în direcţia coastei. Vreau un foc de artificii de să se poată vedea în plină zi. Executarea!

Reperez şalupa borţoasă pe care scrie nu ştiu ce oficial. Sar înăuntru. Demarorul! Domnul fie lăudat, porneşte la sfert! Acceleraţia. Viteza e limitată, în port, la trei noduri? Împreună cu a mea o să fie de douăzeci.

Hai, marinarule, vânatul te împinge!

***

Dacă mă întrebi pe mine, e aproape îmbătător.

Dar ce tot spun, e arhiîmbătător, aşa cum alţii sunt arhiepiscopali. Salturi de câte zece metri, prăpăstii de şi mai mult. Montagnes russes dese şi fluide. Marea îmi trimite talazuri de care habitaclul mă apără prost. Am împins maneta de acceleraţie la maximum. Pluteşte, pluteşte, eroica mea galeră!

Nebunie!

Mi-o repet. Devine bâtuire. Ne-bu-ni-e. Nebunie furioasă. Mă înfig. Înfige-te, cârlige! cum zice Bérurier al meu. Sfâşierile din pânza

furtunii, strălucirile fugare de lună îmi îngăduie să zăresc, drept în faţa mea, masa obeză a petrolierului. Ce departe e! Mă rostogolesc, mă rostogolesc mai abitir ca un butoi. Ruliul mă chinuie, până şi când vasul se prăvale pe câte o pantă lichidă pentru a se cufunda în abisurile mării. Dar înaintez. Ce aşteaptă cei de pe mal de nu mai trag rachetele? E drept că a trebuit să fie alertaţi pescarii. În sfârşit, pe neaşteptate, o mare dâră roşie se năpusteşte peste capul meu, descrie o orbită somptuoasă, explodează şi începe să se balanseze în cloaca cenuşie a norilor tumefiaţi. În curând vine o a doua, apoi încă altele multe. Foarte superbe, intense. Răvăşesc norii. Luminează acest colţ de lume agonică. Nuanţele de culoare se întrepătrund. Roşu, verde, roşu, verde cu variante ale tonalităţilor. Şi, deodată, una galbenă, care nu se ştie de ce. Iar noaptea se risipeşte în faţa acestei ploi inverse, care urcă dinspre sol pentru a alunga perfidiile cerului.

Ţinând cârma cu o labă îndrept, cu cealaltă, binoclul aflat la îndemână, în lada cu hărţi. La bordul tankerului începe agitaţia. Se zăresc marinari ruşi care aleargă să asiste la focul de artificii. Se aliniază la tribord. Discută. Nu pricep nimic. Iar eu, erou cu zâmbetul atât de blând, dau buzna spre ei, hotărând să nu mă mai uit la ceas. De altfel, nici nu am destulă lumină pentru asta. Voi merge până la capăt, cu riscul vieţii. Voi merge imperturbabil.

Petrobuzul se face tot mai enorm. Graţie ploii de rachete, disting până şi feţele băieţilor aliniaţi de-a lungul bastingajului. De câtă vreme navighez astfel? Dacă mă apropii prea mult, valurile îmi vor zdrobi şalupa de flancurile acestui bidon plutitor. Ajung la două sute de metri de tanker. Imposibil să fac mai mult. Parcurg vaporul cu o privire de vultur (sau de lynx, dacă preferi mamiferele). Şi văd. Văd totul, înţeleg totul. Mă bag în sperieţi. Clănţăn din dinţi. O, mămico! Sfântă Fecioară! Dumnezeule, Doamne! Şi nu mai pun la socoteală şi restul.

În şalupă e o porta-voce. Pun maneta de gaz în punctul mort şi încep să ţopăi în loc. Mareea m-a şi împins către vapor. Nu am decât timpul necesar să virez cât cuprinde. Mă depărtez. De pe punte, mateloţii îmi fac semne disperate. Îndată ce am ajuns la o distanţă convenabilă, urlu în porta-voce:

— Atenţie! Aveţi nişte bombe aşezate pe coca tankerului.

Şi repet: în engleză, în germană, în dialect dauphinois, în argou din Belleville, în tot ce se poate vorbi, mai puţin, fireşte în rusă, fiindcă ignor această limbă. M-or fi înţeles? Aşa s-ar părea, fiindcă se bulucesc pe punte. Dar, la dracu, e mai mult de o jumătate de oră de când am plecat din port. Rachetele continuă să brăzdeze cerul necruţător (Marot).

— Aveţi nişte bombe, fixate cu ajutorul ventuzelor, pe flancul bastimentului.

S-au prins, fiindcă un proiector portabil se aprinde pe punte şi e îndreptat către cocă. În această clipă se produce o tresărire universală. Marea se cască, tankerul se înclină pe o parte. Aerul pare să se spargă. Unde infernele îmi strivesc timpanele, nervii, gogoloaiele, creierul. Cad în poponeaţă în şalupa mea, care face un salt de hors-bord în plină cursă.

Drace! Prea târziu!

Se urlă, se busculează. Vreme de un moment nu se mai vede nimic. Oameni căzuţi în mare înoată spre mine cu toată energia.

Slavă Domnului că mă aflam la prova, fiindcă pupa s-a găurit. Pornesc într-acolo, târâş-grăpiş. Cârma s-a făcut ţăndări. O spărtură urâtă ciuruieşte dosul monstruosului petrolier. Se vede ţâşnind un lichid negru. Şi atunci mă prind la o chestie fabuloasă: doar bomba lui Tanguy a explodat. Numai bomba lui Tango. „Celelalte" sunt reglate pentru niţel mai târziu. Reiau porta-vocea:

— Atenţie! Fără panică, avaria de la pupa nu e foarte gravă, debarasaţi-vă de celelalte bombe. Două la babord, două la tribord, cu puţin deasupra liniei de plutire. Coborâţi pe frânghii, vă voi semnala unde se află.

Comandantul San-Antonio.

Totul în engleză. Limbă universală. Limbă de bancheri.

Repede! Conduc operaţiunile. Şi nişte temerari mateloţi ruşi, aproape la fel de very tare eroici ca şi mandea, se lasă să alunece ca nişte maimuţe de-a lungul flancurilor navei, pentru a o opera de negi. Să arunce în apă bombele, după ce au vârât o lamă pe sub ventuze.

Trăiască Santantonio!

În sfârşit, aşa mi se pare că se va întâmpla.

APROAPE SFÂRŞITUL

Toată presa unanimă. Televiziunea, radioul idem.

Santantonio, un neică plus ultra. The man! Unanime, dacă îţi zic! Santantonio, tipul care a demolat o reţea aparţinând cu siguranţă Brigăzilor Roşii sau verzi sau ale lui septembrie mov sau poate Echipelor de Bucă Lată, se va vedea. O chestie de felul ăsta, în orice caz. Semănători de rahaţi, zămislitori de Apocalipsă, făcători de bigi-bigi. Numai el, singur, Antonio binecuvântatul. A neutralizat reţeaua, a descoperit secretul, i-a prevenit pe rusnaci primejduindu-şi viaţa, piaţă şi creaţă. El! Eu! Mandea! Încă o dată, împrospătaţi-mi compresa. Lingeţi-mă bine, pe toată suprafaţa, acolo de unde începe, acolo unde se sfârşeşte vinişoara aceea albastră.

Şi cel mai nostim ştii ce e? Că, de fapt, planul Moşului s-a realizat. Vaporaşul a fost adus într-un port breton. Şi s-a descoperit ce conţinea: aparatură nucleară ţâţă de mâţă, amice. Tankerul adăpostea o adevărată uzină plutitoare. Dacă ar fi explodat, întreaga Bretanie s-

ar fi dus pe copcă, şi nu numai ea: şi Normandia de mai departe, Vandeea de la sud, căcănarii de englezi la vest, iar la nord Artois şi Flandra. Noroc că a fost acolo San-Antoniul santantonian.

Vor să mă legiuneadeonoreze de viu, pe nemâncate. Dă încoace reverul, bombonelule. Aşa că sunt obligat să mă apăr energic; să zic nu, nu, vă implor, orice numai asta nu; de altfel curcanii nici nu au butonieră la butoniera uniformei, că astea nu sunt ţoale de fost combatant sau de pedege Canuettist. Şi pe urmă nici nu-mi place roşul. Port mai ales tweed sau Prince de Galles, aşa că panglica ar veni urât pe ele; totuşi nici nu mă pot înhăimura, de dis-de-dimineaţă, în albastrul în dunguliţe.

Mă aflu în biroul comisariatului şi sunt asaltat de ziarişti. Un agent de poliţie vine să mă anunţe că domnul subprefect din Ploumanac'h Vermoh e jos şi că vrea să-mi vorbească. Pun să i se răspundă că sunt prea ocupat şi că să se ducă să mă aştepte sub felinarul cumetrei Lapieleagoală. Numai acolo vom putea să vorbim, să ne spunem totul. Agentul aruncă o privire uluită de ireverenţa mea fenomenoasă.

Bun, mă las blitzuit şi reblitzuit. Spun că da, mă întorc la Paris, Sinistrul de Interne mă aşteaptă. Îmi propune să conduc Marea Prăvălie, dar nici nu mă gândesc să accept, nefiind birocrat de meserie. Mă voi întoarce la activităţile mele precedente. Iar punct şi de la capăt asta e totul.

Trebuie să te laşi îmbucătăţit de corbii gloriei. Care te rup în fâşii fără să iei seama. Deocamdată e fără dureri; doar că pe urmă te trezeşti în pielea goală, descumpănit. Cu sprijin masiv din afară, reuşesc să-i trimit la plimbare. Îi branşez asupra lui Bérurier, care îşi are partea lui de faimă. Şi la fel moş Pinard, niţel mai zăbăuc decât înainte, de la masajul cervicalelor cu bastonul de cauciuc. Eu, tacticos, o şterg pe uşa din spate, care dă spre străduţa Abbé Ventrifoutre, mort pentru Franţa în nu ştiu ce ocazie deosebită. Mă reped spre stabilimentul maicii Lapieleagoală, bordelieră mai mult sau mai puţin patentată, întrebându-mă dacă Bătrânul o fi aici.

Este.

Şi cu el o recrută proastă de tot: văduva Katkarre, foarte hotărâtă să-şi rotunjească pensia cu ceva zeamă de puţă. Achille rade şampanie. Tocmai şi-a bipolarizat drâmba cu sprijinul sublimei blonde căreia doliul îi şade mai bine decât Electrei. Ceea ce l-a scăldat în bună dispoziţie.

Îmi întinde amândouă mâinile pe deasupra homunculului care-i spânzură, fleşcăit, cu capul în jos.

— Scumpe prietene, gloria e deplină. Şi-ţi aparţine doar dumitale…

— Da, ticăloşiile, numai mie. Dar asta nu din vina ta, nătărău

bătrân!

La chestia asta, sare ultragiat de moarte.

— Cum? Cum îndrăzneşti să mi te adresezi astfel?

— Gura, dobitocule! îi vorbesc unui tip despuiat, într-un bordel. Îi pot spune orice şi pe tonul care-mi place. Aici nu există vârstă, ierarhie, convenienţe. De-asta ţi-am dat întâlnire aicea, căzătură, boşorogule, crab reumatic, zdreanţă jigărită. Ţi-am pătruns firea cea adevărată, Achille, cum pătrunzi într-un abces, şi din ea a ieşit ce iese dintr-un abces. Moralul tău miroase a peşte stricat.

— A, dar aşa ceva…

— N-am să te iert niciodată că m-ai aruncat în dizgraţie, tăgârţă nevertebrată. Ţi se acrise de succesele mele, nu? Te lăsau în umbră. Aşa că ai vrut să dai o mare lovitură, de unul singur. Să le arăţi celor de sus că la nevoie poţi fi Superman. Ai făcut să fie mutată aici toată lumea, cu tine în rolul de subprefect. Şi pentru ca umilirea noastră să fie completă, nu numai că ne-ai lăsat pe tuşă pe Béru şi pe mine, dar ai şi făcut apel la nevinovatul de Moş Deşeu şi la Marie-Marie. Plus la un gangster. Drăguţă echipă. Ah, cum ai fi triumfat dacă n-ar fi trebuit să-ţi salvez eu miza, rahat în ploaie ce eşti! Cum te-ai mai fi înfoiat! Cum m-ai fi privit de sus, turn Eiffel de nisip! Cum ţi-ai fi lichidat complexele, măgar bătrân! Dar adevărul e că te-ai lăsat tricotat ca un ştii ce? Ghiceşte! Ei bine, da, Achille, ca un prost.

— Ai băut! hotărăşte el, dispreţuitor.

— Yes, sir, am băut. Am băut pentru prostia ta, şi cum aceasta e incomensurabilă, a trebuit să beau mult. Ai luat-o sub coadă pe o adâncime imensă, băiete. Ai avut iniţiativa să faci să pocnească falsul petrolier, dar am fi gustat cu toţii din sosul aflat în cala lui. Golful Răposaţilor, mie-mi spui? De la Dunkerque la Tamanrasset. Şi când mă gândesc că-ţi botezaseşi micuţul rodeo Operaţiunea Tanti! Ai fost foarte inspirat, tataie. Nu puteai găsi ceva mai nimerit, fiindcă, să nu-i fie cu supărare persoanei care tocmai te-a morfolit, n-ai mai mult de arătat decât o tanti.

Ba chiar am impresia că astfel am insultat orice tanti.

Şi îl părăsesc pradă acestei vârtoase parabole.

SFÂRŞIT FINAL

Au angajat o nouă secretară la Paris Detective Agency. Una mult mai puţin frumoasă decât Claudette, cu o mustaţă şi nişte pistoale de mămică spaniolă. Ne priveşte deloc veselă în timp ce intrăm.

— Cu ce ocazie, domnilor?

— Cu ocazia noastră, zic îndreptându-mă spre uşa fostului meu birou.

— Hei, nu intraţi, domnii sunt în conferinţă! ţipă porumbiţa

prost rasă.

— Ei bine, o să-i plasăm pe circonferinţă, răspunse Bérurier.

Şi pătrundem. Cei trei „colegi” urât mirositori de la începutul romanului de faţă sunt acolo, jucând belotă bască şi împuţinându-mi whisky-ul de malţ pur, de treizeci de ani. Se încruntă urât văzându-ne că apărem.

— Ce-s manierele astea? orăcăie cel mai al dracului, arogantul care m-a dat afară.

Îi arunc o hârtie în braţe.

— Ordin să eliberaţi locul, tăticilor, reintegrăm mobilierul.

El citeşte şi păleşte. Iar ceilalţi îl privesc citind şi pălesc ca dovadă de încredere în el.

— Numai că, înainte să vă luaţi valea, va trebui să ne vărsaţi o mică primă, declară Bérurier.

Îşi scoate haina, apoi pălăria, după aceea îşi pune proteza dentară în buzunar şi-şi suflecă mânecile cămăşii. Iar la sfârşit se întoarce spre mine:

— Personal, găsesc că tablourile tale de pictură sunt de tot rahatul, îmi zice; totuşi, dacă în ciuda acestui fapt ţii la ele, poate că ar fi mai bine să le dai singur jos de pe pereţi.

DA: SFÂRŞIT

Observații

[←1]

Mă pricep la chestiile astea, nu? (n.a.) – Joc de cuvinte: ciuperca de stejar (iasca) se cheamă în franceză *amadou* (n.t.)

[←2]

Spitalul din Plomanac'h Vermoh posedă electricitate, apă caldă, un bloc operator, dar nu comportă decât un singur doctor, care a fost promovat medic-şef. (n.a.)

[←3]

Mi s-a acrit de veşnicul „cu pumnii strânşi”. Tu, când le soileşti îţi strângi pumnii, băiete, în ciuda arierării tale congenitale? (n. a.)

Table of Contents

Observații